

การพัฒนารูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้น
การสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน

นางสาวสยา ทันตะเวช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2554
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

THE DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL FOR
VOCAL ACCOMPANYING COURSES FOCUSING ON THE ENHANCEMENT OF
THE UNITY OF THE ENSEMBLE PERFORMANCE FOR PIANISTS

Miss Saya Thuntawech

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Music Education

Department of Art, Music and Dance Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนารูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบ
การขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพใน
การบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน

โดย

นางสาวสยา ทันตะเวช

สาขาวิชา

ดนตรีศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร. ดนัญญา อุทัยสุข

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อนุชิต สุธาธรรม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร. ดนัญญา อุทัยสุข)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร. สุวรรณา ว่างโสภณ)

สยา ทันตะเวช : การพัฒนารูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน. (THE DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL FOR VOCAL ACCOMPANYING COURSES FOCUSING ON THE ENHANCEMENT OF THE UNITY OF THE ENSEMBLE PERFORMANCE FOR PIANISTS) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ดร. ดนัญญา อุทัยสุข. 180 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน 2) เพื่อศึกษาผลจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง ซึ่งจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นจำนวน 4 แผน 2) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน 3) แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ในการสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงของผู้บรรเลงเปียโนประกอบ 4) แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ขับร้องเดี่ยวที่เข้าร่วมการทดลอง 5) สมุดรายงานผลการพัฒนาตนเองด้านทักษะด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง และ 6) แบบบันทึกหลังสอน กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ผู้บรรเลงเปียโนประกอบ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีระดับชั้นปีที่ 1 วิชาเอกเปียโน สาขาวิชาดนตรีศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน 2) ผู้ประเมินผล ได้แก่ ผู้ขับร้องเดี่ยวที่ร่วมการทดลอง จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องเดี่ยว จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบและการขับร้อง จำนวน 1 คน การดำเนินการวิจัยประกอบด้วยการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการบรรเลงเปียโนประกอบ และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการสอนการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นความเป็นเอกภาพในการบรรเลงสำหรับนักเปียโน จากนั้นนำรูปแบบดังกล่าวไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยมีการวัดผลแบ่งออกเป็น 1) การวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน ซึ่งได้รับการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน 2) การบันทึกผลการเรียนรู้โดยผู้เรียน และบันทึกพฤติกรรมในชั้นเรียนโดยผู้สอน จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและสถิติเชิงบรรยาย คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย มีดังนี้ 1) รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน ดังผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ สามารถแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมด้านทฤษฎีและบริบทของเพลง การเตรียมความพร้อมด้านทักษะปฏิบัติของตนเอง การบรรเลงรวม และการประเมินผลงาน ซึ่งประกอบด้วยการจัดชั้นเรียนแบบเดี่ยวและกลุ่ม ที่มีวิธีการสอนแบบอภิปราย การสาธิต และการปฏิบัติทักษะ

2) ผลจากการทดลองใช้รูปแบบการสอน พบว่าผู้เรียนทั้งหมดมีพัฒนาการทางการเรียนที่ดีขึ้น โดยได้คะแนนหลังเรียนมากกว่าคะแนนก่อนเรียน ซึ่งระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับการเกิดขึ้นปานกลางถึงมาก ($M = 2.82, SD = 0.71; M = 3.71, SD = 0.76$)

สาขาวิชา ดนตรีศึกษา ..... ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา 2554 ..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

5383412227 : MAJOR MUSIC EDUCATION

KEYWORDS : VOCAL ACCOMPANYING/ INSTRUTIONAL MODEL / PIANIST

SAYA THUNTAWECH : THE DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL FOR VOCAL ACCOMPANYING COURSES FOCUSING ON THE ENHANCEMENT OF THE UNITY OF THE ENSEMBLE PERFORMANCE FOR PIANISTS.

ADVISOR : DNEYA UDTAISUK, Ph.D. , 180 pp.

The objectives of the research were to: 1) develop an instructional model for vocal accompanying courses focusing on the enhancement of the unity between the pianists and the vocalists in an accompanying performance and 2) study the learning outcomes of vocal accompanying skills. The tools used in this research included four lesson plans, pretest and posttest, the unity of the ensemble performance evaluation forms, a participated singer's interview form, students' self-evaluation reports, and teacher's observation forms used during lessons. Descriptive statistical reported in this study were *M*, *SD*, and percentage. Participants in this experiment were: 1) Three piano accompanists who are first year piano-majored students 2) five evaluators included two experts from vocal accompanying area, two experts from vocal area, and an expert in both areas.

The results were as followed

1) An instructional model for vocal accompanying courses focusing on the enhancement of the unity between the pianists and the vocalists in an accompanying performance. The model was divided into four stages: 1) the preparation of musical theory and contexts stage 2) the preparation of individual performance skills stage 3) the ensemble rehearsal stage, and 4) the assessment stage. The model used both individual and group class which discussion, demonstration, and practical teaching methods.

2) As a result of implementing the instructional model, all three pianists had improved their accompanying skills in posttest. ($M = 2.82$, $SD = 0.71$; $M = 3.71$, $SD = 0.76$)

Field of Study : Music Education..... Student's Signature .....

Academic Year : 2011..... Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาและการถ่ายทอดวิชาความรู้ของอาจารย์ ดร. ดนีนญา อุทัยสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่เสียสละเวลาในการตรวจสอบปรับปรุงและแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อนุชิต์ สุทธิจิตต์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. สุวรรณา วังโสภณ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่สละเวลาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ และเป็นผู้อบรมสั่งสอนผู้วิจัยตลอดระยะเวลาในการศึกษาในครั้งนี้

ขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน และขอบคุณนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 เอกเปียโน สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ คณาจารย์สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ให้คำปรึกษา และให้กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณจุมพฏ กอวัฒนา คุณนันทิ์ เชียงชนะนา คุณสิทธิพร สวยกลาง ตลอดจนเพื่อนพี่น้องครุศาสตร์ดนตรี และเพื่อนปริญญาโท สาขาวิชาดนตรีศึกษา รุ่นที่ 3 ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และเป็นกำลังใจให้การทำวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณ คุณสมพร ทันตะเวช บิดาของผู้วิจัย คุณกัณณา ทันตะเวช มารดาของผู้วิจัย และคุณมินตรา ทันตะเวช น้องสาวของผู้วิจัย ที่ให้การสนับสนุนด้านการศึกษาแก่ผู้วิจัย และเป็นกำลังใจของผู้วิจัยเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการวิจัย.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ตอนที่ 1 การบรรเลงเปียโนประกอบ (Piano Accompanying).....	7
ความหมาย ประวัติความเป็นมา และรูปแบบของการบรรเลงเปียโนประกอบ	7
ทักษะและคุณสมบัติที่จำเป็นในการบรรเลงเปียโนประกอบ.....	8
การเรียนการสอนการบรรเลงเปียโนประกอบ.....	13
ตอนที่ 2 การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม.....	16
การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในบริบทของการจัดการเรียนการสอนทั่วไป.....	16
การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในบริบทของการแสดงและการจัดการเรียนการ สอนด้านดนตรี.....	19
การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในบริบทของการบรรเลงเปียโนประกอบ.....	21
ตอนที่ 3 การพัฒนารูปแบบการสอน (Teaching Model).....	22
ความหมายและองค์ประกอบของรูปแบบการสอน.....	22
การพัฒนารูปแบบการสอนในบริบทของการบรรเลงเปียโนประกอบ.....	23
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	28
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	30
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43

บทที่	หน้า
ตอนที่ 1 รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน.....	43
ตอนที่ 2 ผลจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน.....	55
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการทดลองสอน.....	55
พัฒนาการเรียนรู้และพฤติกรรมระหว่างการทดลองของผู้เรียน.....	70
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
สรุปผลการวิจัย.....	88
อภิปรายผลการวิจัย.....	92
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย.....	98
รายการอ้างอิง.....	99
ภาคผนวก.....	105
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	106
ภาคผนวก ข แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน.....	108
ภาคผนวก ค ตัวอย่างโน้ตเพลงที่ใช้ในการทดลองสอน.....	122
ภาคผนวก ง แบบทดสอบตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อมระหว่างผู้บรรเลงเปียโนและผู้ขับร้อง.....	125
ภาคผนวก จ แบบทดสอบตอนที่ 2 การบรรเลงรวมระหว่างผู้บรรเลงเปียโนและผู้ขับร้อง.....	128
ภาคผนวก ฉ แบบทดสอบตอนที่ 3 ทักษะทางดนตรีเฉพาะด้านของผู้บรรเลงเปียโน.....	132
ภาคผนวก ช แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ในการสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงของผู้บรรเลงเปียโนประกอบ.....	136
ภาคผนวก ซ แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ขับร้องเดี่ยวที่เข้าร่วมการทดลอง.....	143
ภาคผนวก ฌ แบบบันทึกในสมุดรายงานผลการพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง.....	145
ภาคผนวก ญ แบบบันทึกหลังสอน.....	150
ภาคผนวก ฎ คะแนนของผู้เรียนที่ได้จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เชี่ยวชาญ.....	152
ภาคผนวก ฏ ความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อผู้บรรเลงเปียโนประกอบ.....	159
ภาคผนวก ฐ ผลการบันทึกความรู้ที่ได้รับของผู้เรียนในสมุดรายงาน.....	165
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	171

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	แสดงความคล้ายคลึงและแตกต่างของทักษะพื้นฐานของนักบรรเลงเปียโนประกอบ.....	8
2.2	แสดงคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของนักบรรเลงเปียโนประกอบ.....	12
4.1	แสดงลำดับขั้นของรูปแบบการสอน แบ่งตามหลักการ สภาพการจัดชั้นเรียน ลักษณะของเนื้อหา วิธีการสอนและการประเมินผล.....	53
4.2	แสดงรูปแบบการทำงานร่วมกันในกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นแต่ละขั้นตอนของรูปแบบการสอน	54
4.3	แสดงรายละเอียดของผู้ประเมินในแต่ละตอนของการประเมิน	56
4.4	แสดงลักษณะของการฝึกซ้อมร่วมกับผู้ขับร้อง.....	58
4.5	แสดงกระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้นระหว่างการฝึกซ้อม.....	60
4.6	แสดงผลการสร้างความกลมกลืนในการบรรเลงร่วมกันระหว่างผู้บรรเลงเปียโนประกอบและผู้ขับร้อง.....	62
4.7	แสดงวิธีการในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการบรรเลงร่วมกันของผู้บรรเลงเปียโนประกอบและผู้ขับร้อง.....	64
4.8	แสดงระดับความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของผู้บรรเลงเปียโนประกอบ.....	66
4.9	แสดงระดับความสามารถในการร้องแนวทำนองหลักประกอบการบรรเลงแนวเบส.....	67
4.10	แสดงระดับความสามารถในการอ่านโน้ตแบบฉับพลัน.....	68
4.11	แสดงคะแนนเฉลี่ยรวมของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองสอน	69
4.12	แสดงข้อมูลพื้นฐานด้านเพศ อายุ และประสบการณ์ด้านดนตรีของผู้เรียน.....	71
4.13	แสดงระดับความสามารถของผู้เรียนตามรายจุดประสงค์การเรียนรู้.....	72
4.14	แสดงทักษะที่ได้รับการพัฒนาของผู้เรียน.....	78
4.15	แสดงการเกิดพฤติกรรมของผู้เรียนในชั้นเรียน.....	82
4.16	แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการบรรเลงเปียโนประกอบก่อนและหลังการทดลอง.....	84
4.17	แสดงผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนวิชาบรรเลงเปียโนประกอบและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในการทดลองของผู้เรียน.....	85

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	หลักการดำเนินงานร่วมกันเป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ.....	17
2.2	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	29
3.1	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	30
3.2	การจัดแผนการเรียนรู้.....	33
3.3	แผนการจัดการเรียนรู้วิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง.....	36
3.4	แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน.....	37
3.5	แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ในการสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงของผู้ บรรเลงเปียโนประกอบ.....	38
3.6	สมุดรายงานผลการพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง...	39
3.7	แบบบันทึกในสมุดรายงานผลการพัฒนาทักษะ.....	39
3.8	แบบบันทึกหลังสอน.....	40

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการวิจัย

นักเปียโนส่วนใหญ่มีประสบการณ์การบรรเลงเดี่ยวมากกว่าการบรรเลงรวม ทั้งการบรรเลงร่วมกับเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ การบรรเลงร่วมกับวงดนตรี รวมทั้งการบรรเลงร่วมกับเปียโนด้วยกันเอง ด้วยสาเหตุ 2 ประการ ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโน โดยมากมักจะเป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบตัวต่อตัว มากกว่าที่จะเป็นการเรียนการสอนรูปแบบกลุ่ม เนื่องจากการพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล ซึ่งการเรียนการสอนแบบตัวต่อตัวจะเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้ดี โดยเฉพาะการเรียนทักษะดนตรีในขั้นสูง ประกอบกับการฝึกซ้อมเปียโนจะต้องอาศัยการฝึกฝนมากกว่าเครื่องดนตรีอื่นเนื่องจากต้องพัฒนาการบังคับกล้ามเนื้อนิ้วมือทั้ง 10 นิ้วให้ได้และยังต้องอ่านโน้ตที่บันทึกอยู่ในกุญแจเสียง 2 แบบพร้อมกัน ทำให้ผู้ที่เรียนเปียโนมีลักษณะที่ค่อนข้างสันโดษ และเป็นตัวของตัวเองสูง (Kemp, 1981) และด้วยสาเหตุที่ว่าเปียโนเป็นเครื่องดนตรีที่มีความพร้อมสมบูรณ์ทางด้านกลไกของเครื่องดนตรีที่เอื้อต่อองค์ประกอบทางดนตรี กล่าวคือเป็นเครื่องดนตรีที่สามารถบรรเลงได้ครบถ้วนทั้งทำนอง เสียงประสาน และการดำเนินจังหวะ อีกทั้งมีช่วงเสียงที่เอื้ออำนวยต่อการบรรเลงเพลงกว่าเครื่องดนตรีชนิดอื่น ทำให้ผู้ที่บรรเลงเปียโนมักจะมีบทบาทในฐานะที่เป็นนักดนตรีที่เป็นผู้บรรเลงเดี่ยวมากกว่าได้บรรเลงร่วมกับผู้อื่น

ในการแสดงที่มีความสมบูรณ์ไพเราะทางองค์ประกอบดนตรีของเครื่องดนตรีประเภทอื่น ๆ เช่น เครื่องสาย เครื่องเป่า และการขับร้อง การบรรเลงประกอบเป็นส่วนส่งเสริมให้เกิดความสมบูรณ์ทางด้านเสียงประสาน อารมณ์ของบทเพลง และสร้างสีสันให้กับการแสดงมากขึ้น ซึ่งมีอาจใช้วงดนตรีหรือเครื่องดนตรีอื่น เช่น กีตาร์ มาบรรเลงประกอบก็ได้ แต่ด้วยสาเหตุทางด้านความสมบูรณ์ทางด้านกลไกของเปียโน ทำให้เปียโนได้รับความนิยมในการใช้บรรเลงร่วมในการแสดงมากกว่าวงดนตรีหรือเครื่องดนตรีชนิดอื่น (ณัชชา โสคติยานุรักษ์, 2545; Sadie, 1995)

ศาสตร์ด้านการบรรเลงประกอบ เป็นหนึ่งในศาสตร์ทางดนตรีที่มีกำเนิดมานานตั้งแต่สมัยกรีกโบราณ ซึ่งมีค้นพบการใช้พิณ (Lyre) บรรเลงประกอบการร้องบทเพลงศาสนาโบราณในช่วงปี 1400 ก่อนคริสตกาล โดยอ้างอิงจากหลักฐานจากเอกสารในยุคกรีกโบราณ และพระคัมภีร์พันธสัญญาเก่า (Sadie, 1995; Price, 2005) และมีการพัฒนารูปแบบและการใช้เครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ ในการบรรเลงประกอบเรื่อยมาจนถึงรูปแบบที่พบเห็นในปัจจุบัน สำหรับการจัดการเรียนการสอนสำหรับการบรรเลงเปียโนประกอบนั้น เริ่มมีการจัดการสอนในระดับอุดมศึกษา (Lee, 2005) โดยใน

ประเทศทางทวีปยุโรปและประเทศอเมริกา จะเปิดเป็นหลักสูตรสำหรับการบรรเลงรวมสำหรับการบรรเลงประกอบเครื่องดนตรี และการบรรเลงประกอบสำหรับเพลงร้อง ซึ่งวิธีการจัดการเรียนการสอนนั้น สามารถแบ่งประเภทของหลักสูตรนี้ออกเป็น 2 ประเภท (Price, S., 1999) คือ ประเภทแรก เป็นการเรียนในลักษณะของหลักสูตรบัณฑิตศึกษาทั่วไปที่มีการเน้นการทำวิจัยและเรียนวิชาในเชิงทฤษฎีและประวัติศาสตร์ดนตรี รวมทั้งวิชาด้านการบรรเลงเปียโนประกอบที่ครอบคลุมศาสตร์หลายด้าน และมีการแสดงที่เป็นการบรรเลงประกอบในตอนท้ายของการจบหลักสูตร อีกประเภทหนึ่งเป็นการเรียนที่เน้นการแสดงมากกว่าประเภทแรก และจะมีการแยกสาขาวิชาเฉพาะออกเป็น 2 สาขา คือการบรรเลงประกอบการขับร้อง และการบรรเลงประกอบเครื่องดนตรี โดยการเรียนทั้งสองประเภทนี้ มีความต้องการให้ผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญในภาษาต่างประเทศที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเป็นนักบรรเลงเปียโนประกอบ นอกจากนี้ยังพบว่ามี การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับศาสตร์ด้านการสอนการบรรเลงเปียโนประกอบ โดยศึกษาเฉพาะด้าน การจัดการเรียนการสอนการบรรเลงเปียโนประกอบโดยตรงหลายฉบับ (Rose, 1981; Glennon, 1998; Baker, 2006; Lee, 2009) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการนำเสนอถึงทักษะ ตำราและเอกสาร วิธีการจัดการเรียนการสอน และประมวลการสอนของวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบในมหาวิทยาลัยของประเทศสหรัฐอเมริกา

สำหรับในประเทศไทย การเรียนการสอนการบรรเลงประกอบได้ถูกนำไปบรรจุอยู่ในหลักสูตรดนตรีของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาหลายแห่ง โดยมีลักษณะเป็นรายวิชา ซึ่งบางหลักสูตรได้จัดแยกออกมาเป็นรายวิชาเฉพาะ ส่วนบางหลักสูตรได้นำไปเป็นส่วนหนึ่งของวิชาการบรรเลงรวม ซึ่งลักษณะของรายวิชาในบางหลักสูตรเป็นรายวิชาบังคับ แต่ส่วนใหญ่แล้วมักจะเป็นรายวิชาเลือก (กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2549; สำนักงานวิชาการหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552) และยังมีการจัดการเรียนการสอนเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับนักร้องและนักบรรเลงเปียโนประกอบอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นสิ่งที่ได้ยอมรับว่ามีความสำคัญในการทำงานมานาน (ทิตนา แวมมณี, 2537) ทั้งในด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ พฤติกรรมองค์การ ด้านสาธารณสุข และด้านการศึกษา (Xyrichis & Ream, 2007) เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่ม ซึ่งพบในสายวิชาทั้งด้านวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ ผู้สอนจะให้ผู้เรียนได้ร่วมกันจัดทำรายงาน ผลงานโครงการวิทยาศาสตร์ หรือการจัดการแสดงละครร่วมกัน โดยชิ้นงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำงานกลุ่มดังกล่าวมักจะมีรายละเอียดที่ต้องศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติจริงจำนวนมาก ในด้านของดนตรี พบว่าการเรียนการสอนดนตรีหลายประเภท ครูผู้สอนจำเป็นที่จะต้องใช่วิธีการสอนที่เอื้อต่อ

การทำงานร่วมกันกับกลุ่ม เช่น การบรรเลงเปียโนประกอบ การขับร้องประสานเสียง การบรรเลงในวงออร์เคสตรา หรือวงโยชวาทิต รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนดนตรีที่มีการจัดชั้นเรียนกลุ่ม เช่น การเรียนดนตรีในหลักสูตรดนตรีขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กของสถาบันยามาฮ่า (สถาบันดนตรียามาฮ่า, 2555) หลักสูตรดนตรีขั้นพื้นฐานสำหรับเด็ก (Music for Little Mozart) ของสำนักพิมพ์อัลเฟรด (Alfred Music Publishing, 2008) การเข้าร่วมทำกิจกรรมกับวงดนตรีประเภทต่าง ๆ ที่กล่าวมา หรือเรียนรู้อุบัติการณ์ในหลักสูตรที่มีการจัดชั้นเรียนเป็นกลุ่มดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จนั้น จะต้องอาศัยความทุ่มเท ความตั้งใจ และสติปัญญาความสามารถของนักเรียนในกลุ่ม ในการให้ความร่วมมือเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และเรียนรู้จากประสบการณ์จากสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้ผลงานที่ได้จากการทำงานร่วมกันเป็นผลงานที่สมบูรณ์กว่างานที่ผลิตออกมาจากคนเพียงคนเดียว

การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในบริบทของการบรรเลงเปียโนประกอบ หมายถึงการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บรรเลงเดี่ยวและผู้บรรเลงเปียโนประกอบ เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ (Unity) ในการแสดง ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์สูงสุดที่ทำให้เกิดการหล่อหลอมลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลเข้ามารวมกันให้กลายเป็นหนึ่งเดียวกันในการแสดง ทั้งในด้านเป้าหมายและการปฏิบัติ (Adler, 1965) ในการสร้างความเป็นเอกภาพ (Unity) ในการแสดงนั้น มีนักวิชาการหลายท่าน (Adler, 1965; Grill, 1987; Price, 2005) ให้ความเห็นที่สอดคล้องกันว่าความเป็นเอกภาพเกิดจากการทำงาน 2 กระบวนการด้วยกัน ได้แก่ การสร้างความเข้าใจในบทเพลงที่จะแสดง และการสร้างความกลมกลืนในขณะที่บรรเลง ซึ่งเป็นทักษะในเรื่องของการบรรเลงรวม (Ensemble)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการสอนด้านการบรรเลงเปียโนประกอบให้มีการมุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโนซึ่งผู้วิจัยให้ความสำคัญกับองค์ประกอบของรูปแบบการสอน 4 ด้าน ตามหลักการออกแบบหลักสูตร (ทิตานา แชมมณี, 2550) ได้แก่ 1) หลักการที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการสอน 2) สภาพและลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยการจัดชั้นเรียนที่มีลักษณะทั้งรายบุคคลและกลุ่ม 3) การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ 4) วิธีการสอนที่เน้นวิธีการสอนแบบอภิปราย สาธิต และปฏิบัติ ทักษะ และการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

คำถามการวิจัย รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน ควรมีลักษณะอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน
2. เพื่อศึกษาผลจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน

ขอบเขตการวิจัย

เนื้อหาของการบรรเลงเปียโนประกอบในงานวิจัยนี้ จะเน้นเฉพาะทักษะพื้นฐานของการบรรเลงเปียโนประกอบด้านการบรรเลงรวม เรื่องสร้างความเป็นเอกภาพในการแสดง ได้แก่ การสร้างความเข้าใจในบทเพลงที่จะแสดง และการสร้างความกลมกลืนในขณะบรรเลง (Adler, 1965; Price, 2005) โดยจำกัดเนื้อหาตามการสอบวัดมาตรฐานการบรรเลงเปียโนประกอบของสถาบัน ตรี นิตี กิลฮอลล์ ประเทศอังกฤษ (Trinity Guildhall Examinations, 2011) ซึ่งจำกัดเฉพาะบทเพลงประเภทคลาสสิกเท่านั้น ในการวิจัยครั้งนี้ จึงใช้บทเพลง An die Musik ของชูเบิร์ต (F. Schubert; 1797-1828) เพราะบทเพลงนี้ประพันธ์สำหรับการขับร้องเดี่ยวร่วมกับเปียโน เนื้อหาของบทเพลงนี้กล่าวถึงการสรรเสริญดนตรีที่เป็นที่รัก ลักษณะของเพลงนี้แสดงออกถึงการใช้การประสานเสียงที่เรียบง่าย ทำนองที่ไพเราะ และมีแนวเบสที่รองรับแนวร้องได้อย่างหนักแน่น บันไดเสียงที่ใช้ในการประพันธ์ คือ บันไดเสียง D Major สังกีตลักษณ์ที่ใช้ คือ สังกีตลักษณ์แบบสองตอน (Binary Form)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การบรรเลงเปียโนประกอบ หมายถึง การบรรเลงเปียโนในแนวทำนองที่เป็นส่วนเสริมแนวทำนองหลักของบทเพลง ซึ่งแนวทำนองหลักจะเป็นการขับร้องเดี่ยว โดยผู้ขับร้องเดี่ยวจะเป็นผู้นำในการแสดง และผู้บรรเลงเปียโนประกอบเป็นผู้สนับสนุนการแสดง

ความเป็นเอกภาพในการบรรเลง หมายถึง การบรรเลงร่วมกันระหว่างผู้ขับร้องเดี่ยว ซึ่งเป็นแนวทำนองหลักของบทเพลง และผู้บรรเลงเปียโน ซึ่งจะบรรเลงแนวทำนองที่เป็นส่วนเสริมแนวทำนองหลักของบทเพลง โดยมีหลักการ 2 หลักการด้วยกัน ได้แก่ กระบวนการสร้างความเข้าใจในบทเพลง และกระบวนการสร้างความกลมกลืนในขณะบรรเลง

กระบวนการสร้างความเข้าใจในบทเพลง หมายถึง ผู้บรรเลงเปียโนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในบทเพลงในเชิงทฤษฎี รวมถึงจะต้องมีความเข้าใจทั้งแนวทำนองหลัก และแนวเสียงประสาน และจะต้องมีความชำนาญในการบรรเลงแนวทำนองประกอบด้วย

กระบวนการสร้างความกลมกลืนในขณะบรรเลง หมายถึง ผู้บรรเลงเปียโนประกอบเรียนรู้วิธีการบรรเลงของตนเองให้สอดคล้องกับผู้ขับร้องเดี่ยวด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกตท่าทาง การฟังจังหวะและความดังเบาของเสียงเพื่อให้เกิดความสมดุล รวมถึงวิธีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อผู้ขับร้องเดี่ยวไม่ได้ขับร้องตรงตามสิ่งที่ได้ซักซ้อมกับผู้บรรเลงเปียโนประกอบ

รูปแบบการสอน หมายถึง การวางแผนการจัดการเรียนการสอนการบรรเลงเปียโนประกอบ ประกอบด้วย หลักการที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการสอน สภาพและลักษณะของการจัดการเรียนการสอน การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

หลักการที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการสอน หมายถึง หลักการสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงมาเป็นหลักการพื้นฐานของรูปแบบการสอน ซึ่งเป็นทักษะในเรื่องของการบรรเลงรวมที่เกิดจากการทำงาน 2 กระบวนการด้วยกัน ได้แก่ การสร้างความเข้าใจในบทเพลงที่จะแสดง และการสร้างความกลมกลืนในขณะบรรเลง

สภาพและลักษณะของการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดจำนวนผู้เรียนและห้องเรียนให้เหมาะสมกับแผนการเรียนรู้ที่กำหนด โดยแบ่งเป็นลักษณะของชั้นเรียนประกอบด้วย ชั้นเรียนแบบรายบุคคลหรือชั้นเรียนแบบกลุ่มขนาดเล็กประมาณ 3 - 5 คน และห้องเรียนที่มีลักษณะสอดคล้องกับกิจกรรมและจำนวนของนักเรียน เป็นห้องเรียนปฏิบัติทักษะดนตรีที่มีเปียโนหรือห้องเรียนที่เป็นห้องประชุมขนาดเล็ก เพื่อให้ผู้เรียนได้อภิปรายเพื่อแสดงความคิดเห็นได้

การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีการศึกษาการบรรเลงเปียโนประกอบเพลงสำหรับบทเพลงร้อง (Price, 2005) โดยมีเนื้อหาทั้งด้านทฤษฎีและด้านทักษะปฏิบัติที่มีความเกี่ยวเนื่องกันในด้านต่าง ๆ ได้แก่ รูปแบบและลักษณะทั่วไปของบทเพลง ความรู้เกี่ยวกับผู้ประพันธ์ ประวัติและความหมายของเนื้อร้องของบทเพลง

วิธีการสอน หมายถึง วิธีการสอนแบบปฏิบัติทักษะสำหรับชั้นเรียนรายบุคคล วิธีการสอนแบบอภิปรายและวิธีการสอนแบบสาธิตสำหรับชั้นเรียนแบบกลุ่ม

การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้วิธีการประเมินผลตามสภาพจริง และการประเมินผลตนเอง ซึ่งเป็นการประเมินผลจากการทำงานและผลงานของผู้เรียนเป็นหลัก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางในการพัฒนารูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบ
2. ได้แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทักษะการบรรเลงรวม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การบรรเลงเปียโนประกอบ (Piano Accompanying)

- 1.1. ความหมาย ประวัติความเป็นมา และรูปแบบของการบรรเลงเปียโนประกอบ
- 1.2. ทักษะและคุณสมบัติที่จำเป็นในการบรรเลงเปียโนประกอบ
- 1.3. การเรียนการสอนการบรรเลงเปียโนประกอบ

ตอนที่ 2 การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

- 2.1. การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในบริบทของการจัดการเรียนการสอนทั่วไป
  - 2.1.1. ความหมาย และลักษณะสำคัญของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
  - 2.1.2. หลักการและรูปแบบการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
  - 2.1.3. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
- 2.2. การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในบริบทของการแสดงและการจัดการเรียนการสอนด้านดนตรี
- 2.3. การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในบริบทของการบรรเลงเปียโนประกอบ
  - 2.2.1. กระบวนการสร้างความเข้าใจในบทเพลง
  - 2.2.2. กระบวนการสร้างความกลมกลืนของบทเพลงในขณะบรรเลง

ตอนที่ 3 การพัฒนารูปแบบการสอน (Teaching Model)

- 3.1. ความหมายและองค์ประกอบของรูปแบบการสอน
- 3.2. การพัฒนารูปแบบการสอนในบริบทของการบรรเลงเปียโนประกอบ
  - 3.2.1. หลักการและแนวคิดพื้นฐาน
  - 3.2.2. สภาพและลักษณะการจัดการเรียนการสอน
  - 3.2.3. การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้
  - 3.2.4. วิธีการสอนและประเมินผล

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย

ตอนที่ 1 การบรรเลงเปียโนประกอบ (Piano Accompanying)

1.1. ความหมาย ประวัติความเป็นมา และรูปแบบของการบรรเลงเปียโนประกอบ

ความหมายของการบรรเลงดนตรีประกอบ (Accompaniment) สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ (ถันชชา พันธุ์เจริญ, 2552; Randel, 2003) คือ แง่พฤติกรรมในการแสดง กล่าวคือ จะเป็นลักษณะของการแสดงผลงานดนตรีที่สามารถแบ่งแยกส่วนประกอบออกเป็น 2 ส่วนที่มีความแตกต่างกันและส่งเสริมกันเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ ทางองค์ประกอบของดนตรี ซึ่งจะเป็นการบรรเลงประกอบการร้อง การบรรเลงเครื่องดนตรีเดี่ยว หรือ วงดนตรี เช่น วงขับร้องประสานเสียง ก็ได้ และอีกแง่หนึ่ง คือ ในแง่ของพื้นผิวของดนตรี จะเป็นลักษณะของแนวเสียงที่บรรเลงเป็นพื้นหลังเพื่อช่วยส่งเสริมแนวทำนองหลักให้มีความเด่นชัดมากขึ้น (Griffiths, 2011; Sadie, 1995)

ในยุคเริ่มแรกของการบรรเลงประกอบนั้น จะเป็นการบรรเลงประกอบการร้องบทเพลงศาสนาโดยใช้พิณโบราณในช่วงปี 1400 ก่อนคริสตกาล โดยมีหลักฐานจากเอกสารจากยุคกรีกโบราณ และพระคัมภีร์พันธสัญญาเก่า (Price, 2005) รูปแบบของการบรรเลงประกอบที่เริ่มเป็นแบบแผนเริ่มต้นจากยุคบาโรค ซึ่งจะเป็นวงเครื่องสายบรรเลงประกอบผู้บรรเลงเดี่ยว และมีการพัฒนาต่อมารเรื่อย ๆ จนกลายเป็นการใช้วงออร์เคสตราบรรเลงประกอบในยุคศตวรรษที่ 20 แต่เนื่องจากจะต้องใช้จำนวนคนและระยะเวลาในการฝึกซ้อมมาก ทำให้นิยมใช้เปียโนในการบรรเลงประกอบแทน (ถันชชา พันธุ์เจริญ, 2552; Sadie, 1995) สำหรับรูปแบบของเพลงและรูปแบบการใช้เสียงประสานสำหรับการบรรเลงประกอบนั้น มีความแตกต่างกัน ขึ้นกับความนิยมในแต่ละยุคสมัย

ในการเรียกชื่อการบรรเลงเปียโนประกอบ ได้มีผู้เสนอให้ใช้คำว่า การบรรเลงเปียโนร่วม (Collaborative Piano) แทนโดย ซามูเอล แซนเดอร์ (Samuel Sanders) ผู้ร่วมก่อตั้งภาควิชาการบรรเลงเปียโนประกอบในสถาบันจูเลียร์ด (Juilliard School) ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยให้ความเห็นว่า การใช้คำว่า การบรรเลงเปียโนประกอบนั้น บางครั้งจะให้ความรู้สึกในแง่ลบ เนื่องจากถูกลดความสำคัญลงไป ซึ่งการเสนอชื่อเรียกในครั้งนี้ ทำให้บางหลักสูตรการบรรเลงเปียโนประกอบในประเทศสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนมาใช้คำว่า Collaborative แทนคำว่า Accompanying (Lee, 2009)

ดังนั้น ความหมายของคำว่า การบรรเลงเปียโนประกอบ (Piano Accompanying) จะหมายถึงการบรรเลงเปียโนในแนวทำนองที่เป็นส่วนเสริมแนวทำนองหลักของบทเพลง ซึ่งแนวทำนองหลักมักจะเป็นการขับร้อง การบรรเลงโดยเครื่องดนตรีอื่น หรือวงดนตรีประเภทต่าง ๆ เช่น วงขับร้องประสานเสียง ซึ่งในบางกรณีจะใช้ภาษาอังกฤษว่า Collaborative Piano ซึ่งมีความหมายที่คล้ายคลึงกัน

1.2. ทักษะและคุณสมบัติที่จำเป็นในการบรรเลงเปียโนประกอบ

จากการศึกษาทักษะความสามารถที่จำเป็นต่อการบรรเลงเปียโนประกอบ มีผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบหลายคน ได้กล่าวถึงทักษะที่จำเป็นต่อการบรรเลงเปียโนประกอบ และคุณสมบัติของนักบรรเลงเปียโนประกอบที่ดีไว้หลายประการ ในที่นี้ ได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการบรรเลงเปียโนประกอบ 4 ฉบับ (Cranmer, 1970; Rose, 1981; Grill, 1987; Price, 2005)

ซึ่งรายละเอียดของทักษะพื้นฐานของนักบรรเลงเปียโนประกอบที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้กล่าวไว้ อยู่ในส่วนของภาคผนวก ก

จากทักษะดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำทักษะและคุณสมบัติมาวิเคราะห์เพื่อสรุปทักษะที่มีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันมาจัดกลุ่มใหม่ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1. แสดงความคล้ายคลึงและแตกต่างของทักษะพื้นฐานของนักบรรเลงเปียโนประกอบ

ทักษะ	แครนเมอร์ (1970) ¹	โรส (1981) ²	กริล (1987) ³	ไพร์ส (2005) ⁴
1. ทักษะการฟัง	ใช้ทักษะการฟัง เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการบรรเลงรวม	-	ใช้ทักษะการฟัง เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการบรรเลงรวมด้านความสมดุล	ใช้ทักษะการฟัง เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการบรรเลงรวม
2. ทักษะการร้อง	-	มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับผลเสียงร้อง	-	ใช้การทักษะการร้อง ช่วยในการฝึกซ้อม
3. ทักษะด้านเปียโน				
- การใช้เพเดิล	มีการใช้เพเดิลเพื่อการเล่นโน้ตให้มีเสียงที่ต่อเนื่องกัน	มีทักษะด้านการใช้เพเดิล	การเล่นโน้ตให้เสียงต่อเนื่องกันโดยไม่ใช้เพเดิลค้างเสียง(Damper Pedal) และการเล่นโน้ตให้มีเสียงเบาโดยไม่ใช้เพเดิลซ้าย (Soft Pedal)	มีเทคนิคการใช้เพเดิล

¹ Cranmer, P. 1970. *The Technique of Accompaniment*. London: Dobson Books Ltd. กล่าวถึงทักษะพื้นฐานของนักบรรเลงเปียโนประกอบ โดยมีการกล่าวถึงประสบการณ์ของตนเองควบคู่กับเนื้อหาวิชาการ ซึ่งจะกล่าวถึงทักษะการบรรเลงเปียโนประกอบ การร้องมากกว่า และมีการกล่าวถึงการบรรเลงประกอบโดยการบรรเลงออร์แกนและฮาร์ปซิคอร์ดด้วย

² Rose, E. L. 1981. *Competencies in Piano Accompanying*. Doctoral dissertation. The Graduate School, North Texas State University. เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ ที่ได้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นของผู้บรรเลงเปียโนประกอบจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ได้ผลสรุปออกมาเป็นทักษะ 7 ด้าน

³ Grill, J. 1987. *Accompanying Skills for Pianists*. California: Neil A. Kjos Music Company. กล่าวถึงทักษะและคุณสมบัติของนักบรรเลงเปียโนประกอบในระดับพื้นฐาน โดยให้ความสำคัญกับทักษะทางด้านการบรรเลงเปียโน และคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นนักบรรเลงเปียโนประกอบ

⁴ Price, D. N. 2005. *Accompanying Skills for Pianists*. 2nd Ed. California: Culver Crest Publications. กล่าวถึงทักษะที่เป็นพื้นฐานสำหรับการบรรเลงเปียโนประกอบ โดยให้ความสำคัญกับการรักษาสมดุลของเสียงระหว่างผู้เล่น และการทำงานในลักษณะที่เป็นทีมเดียวกัน

ทักษะ	แคเรนเมอร์ (1970) ¹	โรส (1981) ²	กริล (1987) ³	ไพร์ซ์ (2005) ⁴
- การใช้น้ำหนักมือ	-	การสร้างและควบคุมเสียง และลักษณะของเสียงที่เกิดขึ้นจากการบรรเลงของตนเอง	การรักษาน้ำหนักของนิ้ว มือที่กดลงบนคีย์บอร์ด เพื่อควบคุมความสมดุลของเสียง	การใช้น้ำหนักของมือที่หลากหลาย
- ความเข้มเสียง	-	การสร้างและควบคุมความเข้มเสียงในการบรรเลง	การใช้ช่วงของความเข้มเสียงที่กว้าง โดยการบรรเลงให้มีความเข้มเสียงที่เหมาะสมกับผู้บรรเลงเดี่ยว	-
- การรักษาจังหวะ	-	-	การรักษาจังหวะของบทเพลงให้คงที่	ความแม่นยำของจังหวะ
- การอ่านโน้ตแบบฉบับพลัน	มีทักษะการอ่านโน้ตแบบฉบับพลัน	ความสามารถในการอ่านโน้ตฉบับพลันจากบทเพลงที่ง่ายไปบทเพลงที่มีความซับซ้อนมากขึ้น	มีทักษะการอ่านโน้ตแบบฉบับพลัน	มีทักษะการอ่านโน้ตแบบฉบับพลัน
- การอ่านโน้ตตัดแปลงจากวงออร์เคสตรา	- การอ่านและเล่นโน้ตที่เป็นโน้ตตัดแปลงมาจากวงออร์เคสตรา	ความสามารถในการเล่นโน้ตที่ตัดแปลงมาจากโน้ตสำหรับวงออร์เคสตรา	ทักษะการอ่านและเล่นโน้ตที่เป็นโน้ตตัดแปลงมาจากวงออร์เคสตรา	-
- การอ่านโน้ตสำหรับวงดนตรี	มีการอ่านโน้ตสำหรับเบสตัวเลข (กล่าวถึงในการบรรเลงประกอบด้วย ออร์แกนและฮาร์ปซิคอร์ด)	-	-	มีการอ่านโน้ตสำหรับวงดนตรีและเบสตัวเลข
- การทอดเสียง	มีทักษะการทอดเสียง	ความสามารถในการทอดเสียงบทเพลงที่โน้ตไม่ซับซ้อน โดยทอดเสียงทีละครึ่งเสียงหรือหนึ่งเสียง	-	มีทักษะการทอดเสียง
- การเลือกใช้นิ้ว	-	-	-	เลือกใช้นิ้วในการบรรเลง
4. ทักษะด้านการบรรเลงรวม				
- การตีความเพลง	การทำให้การบรรเลงสอดคล้องกัน รักษาสมดุลของเสียง ความเร็ว ลักษณะของเสียง ให้มีความสอดคล้องกัน	ความสามารถในการตีความบทเพลง ได้แก่ ความเข้าใจในจังหวะ รูปแบบต่าง ๆ ความสมดุลของเสียงในแต่ละแนวเสียง รูปแบบสังคีตลักษณ์ของบทเพลง การอ้างอิงถึงเสียงที่เกิดขึ้น เช่น เสียงนกร้อง เสียงน้ำไหล เป็นต้น	การตีความบทเพลง เช่น ความเร็วของบทเพลง การเล่นโน้ตระดับ ความเข้มเสียง ลักษณะเสียง	การทำให้การบรรเลงสอดคล้องกัน ทั้งในด้านจังหวะ ความเร็ว การให้คิ้ว ลักษณะการบรรเลงโน้ตที่มีความสั้นยาวต่างกัน ความสมดุลของเสียง คุณภาพของเสียง การเลียนเสียงต่าง ๆ ของผู้บรรเลงเดี่ยวเพื่อให้เกิดความกลมกลืนกัน
- การทำงานร่วมกัน	มีการอภิปรายระหว่างการฝึกซ้อมเกี่ยวกับการ	มีการคาดเดาพฤติกรรมของผู้แสดงเพื่อประเมิน	การคาดเดาพฤติกรรมของผู้บรรเลงเดี่ยว โดยใช้	มีทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิด

ทักษะ	แครนเมอร์ (1970) ¹	โรส (1981) ²	กริล (1987) ³	ไพร์ซ์ (2005) ⁴
	ตีความบทเพลง เพื่อหา ข้อสรุปในการบรรเลง	สถานการณ์	การฟังแนวทำนองของผู้ บรรเลงเดี่ยว การสังเกต พฤติกรรม เช่น ลักษณะ การหายใจ การให้คิวเริ่ม เล่นบทเพลงและการจบ เพลง โดยใช้การสังเกต	ความเข้าใจตรงกันในการ บรรเลงร่วมกัน
- บทบาท	มี 2 บทบาท คือ มี บทบาทที่ติดเทียมกัน และ เป็นผู้นำ-ผู้ตาม	-	มี 2 บทบาท คือ มี บทบาทที่ติดเทียมกัน และ เป็นผู้นำ-ผู้ตาม	เป็นผู้ร่วมงานที่เหมือนกัน
- ทักษะการเตรียมตัวก่อน และระหว่างการแสดง	มีกล่าวถึงการวางตัว ระหว่างการฝึกซ้อม	มีการปฏิบัติตัวเพื่อการ เตรียมพร้อมก่อนการ แสดงและระหว่างแสดง	มีทักษะการเตรียมตัวก่อน การแสดงและการแสดง ดนตรี	มีการปฏิบัติตัวเพื่อการ เตรียมพร้อมก่อนการ แสดงและระหว่างแสดง
5. ความรู้ที่เกี่ยวข้อง				
- กลไกเครื่องดนตรี		มีความเข้าใจในเทคนิค พื้นฐานของเครื่องดนตรี แต่ละชิ้นที่ต้องร่วมบรรเลง ประกอบ	มีการเรียนรู้วิธีการสื่อสาร ของเครื่องดนตรีต่าง ๆ เช่น กลไกการกำเนิดเสียง เทคนิคเฉพาะของเครื่อง ดนตรี	มีการเรียนรู้ลักษณะของ เครื่องดนตรีแต่ละประเภท
- ความรู้ด้านภาษา	-	แบ่งออกเป็นทักษะย่อย คือ ความสามารถในการ ออกเสียง และ แปล ความหมาย โดยใช้ พ จ น า นู ก ร ม ใน ภาษาเยอรมัน ภาษา ฝรั่งเศส และภาษาอิตาลี และความเชี่ยวชาญใน การออกเสียงตัวอักษร สากล	-	มีการแปลความหมายของ บทเพลง ซึ่งเป็นขั้นตอน แรกของการฝึกซ้อม
- พื้นฐานทฤษฎีดนตรี		มีการไล่บันไดเสียงและ อาร์เปจโจทุกบันไดเสียง เมเจอร์และไมเนอร์โดยที่ ไม่ต้องมองนิ้วมือระหว่าง เล่น	มีการควบคุมโครงสร้าง ของบทเพลง โดยการ กำหนดจังหวะ ประโยค เพลง การรักษาสอดคล้อง	พื้นฐานทางด้านทฤษฎี และการประสานเสียง ซึ่ง ประกอบด้วย ความรู้ด้าน บันไดเสียงเมเจอร์และไม เนอร์ทุกบันไดเสียง ชั้นคู่ เสียง รูปแบบ และ โครงสร้างของคอร์ด ลักษณะการเดินคอร์ด การเลือกใช้นิ้วที่ถูกต้องใน การไล่บันไดเสียงและอาร์ เปจโจ การวิเคราะห์และ จดจำคอร์ดที่มีเสียง เหมือนกันและคอร์ดที่มี ระยะห่างครึ่งเสียง

ทักษะ	แครนเมอร์ (1970) ¹	โรส (1981) ²	กริล (1987) ³	ไพร์ช (2005) ⁴
- ประวัติศาสตร์ดนตรีและ วรรณกรรมเพลง	มีความรู้ด้านวรรณกรรม และผู้ประพันธ์เพื่อใช้ ประกอบการตีความ	มีความรู้ด้านบทเพลง ประเภทต่าง ๆ โดยรู้จัก บทเพลงเด่นของนัก ประพันธ์หลักแต่ละคน และรู้จักบทเพลง มาตรฐานที่ใช้ในการแสดง คอนเสิร์ต	มีความรู้ด้านประวัติ ศาสตร์ดนตรี ผู้ประพันธ์ เพลง และวรรณคดีของ บทเพลง	พื้นฐานความรู้ในด้าน ประวัติศาสตร์ดนตรี รูปแบบของบทเพลงในแต่ ละยุค เพื่อนำมาใช้ ประกอบการตีความบท เพลง
- การชมการแสดง	-	มีให้ชมการแสดงของผู้อื่น เพื่อเป็นการเรียนรู้	มีให้ชมการแสดงของผู้อื่น เพื่อเป็นการเรียนรู้	มีให้ชมการแสดงของผู้อื่น เพื่อเป็นการเรียนรู้
- การจัดรายการแสดง	-	มีการเรียนรู้การจัด รายการแสดง	-	มีการเรียนรู้การจัด รายการแสดง
- ความรู้อื่น ๆ	-	- ความเข้าใจในด้าน สุนทรียศาสตร์ - การประเมินคุณภาพของ ระบบเสียงในห้องแสดง (Acoustic)	-	- นิสัยการฝึกซ้อม - ทักษะด้านการฝึกซ้อม สำหรับตนเอง

จากตารางดังกล่าว พบว่าทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและคุณสมบัติของนักบรรเลงเปียโนประกอบ มีทั้งหมด 6 ด้านหลักด้วยกัน ได้แก่ 1) ทักษะด้านการฟัง เน้นเรื่องการฟังเพื่อช่วยพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงรวม เช่น การสร้างความสมดุล และการสร้างความสอดคล้องกันระหว่างการบรรเลงของผู้บรรเลง 2) ทักษะด้านการร้อง เน้นเรื่องของการร้องเพลงระดับพื้นฐานในด้านการฝึกหายใจ เพื่อที่จะช่วยพัฒนาเรื่องของการแบ่งประโยคเพลงในการบรรเลงรวม 3) ทักษะด้านเปียโนประกอบด้วย การใช้เพดัล การใช้น้ำหนักมือการควบคุมความเข้มเสียง การรักษาจังหวะ การอ่านโน้ตแบบฉับพลัน การอ่านโน้ตตัดแปลงจากวงออร์เคสตรา การอ่านโน้ตสำหรับวงดนตรี การเลือกใช้นิ้ว และการทอดเสียง 4) ทักษะด้านการบรรเลงรวม เน้นของการตีความบทเพลง และการบรรเลงให้มีความสอดคล้องกัน 5) ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยความรู้พื้นฐานด้านกลไกและเทคนิคเฉพาะของเครื่องดนตรี ความรู้ด้านภาษาในด้านการอ่านออกเสียงคำและการแปลความหมายของภาษาต่าง ๆ โดยเฉพาะภาษาอิตาลี เยอรมัน และฝรั่งเศส พื้นฐานทฤษฎีดนตรี เน้นเรื่องบันไดเสียง โครงสร้างและรูปแบบของชิ้นคู่เสียงและคอร์ด ประวัติศาสตร์ดนตรีและวรรณกรรมเพลงที่เกี่ยวข้องกับบทเพลงที่ใช้ในการเรียน การชมการแสดงบทเพลงที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการตีความบทเพลง วิธีการจัดรายการแสดง

นอกจากทักษะพื้นฐานที่จำเป็นของนักบรรเลงเปียโนประกอบ ที่ถูกกล่าวถึงโดยผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 4 ท่านแล้ว ยังมีการกล่าวถึงคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของนักบรรเลงเปียโนประกอบอีกด้วย ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญอีก 1 ท่านได้เสนอแนะเกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของนักบรรเลงเปียโนประกอบ

เพิ่มเติม (Barr, 2011) ได้แก่ 1) มีอารมณ์ที่มั่นคง 2) มีความเด็ดขาด แต่ยึดอยู่บนพื้นฐานความจริง 3) มีความรับผิดชอบและมีระบบระเบียบ 4) มีจิตใจที่ประณีต 5) มีความสามารถและสนใจในการทำงานร่วมกับผู้อื่น 6) มีความยืดหยุ่นในด้านทัศนคติ จิตใจ และการฟัง 7) มีบุคลิกภาพที่น่าสนใจ 8) มีความกระตือรือร้นและมีจินตนาการ 9) มีความสนใจในด้านภาษา 10) มีจริยธรรมในการทำงานที่เข้มแข็ง

จากคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เพื่อสรุปเป็นรูปแบบของคุณสมบัติที่มีความคล้ายคลึงและแตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2. แสดงคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของนักบรรเลงเปียโนประกอบ

คุณสมบัติ	โรส (1981)	กริล (1987)	ไพร์ช (2005)	บาร์ (2011) ⁵	
1. ลักษณะนิสัยทั่วไป	- มีอารมณ์คงที่ - มีความอดทน - มีความขยันหมั่นเพียร	-	-	- มีอารมณ์ที่มั่นคง - มีความเด็ดขาดแต่ยึดอยู่บนพื้นฐานความจริง - มีความรับผิดชอบและมีระบบระเบียบ - มีความกระตือรือร้นและมีจินตนาการ - มีจิตใจที่ประณีต - มีความยืดหยุ่นในด้านทัศนคติ และจิตใจ	
2. ทักษะในการทำงาน	- มีความสามารถในการวิจารณ์อย่างมีชั้นเชิง - มีความสามารถในการปลุกฝังความเชื่อมั่นให้กับผู้บรรเลงเดี่ยว	- เป็นผู้ที่ชื่นชอบการทำงานร่วมกับผู้อื่น - สามารถยอมรับการถูกวิพากษ์วิจารณ์ได้ - สามารถรับมือกับความกดดันได้ดี - แก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นได้	มีทักษะการทำงานเป็นทีมคือ - มีใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์ - การมีประชาธิปไตย	-	- มีความสามารถและสนใจในการทำงานร่วมกับผู้อื่น - มีจริยธรรมในการทำงานที่เข้มแข็ง
3. ความสามารถทางดนตรี	- มีความยืดหยุ่นต่อการตีความเพลงที่ต่างกัน	- เรียนรู้บทเพลงได้อย่างรวดเร็ว - สามารถบรรเลงบทเพลงได้ทุกประเภท - มีความยืดหยุ่นในการบรรเลงเพลงตามผู้บรรเลงเดี่ยวได้ดี - สามารถบรรเลงเปียโนเพื่อสนับสนุนให้ผู้บรรเลงเดี่ยวได้ดี โดยการรักษา	-	- มีความยืดหยุ่นด้านการฟัง	

⁵ Barr, J. 2011. Musing of a Collaborative Piano Teacher. *Clavier Companion*. 3, 1 (January/ February 2011): 16 -18.

คุณสมบัติ	โรส (1981)	กริล (1987)	ไพร์ช (2005)	บาร์ (2011) ⁵
		ความสมดุลของเสียงที่ เกิดขึ้นระหว่างการ บรรเลงได้		
4. คุณสมบัติอื่น ๆ	-	-	-	- มีบุคลิกภาพที่น่าสนใจ - สนใจในด้านภาษา

จากตารางที่ 2.2. พบว่าคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของนักบรรเลงเปียโนประกอบ แบ่งออกเป็น 4 ด้านด้วยกัน ได้แก่ 1) ลักษณะนิสัยทั่วไป จะเน้นเกี่ยวกับการรักษาอารมณ์ให้มั่นคง มีความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร 2) ทักษะในการทำงาน จะเป็นทักษะในการทำงานร่วมกัน เช่น การใช้คำพูดวิจารณ์เชิงสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น 3) ความสามารถทางดนตรี เกี่ยวกับความยืดหยุ่นในการฟัง การตีความ และบรรเลงเพลงตามผู้บรรเลงเดี่ยว 4) คุณสมบัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความชื่นชอบด้านภาษา

จากทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและคุณสมบัติของนักบรรเลงเปียโนประกอบที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้มีความสนใจที่จะเลือกนำเอาเฉพาะทักษะด้านการบรรเลงรวม โดยเน้นในเรื่องของการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บรรเลงเดี่ยวและนักบรรเลงเปียโนประกอบมาพัฒนาเป็นรูปแบบการสอนที่มุ่งเน้นการสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงรวมของผู้บรรเลงเปียโนประกอบในงานวิจัยชิ้นนี้

1.3. การเรียนการสอนการบรรเลงเปียโนประกอบ

ศาสตร์ด้านการบรรเลงเปียโนประกอบ เป็นหนึ่งในศาสตร์ทางดนตรีที่มีกำเนิดมานานตั้งแต่สมัยกรีกโบราณ แต่สำหรับการจัดการเรียนการสอนสำหรับการบรรเลงเปียโนประกอบนั้น เริ่มมีการจัดการสอนในระดับอุดมศึกษา โดยในประเทศทางทวีปยุโรป จะเปิดเป็นหลักสูตรสำหรับการบรรเลงรวมสำหรับการบรรเลงประกอบเครื่องดนตรี และการบรรเลงประกอบสำหรับเพลงร้อง เช่น Universität für Musik und Darstellende Kunst Wien ประเทศออสเตรีย ได้เปิดทั้ง 2 หลักสูตรดังกล่าวทั้งในระดับปริญญาตรี และปริญญาเอก หรือ The Royal Scottish Academy of Music and Drama ประเทศสกอตแลนด์ ได้เปิดหลักสูตร 2 หลักสูตรสำหรับการบรรเลงเปียโนประกอบในระดับปริญญาโทและเอก ส่วนในประเทศอเมริกา จะมีการเริ่มเปิดสอนการบรรเลงเปียโนประกอบในระดับอุดมศึกษาในปี ค.ศ. 1949 ณ University of Southern California โดย เกวินโดลิน โคโดฟสกี (Gwendolyn Kodolfsky) นักบรรเลงเปียโนประกอบการร้อง ได้เล็งเห็นความสำคัญของการปูพื้นฐานสำหรับนักเปียโนรุ่นใหม่ ให้เกิดความสนใจในบทเพลงและทักษะเฉพาะด้านสำหรับการบรรเลงเปียโนประกอบ โดยเริ่มเปิดสอนในระดับปริญญาตรีก่อน แล้วจึงขยายการสอนในระดับปริญญาโทและเอกในระยะเวลาต่อมา ในปัจจุบัน มีสถาบันอุดมศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาเปิดสอนหลักสูตรด้านการบรรเลงประกอบมากกว่า 80 สถาบัน (Lee, 2005) ซึ่งวิธีการจัดการเรียนการ

สอนนั้น สามารถแบ่งประเภทของหลักสูตรนี้ออกเป็น 2 ประเภท (Price, S., 1999) คือ ประเภทแรก เป็นการเรียนในลักษณะของหลักสูตรปริญญาโททั่วไปที่มีการเน้นการทำวิจัยและเรียนวิชาในเชิงทฤษฎีและประวัติศาสตร์ดนตรี รวมทั้งวิชาด้านการบรรเลงเปียโนประกอบที่ครอบคลุมศาสตร์หลายด้าน การบรรเลงรวมวงขนาดเล็ก วรรณคดีดนตรี วิชาเสริมที่เป็นบทเรียนด้านทักษะ และมีการแสดงที่เป็นการบรรเลงประกอบในตอนท้ายของการจบหลักสูตร อีกประเภทหนึ่งเป็นการเรียนที่เน้นการแสดงมากกว่าประเภทแรก และจะมีการแยกสาขาวิชาเฉพาะออกเป็น 2 สาขา คือการบรรเลงประกอบการขับร้อง และการบรรเลงประกอบเครื่องดนตรี นอกเหนือจากการเรียนวิชาบังคับซึ่งสาขาการบรรเลงประกอบการขับร้อง จะรวมถึงการศึกษาวิชาวรรณคดีเพลงร้องและโอเปร่า การออกเสียงคำ และวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่วนสาขาการบรรเลงประกอบเครื่องดนตรีจะศึกษาเกี่ยวกับวรรณคดีเพลงบรรเลงและเพลงบรรเลงรวม วิชาที่เป็นการฝึกซ้อมสำหรับการบรรเลงคู่หรือรวมวงอย่างเข้มข้น โดยการเรียนทั้งสองประเภทนี้ มีความต้องการให้ผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญในภาษาต่างประเทศที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเป็นนักบรรเลงเปียโนประกอบ

ส่วนสื่อการสอนด้านการบรรเลงเปียโนประกอบ มีผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบรรเลงประกอบหลายท่านได้เขียนตำราและบทความเกี่ยวกับศาสตร์ทางด้านการบรรเลงเปียโนประกอบสำหรับการร้อง เครื่องดนตรี และวงดนตรีต่าง ๆ ซึ่งสื่อการสอนนี้สำหรับการบรรเลงเปียโนประกอบยังมีจำนวนไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะต้องอาศัยการศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือที่เป็นบริบทที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบรรเลงเปียโนประกอบ (Baker, 2006) ลักษณะของหนังสือที่พบนั้นมีทั้งหนังสือที่เขียนโดยเน้นทักษะโดยตรง และเขียนในเชิงชีวประวัติของตนเอง โดยสอดแทรกทักษะและวิธีการผ่านประสบการณ์ของตนเอง เช่น ผลงานหนังสือของมัวร์ (Moore, 1974; 1985) นักบรรเลงเปียโนประกอบการร้อง ได้มีการนำไปอ้างอิงในการเรียนการสอนและงานเอกสารต่าง ๆ

สำหรับการเรียนดนตรีสากลในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย ทักษะด้านการบรรเลงเปียโนประกอบเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากการสอบวัดทักษะดนตรีของการร้องและเครื่องดนตรีต่าง ๆ ต้องมีการบรรเลงประกอบร่วมด้วย โดยมากมักจะใช้เปียโนบรรเลง ทำให้ศาสตร์ด้านการบรรเลงเปียโนประกอบได้รับการสนใจมากขึ้น โดยได้ถูกนำไปบรรจุอยู่ในหลักสูตรดนตรีของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาหลายแห่ง เช่น หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการแสดงดนตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาดนตรีตะวันตก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีสากล มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาดนตรีศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลักสูตรดนตรีบัณฑิต สาขาวิชาการแสดงดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์

รียางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นต้น โดยเนื้อหาของ การบรรเลงเปียโน ประกอบ บางหลักสูตรได้จัดแยกออกมาเป็นรายวิชาเฉพาะ ส่วนบางหลักสูตรได้นำไปเป็นส่วนหนึ่งของวิชาการบรรเลงรวม ซึ่งลักษณะของรายวิชาในบางหลักสูตรเป็นรายวิชาบังคับ แต่ส่วนใหญ่แล้ว มักจะเป็นรายวิชาเลือก และยังมีจัดการเรียนการสอนเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับนักร้อง และนักบรรเลงเปียโนประกอบ (Master Class in Voice and Piano Accompaniment) ซึ่งเป็นโครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับประเทศออสเตรียด้านดุริยางคศิลป์ (คลาสสิก) ในการดูแลของสำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยเชิญวิทยากรด้านการขับร้องและการบรรเลงเปียโนประกอบจาก University of Music and Performing Arts, Vienna มาสอนวิธีการขับร้องและบรรเลงเปียโน ประกอบบทเพลงประเภทเพลงร้องศิลป์ (Lied) ในระยะเวลา 1 สัปดาห์ และมีการแสดงดนตรีจากผู้ ที่ได้รับการคัดเลือกจากวิทยากรเมื่อเสร็จสิ้นการอบรม

นอกจากการจัดการเรียนการสอนการบรรเลงเปียโนประกอบในระดับอุดมศึกษาแล้ว ยังมีการจัดสอบวัดมาตรฐานทางด้านการบรรเลงเปียโนประกอบของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ สถาบัน Trinity Guildhall และสถาบัน The Associated Board of the Royal Schools of Music (ABRSM) ซึ่งทั้งสองสถาบันนี้อยู่ในประเทศอังกฤษ

สถาบัน Trinity Guildhall กำหนดให้มีการสอบการบรรเลงเปียโนประกอบในระดับเกรด 5 - 8 การสอบนี้จะให้ผู้เข้าสอบเลือกบรรเลงเพลง 3 เพลงจาก 3 กลุ่มที่ปรากฏในประมวลวิชาซึ่งเป็น เพลงบรรเลงประกอบ 2 เพลงและเพลงบรรเลงเปียโนเดี่ยว 1 เพลง ซึ่งประมวลรายวิชาจะเปลี่ยน ใหม่ทุก 2 ปี ผู้เข้าสอบสามารถเลือกบรรเลงร่วมกับการขับร้องหรือเครื่องดนตรีอื่น ๆ ได้แก่ ไวโอลิน เซลโล ฟลูต และคลาริเน็ต และต้องสอบทักษะอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น ทักษะการเล่น บันไดเสียง ทักษะการอ่านโน้ตจับพลัน ทักษะการฟัง เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะเดียวกันกับการสอบ ปฏิบัติเครื่องมือเดี่ยวเปียโน ส่วนการสอบของสถาบัน ABRSM ได้กำหนดให้มีการสอบการบรรเลง เปียโนประกอบ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสอบประเภทบรรเลงรวม การสอบนี้เริ่มประกาศใช้มาตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1989 แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ระดับเบื้องต้น (Primary) ระดับกลาง (Intimidate) และ ระดับสูง (Advance) ซึ่งผู้สอบควรมีความสามารถเทียบเท่ากับการสอบการบรรเลงเปียโนเดี่ยวใน ระดับเกรด 4 - 8 ซึ่งการสอบแบบนี้จะกำหนดให้ผู้เข้าสอบเลือกบรรเลงเพลงอย่างน้อย 2 เพลงที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นกับระยะเวลาที่กำหนดให้ โดยเลือกบรรเลงกับเครื่องดนตรีดังต่อไปนี้ ไวโอลิน เซลโล ดับเบิลเบส ฟลูต โอโบ คลาริเน็ต บาสซูน ฮอว์น ทรัมเป็ต และทรอมโบน

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนการบรรเลงเปียโนประกอบมีตั้งแต่ระดับพื้นฐาน จนถึงระดับอุดมศึกษา โดยมีทั้งการเรียนในรายวิชาทั้งรายวิชาบังคับและรายวิชาเลือก การเรียนเป็นวิชาเอก การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการจัดสอบเพื่อวัดมาตรฐานการบรรเลงเปียโนประกอบ

ตอนที่ 2 การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

2.1. การทำงานร่วมกันในบริบทของการจัดการเรียนการสอนทั่วไป

2.1.1. ความหมายและลักษณะสำคัญของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาร่วมกันปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน โดยมีเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งสมาชิกในกลุ่มควรมีการยอมรับนับถือกัน และมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในการทำงาน สมาชิกในกลุ่มจะต้องมีความร่วมมือ ความพร้อมใจในการทำงาน แบ่งงานกันทำตามความรู้ความสามารถ และต้องมีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย เพื่อประโยชน์ของกลุ่ม (ทิสนา แคมมณี, 2537; ยงยุทธ เกษสาคร, 2546; วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์, 2549)

การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นสิ่งที่ได้ยอมรับว่ามีความสำคัญในการทำงานมานาน (ทิสนา แคมมณี, 2537) ทั้งในด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ พฤติกรรมองค์การ ด้านสาธารณสุข และด้านการศึกษา (Xyrichis & Ream, 2007) เนื่องจากในการทำงานต่าง ๆ โดยเฉพาะงานที่มีความซับซ้อนมาก จะต้องใช้กำลังและสติปัญญาความสามารถของคนหลายคนช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และเรียนรู้จากสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้งานประสบความสำเร็จได้ โดยที่ผลงานที่ได้จากการทำงานร่วมกันอาจให้ผลที่ดีกว่างานที่ผลิตออกมาจากคนเพียงคนเดียว นอกจากนี้การทำงานกลุ่มเป็นการสนองความต้องการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นของมนุษย์ เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ที่จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยกัน (ทิสนา แคมมณี, 2537)

การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นแนวคิดที่ได้รับความนิยมในศาสตร์ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ เพราะเป็นแนวคิดที่ดีที่สุดที่สามารถนำไปใช้พัฒนาความเชี่ยวชาญและทักษะความสามารถของแรงงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่กำหนดและพิสูจน์ได้ยาก (Sewell, 2005 อ้างถึงใน Xyrichis & Ream, 2007) ในด้านการศึกษา การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ช่วยพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน การพัฒนามุมมองแบบบูรณาการ และเพิ่มทักษะที่ช่วยเพิ่มความมั่นใจในตนเองของผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนสามารถยอมรับ ชื่นชมและมีความอดทนต่อสมาชิกในกลุ่มมากขึ้น (Lewin, 2005 อ้างถึงใน Xyrichis & Ream, 2007)

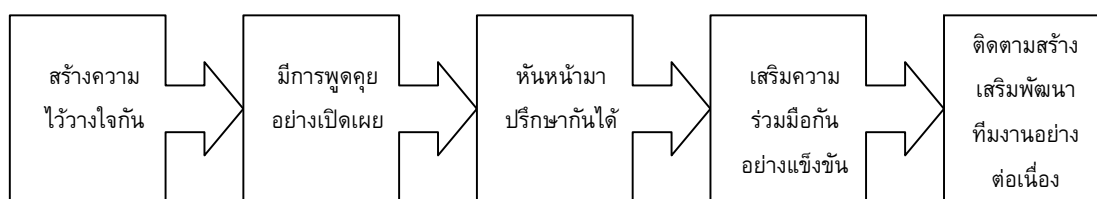
รองศาสตราจารย์ ดร. ทิสนา แคมมณี (2537) ได้กล่าวถึงลักษณะของการรวมกลุ่มที่มีลักษณะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มว่าจะต้องประกอบด้วยปัจจัย 6 ด้านด้วยกัน ได้แก่ 1) การรับรู้

และเข้าใจมีเป้าหมายของกลุ่มร่วมกัน 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยมีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของกลุ่ม 3) การติดต่อสื่อสารกันในกลุ่ม เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน 4) การประสานงานร่วมมือกันเพื่อให้งานของกลุ่มสำเร็จ 5) มีโอกาสในการตัดสินใจร่วมกันเกี่ยวกับงานที่กระทำในระดับหนึ่ง 6) การได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการจัดสรรผลตอบแทนจากการทำงานร่วมกันของกลุ่ม

2.1.2. หลักการและรูปแบบการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

หลักสำคัญของการทำงานเป็นกลุ่ม อยู่ที่การบริหารหรือการจัดการ โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ยึดหลักการร่วมมือกัน โดยให้มีการทำงานแบบเป็นกลุ่ม และการสร้างกลุ่มให้แข็งแกร่ง โดยเน้นให้แต่ละบุคคลเห็นความสำคัญของกระบวนการกลุ่มในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอันเดียวกันและเน้นพัฒนาทักษะพื้นฐานในการทำงานร่วมกันเป็นทีม (อุทัย บุญประเสริฐ, 2532)

รศ. ดร. อุทัย บุญประเสริฐ (2532) ได้เสนอหลักการการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2.1 หลักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2532)

โดยได้อธิบายแผนภาพดังกล่าวว่า กระบวนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ มีจุดเริ่มต้นที่สำคัญคือ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ควรมีการพูดคุยกันอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาอย่างจริงใจ โดยรู้จักวิธีและบทบาทในการพูดและการแสดงออกที่เหมาะสมในกลุ่ม ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน เพื่อที่สร้างความคุ้นเคยกันซึ่งเป็นการนำไปสู่การประสานน้ำใจและประสานความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยการใช้กระบวนการกลุ่ม ซึ่งสมาชิกในกลุ่มควรที่จะหันหน้าเข้ามาปรึกษากันเพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เนื่องจากการทำงานกลุ่มร่วมกัน ควรคำนึงถึงหน้าที่และความรับผิดชอบต่องานที่ต้องทำ นอกจากนี้สมาชิกควรที่จะมีส่วนร่วมต่องานและมีการช่วยกันคิดแบบสร้างสรรค์ รวมถึงบรรยากาศในการทำงานที่ดี เพื่อ เสริมความร่วมมือกันอย่างแข็งขันให้เพิ่มขึ้น โดยมีการติดตามสร้างเสริมพัฒนาทีมงานอย่างต่อเนื่องจากผู้นำกลุ่ม โดยจะต้องติดตามเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งทำได้โดยการเสริมแรงจูงใจต่าง ๆ เช่น การให้รางวัล คำชมเชย

เป็นต้น และเสริมความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ แก่กลุ่ม เช่น วิธีการเฉพาะในการกำหนดมาตรฐานงาน การวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคลและบทบาทของบุคคลที่สัมพันธ์กับการทำงานกลุ่ม เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการท่านอื่น ได้กล่าวถึงหลักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้ ซากีสเซียน (Sarkisian, 2007) กล่าวว่า สมาชิกในกลุ่มควรที่จะมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นของตนเองและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สมาชิกทุกคนในกลุ่มควรที่จะตระหนักว่าผลงานของกลุ่มไม่สามารถสำเร็จได้ถ้าขาดความร่วมมือจากทุกคน ซึ่งการทำงานของกลุ่ม ควรทำตามและยึดถือมติของกลุ่มเป็นสำคัญ นอกจากนี้ กลุ่มควรที่จะส่งเสริมให้สมาชิกในกลุ่มมีความรับผิดชอบ และช่วยเหลือกันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จและความภาคภูมิใจของกลุ่ม

นอกเหนือจากหลักการทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิภาพแล้ว การทำงานของกลุ่มยังมีหลายรูปแบบ ซึ่งอาจแยกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การร่วมมือ และการแข่งขัน (พรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, 2553)

การร่วมมือ (Co-operation) คือ พฤติกรรมกลุ่มที่มีลักษณะไปทางเดียวกันของสมาชิกกลุ่ม และปัจเจกบุคคล การร่วมมือเป็นพฤติกรรมกลุ่มที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกกลุ่ม เพราะการร่วมมือ จะนำมาซึ่งความสำเร็จร่วมกันของกลุ่ม จุดมุ่งหมายของการทำงานแบบร่วมมือ คือ เพื่อการสร้างควมสามัคคีของกลุ่ม ความพร้อมที่จะทำงานแทนกันได้ และเพื่อสร้างความมีน้ำใจ การยอมรับความความเห็นและความสามารถของสมาชิกอื่นในกลุ่ม

การแข่งขัน (Competition) คือ พฤติกรรมที่ปัจเจกบุคคลจะประสบความสำเร็จได้เมื่อคนอื่นไม่ได้รับความสำเร็จ การแข่งขันมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ เวลาที่แต่ละบุคคลนั้นบรรลุจุดมุ่งหมาย พฤติกรรมการแข่งขันในกลุ่มไม่สามารถพัฒนาความสามัคคีหรือทำงานให้เป็นระบบเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ แต่การแข่งขันในกลุ่มอาจทำให้ได้ผลงานที่รวดเร็วกว่าการทำงานแบบร่วมมือกันในบางกรณี

ดังนั้น สรุปได้ว่า หลักในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มให้มีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นกับการจัดการให้สมาชิกในกลุ่มได้มีส่วนร่วมกับการกิจกรรมกลุ่ม โดยยึดหลักการร่วมมือกัน ซึ่งเน้นให้แต่ละบุคคลเห็นความสำคัญของกระบวนการกลุ่มในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอันเดียวกัน ในการที่จะทำให้เกิดกระบวนการกลุ่มได้นั้น จะต้องอาศัยการติดต่อสื่อสารที่ดี

2.1.3. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีพื้นฐานเกี่ยวกับหลักการเรียนรู้และการสอน ดังนี้ (ทศนา แคมมณี, 2537)

พื้นฐานของหลักการเรียนรู้ การเรียนรู้ควรที่จะเป็นกระบวนการที่เป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ถ้าผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของตน การเรียนรู้นั้นจะต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจ จึงจะช่วยให้ผู้เรียนจดจำและสามารถใช้การเรียนรู้ให้เป็นประโยชน์ได้ โดยที่การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบด้วยตนเอง จากประสบการณ์ และความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคล ที่มีใช้การเรียนรู้จากแหล่งความรู้ใดความรู้หนึ่ง และการเรียนรู้ที่ดีจะต้องเน้นการเรียนรู้กระบวนการด้วย เพราะกระบวนการเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และคำตอบต่าง ๆ ที่ตนต้องการ ดังนั้น ผลงานต่าง ๆ จะมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด ขึ้นกับกระบวนการเป็นสำคัญ

หลักการสอน ควรยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ผู้เรียนควรมีบทบาทเป็นผู้กระทำ และรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน กลุ่มควรเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โดยการเรียนรู้นั้นจะต้องยึดการค้นพบด้วยตนเอง เป็นวิธีการสำคัญในการเรียนรู้ เพราะการค้นพบความจริงใด ๆ จากประสบการณ์ด้วยตนเองนั้น ผู้เรียนมักจะจดจำได้ดี นอกจากนั้นควรเน้นกระบวนการ ควบคู่ไปกับการผลิตผลงาน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการกลุ่มและกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลงาน และเน้นการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ครูพยายามส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการปฏิบัติจริง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียนลึกซึ้งขึ้น และเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

เพื่อให้การสอนเป็นไปตามหลักการดังกล่าว ครูต้องมีการจัดให้ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง และได้ค้นพบการเรียนรู้ร่วมกัน และครูควรจัดให้มีขั้นตอนการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น และควรมีขั้นตอนการสรุปและการนำความรู้ไปใช้ เพื่อแนะแนวทางการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.2. การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในบริบทของการแสดงและการจัดการเรียนการสอนด้านดนตรี

การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในบริบททางด้านดนตรี สามารถพบได้ทั้งในการแสดงและการจัดการเรียนการสอนดนตรี โดยพบการทำงานร่วมกันในรูปแบบการบรรเลงรวม (Ensemble) ซึ่งมี

หลายมิติ ตั้งแต่การบรรเลง 2 แนวทำนองรวมกันบนเปียโน วงดนตรีขนาดเล็ก วงดนตรีขนาดใหญ่ จนถึงการแสดงโอเปร่า ซึ่งแต่ละมิติมีความคล้ายคลึงและแตกต่างกัน

ในการบรรเลงเปียโนเดี่ยว ลักษณะการบรรเลงรวมเกิดขึ้นโดยธรรมชาติจากการบรรเลงพร้อมกันทั้งสองมือโดยให้แนวทำนองที่เกิดขึ้นสอดประสานกันอย่างสมดุล (Fuller-Maitland, 1915)

ในการแสดงโอเปร่า การบรรเลงรวมอาจไม่จำเป็นต้องเกิดความกลมกลืนในการขับร้องของตัวละครเอกเสมอไป เนื่องจากผู้ประพันธ์ต้องการให้ตัวละครแต่ละตัวแสดงเอกลักษณ์เฉพาะตัวออกมาอย่างชัดเจน ซึ่งส่งผลให้เกิดสีสันของการแสดงที่หลากหลาย (Fuller-Maitland, 1915)

บทบาทของนักดนตรีในแต่ละประเภทของวงมีบทบาทไม่เหมือนกัน (Rouse & Rouse, 2004) แต่บทบาทที่สำคัญ คือ สมาชิกแต่ละคนจะต้องมีความรับผิดชอบในการเล่นของตนเอง (Fuller-Maitland, 1915) วงดนตรีขนาดเล็ก เช่น วงสตริงควอเท็ต (String Quartet) สมาชิกของวงที่รับบทบาทเป็นหัวหน้ามักจะเป็นผู้เล่นไวโอลิน 1 และผู้เล่นไวโอลิน 2 จะเป็นรองหัวหน้าของวง โดยบทบาทที่เกิดขึ้นนี้ เกิดจากความสำคัญของแนวทำนองในบทเพลง ซึ่งบทบาทนี้ไม่ใช่ตัวกำหนดฝีมือของผู้เล่น แต่วงดนตรีประเภทแจ๊ส บทบาทของสมาชิกแต่ละคนจะมีความเท่าเทียมกัน เนื่องจากรูปแบบของเพลงเอื้อต่อการให้สมาชิกได้แสดงออกในการต้นสด (Improvisation) เท่ากัน (Deckert, 2007) ส่วนวงดนตรีขนาดใหญ่ที่มีผู้อำนวยเพลง เช่นวงออร์เคสตรา วงขับร้องประสานเสียง ผู้อำนวยเพลงต้องรับบทบาทเป็นหัวหน้าของกลุ่มในการนำสมาชิกของวงไปสู่เป้าหมายเดียวกัน โดยสมาชิกของวงจะต้องมีความเชื่อมั่นในผู้อำนวยเพลง (Deckert, 2007)

ในการบรรเลงดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ตาม สิ่งที่จะทำให้การบรรเลงรวมเกิดความราบรื่น คือ กระบวนการสื่อสารระหว่างการฝึกซ้อมของสมาชิกของวง โดยอาศัยบทบาทตามรูปแบบการตีความบทเพลงเป็นหลัก เช่น การเล่นพร้อมกัน การเล่นขัดกัน แนวทำนองที่สร้างจังหวะ แนวทำนองที่แสดงลักษณะเด่นของเสียงประสาน เป็นต้น

การจัดการเรียนการสอนด้านดนตรี นอกจากการเรียนการสอนในรูปแบบของวงดนตรีที่กล่าวมาแล้ว ยังมีการสอนคีย์บอร์ดเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นการเรียนการสอนทักษะทางดนตรีที่จำเป็นเพิ่มเติมจากทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรี เช่น การอ่านโน้ตแบบฉบับพลัน การทอดเสียง การเล่นจากการฟัง เป็นต้น ซึ่งการเรียนรู้อะไรเหล่านี้ ผู้เรียนที่เรียนรู้ผ่านรูปแบบการเรียนรู้อารมณ์ร่วมกันจะสามารถพัฒนาทักษะได้ดีกว่าการเรียนรู้อารมณ์บุคคล (Emelius, 1993 อ้างอิงใน Meulink, 2011) โดยสามารถใช้ได้กับผู้เรียนทุกกลุ่มอายุและระดับชั้น เห็นได้จากมีหลักสูตรที่รองรับการสอนดนตรีขั้นพื้นฐานสำหรับเด็ก (สถาบันดนตรียามาฮา, 2555; Alfred Music Publishing, 2008) จนถึงการสอนในระดับอุดมศึกษา (Fisher, 2006 อ้างอิงใน Meulink, 2011) ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้อารมณ์ร่วมกัน

ทำงานร่วมกันทุกรูปแบบ ไม่สามารถใช้ในการเรียนการสอนดนตรีได้ เนื่องจากบางรูปแบบถูกออกแบบเพื่อใช้ในการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น คณิตศาสตร์ (Meulink, 2011)

2.3. การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในบริบทของการบรรเลงเปียโนประกอบ

การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในบริบทของการบรรเลงเปียโนประกอบ หมายถึงการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บรรเลงเดี่ยวและผู้บรรเลงเปียโนประกอบ ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์สูงสุดที่ทำให้เกิดการหล่อหลอมลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลเข้ามารวมกันให้กลายเป็นหนึ่งเดียวกันในการแสดงทั้งในด้านเป้าหมายและการปฏิบัติ (Adler, 1965) โดยแต่ละคนจะมีบทบาทที่มีความตัดเทียมกัน โดยเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในการบรรเลงบทเพลงเดียวกัน (Cranmer, 1970; Grill, 1987) ในกรณีนี้ขอกกล่าวถึงเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้บรรเลงเปียโนประกอบเพียงด้านเดียวเท่านั้น

ในการสร้างความเป็นเอกภาพ (Unity) ในการแสดงนั้น ซึ่งเป็นเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน เป็นทักษะในเรื่องของการบรรเลงรวม (Ensemble) เกิดจากการทำงาน 2 กระบวนการด้วยกัน ได้แก่ การสร้างความเข้าใจในบทเพลงที่จะแสดง และการสร้างความกลมกลืนในขณะบรรเลง (Adler, 1965; Price, 2005)

2.2.1. กระบวนการสร้างความเข้าใจในบทเพลง เป็นกระบวนการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทเพลงให้ตรงกันระหว่างผู้บรรเลงเดี่ยวกับนักบรรเลงเปียโนประกอบ ซึ่งเป็นการตีความบทเพลงตามความหมายและอารมณ์ในแง่ของทฤษฎีดนตรี เช่น อารมณ์ของแต่ละท่อนของบทเพลง และความหมายโดยนัยของบทเพลงที่แฝงอยู่โดยใช้รูปแบบของจังหวะหรือเสียงประสานเดียวกัน โดยในการสร้างความเข้าใจดังกล่าวให้ตรงกันนั้น จะต้องอาศัยเรื่องของการสื่อสารระหว่างบุคคลและบรรยากาศด้านการทำงานแบบร่วมมือเป็นหลัก (Adler, 1965; Grill, 1987; Price, 2005) โดยเฉพาะจุดที่เกิดความขัดแย้งกันในขณะที่ฝึกซ้อมร่วมกัน ซึ่งผู้บรรเลงเดี่ยวและนักบรรเลงเปียโนประกอบจะต้องมีการแสดงความคิดเห็นโต้ตอบระหว่างกันเพื่อปรับความเข้าใจให้ตรงกัน ในการแสดงความคิดเห็นนี้ นักเปียโนควรที่จะเปิดโอกาสให้ผู้บรรเลงเดี่ยวเป็นผู้แสดงความคิดเห็นก่อน และให้ผู้บรรเลงเดี่ยวเป็นผู้ตัดสินใจในการตีความบทเพลงนั้นด้วย (Cranmer, 1970; Price, 2005) ดังนั้น นักบรรเลงเปียโนประกอบควรเปิดใจให้กว้างที่จะยอมรับฟังความคิดเห็นนั้น รวมถึงปรับการบรรเลงของตนเองให้เข้ากับรูปแบบการตีความนั้นด้วย (Grill, 1987) นอกจากนี้ รูปแบบการบรรเลงเปียโนประกอบควรที่จะต้องปรับเปลี่ยนตามลักษณะเสียงของผู้บรรเลงเดี่ยวแต่ละบุคคลด้วย ซึ่งทำให้บทเพลงเดียวกันถูกบรรเลงออกมาแตกต่างกันเมื่อมีเปลี่ยนตัวผู้บรรเลงเดี่ยว (Adler, 1965)

2.2.2. กระบวนการสร้างความกลมกลืนของบทเพลงในขณะบรรเลง เป็นการเน้นการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวขณะที่บรรเลงบทเพลง แม้ว่าผู้บรรเลงเดี่ยวและนักบรรเลงเปียโนประกอบจะสามารถบรรเลงร่วมกันได้อย่างกลมกลืนกัน แต่ขณะแสดงอาจเกิดข้อผิดพลาดที่ทำให้เกิดความไม่กลมกลืนเนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น ความตื่นเต้น หรือความกังวล เป็นต้น ทำให้นักบรรเลงเปียโนประกอบควรเรียนรู้ที่จะดัดแปลงการบรรเลงให้เข้ากับผู้บรรเลงเดี่ยวได้โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งต้องอยู่ในเงื่อนไขการบรรเลงที่ทำให้เกิดความสมดุล และเลียนแบบลักษณะเสียงของผู้บรรเลงเดี่ยวในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ คุณภาพเสียง ประโยคเพลง ความเร็ว และระดับความดังของเสียง ซึ่งนักบรรเลงเปียโนประกอบควรบรรเลงตามผู้บรรเลงเดี่ยว (Adler, 1965; Grill, 1987; Price, 2005) นอกจากนี้นักบรรเลงเปียโนประกอบควรที่จะมีสติในขณะแสดงเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่อาจจะเกิดขึ้นระหว่างการแสดงได้ (Grill, 1987) โดยการระมัดระวังในจุดที่มักผิดพลาดได้ง่าย และพยายามควบคุมการบรรเลงให้อยู่ในความเร็วของเพลงที่ได้ตกลงกันไว้ขณะที่ฝึกซ้อม ในกระบวนการนี้จะต้องทักษะด้านการฟัง และการสังเกต เพื่อที่จะทำให้เกิดความกลมกลืนกันของบทเพลงขณะบรรเลง (Synchronization) (Adler, 1965; Price, 2005) โดยการฟังการบรรเลงของผู้บรรเลงเดี่ยวเพื่อให้รู้สึกถึงจังหวะของบทเพลงที่มีความเร็วที่เท่ากันระหว่างผู้บรรเลงสองคน และการสังเกตท่าทางของผู้บรรเลงเดี่ยว เช่น จังหวะการหายใจ การขยับเครื่องดนตรีเพื่อให้คิ้ว เป็นต้น นอกจากนี้ นักบรรเลงเปียโนประกอบควรที่จะสนับสนุนผู้บรรเลงเดี่ยวด้วยการบรรเลงท่อนนำและท่อนจบเพื่อสร้างอารมณ์ของบทเพลงให้กับผู้บรรเลงเดี่ยว และเล่นแนวเบสเพื่อรองรับการบรรเลงของผู้บรรเลงเดี่ยวด้วย (Adler, 1965)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอน (Teaching Model)

3.1 ความหมายและองค์ประกอบของรูปแบบการสอน

รูปแบบการสอน หมายถึง สภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่าง ๆ โดยมีการจัดกระบวนการหรือขั้นตอนในการเรียนการสอนโดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ เข้าไปช่วยทำให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ รูปแบบจะต้องได้รับการพิสูจน์ ทดสอบ หรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ (ทิศนา แคมมณี, 2550) นอกจากนี้ ได้มีนักวิชาการท่านอื่น ๆ ได้กล่าวถึงความหมายของรูปแบบการสอน ดังนี้ รูปแบบการสอนเป็นการอธิบายลักษณะของบรรยากาศการเรียนรู้ รวมถึงพฤติกรรมของผู้สอนระหว่างที่ใช้รูปแบบการสอนนั้น (Joyce, Weil and Calhoun, 2009) และรูปแบบการสอนเป็นการวางแผนที่ครอบคลุมและสอดคล้องกันสำหรับ

การจัดการเรียนการสอนที่รวมไปถึงพื้นฐานทางทฤษฎี การบรรยายถึงผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ความรู้ความชำนาญด้านเนื้อหาความรู้ของครูผู้สอน การพัฒนาที่เหมาะสม และลำดับช่วงของ กิจกรรมการเรียนรู้ ความคาดหวังของครูที่มีต่อพฤติกรรมของผู้เรียน โครงสร้างงานที่เป็น เอกลักษณะ การประเมินผลการเรียนรู้ และวิธีการที่หลากหลายในการรับรองผลการนำไปใช้ของ รูปแบบการสอนนั้น (Metzler, 2000 อ้างถึงใน Kulinna and Cothran, 2003)

จากความหมายของรูปแบบการสอน สามารถแบ่งออกเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน ดังต่อไปนี้ (ทิสนา แคมมณี, 2550) 1) มีหลักความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักของรูปแบบการ สอน ซึ่งอาจเป็นปรัชญา ทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิด 2) มีการบรรยายและอธิบายสภาพหรือ ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ 3) มีการจัดระบบ ซึ่งเป็นการ จัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของ ระบบหรือกระบวนการนั้น 4) มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่ช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้น ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ รูปแบบการเรียนการ สอนจะต้องได้รับการพิสูจน์ ทดสอบ ทำนายผลได้ และมีศักยภาพในการสร้างความคิดรวบยอดและ ความสัมพันธ์ใหม่ได้

3.2. การพัฒนารูปแบบการสอน

จากองค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบการสอนทั้ง 4 ด้านนั้น ผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการ พัฒนารูปแบบการสอนการบรรเลงเปียโนประกอบที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการ บรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโนได้ดังนี้

3.2.1. หลักการพื้นฐานของรูปแบบการสอน ผู้วิจัยได้นำหลักการสร้างความ เป็นเอกภาพในการบรรเลงมาเป็นหลักการพื้นฐานของรูปแบบการสอน ซึ่งเป็นทักษะในเรื่องของ การบรรเลงรวมที่เกิดจากการทำงาน 2 กระบวนการด้วยกัน ได้แก่ การสร้างความเข้าใจในบทเพลง ที่จะแสดง และการสร้างความกลมกลืนในขณะบรรเลง (Adler, 1965; Price, 2005) ซึ่งทั้ง 2 กระบวนการดังกล่าว จะต้องอาศัยเรื่องของการสื่อสารระหว่างบุคคลและบรรยากาศด้านการงาน แบบร่วมมือเป็นหลัก

3.2.2. สภาพและลักษณะการจัดการเรียนการสอน ในการจัดการเรียนการสอนตาม รูปแบบการสอนดังกล่าว จะมีการจัดลักษณะของชั้นเรียนทั้งแบบกลุ่มและแบบรายบุคคล สำหรับการ จัดการเรียนการสอนสำหรับกลุ่มที่เป็นชั้นเรียนขนาดเล็กประมาณ 3 - 5 คน เป็นการจัดการ เรียนการสอนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อภิปรายเพื่อแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ในการบรรเลงเปียโนประกอบของตนเองและผู้อื่นอย่างทั่วถึง (ทิสนา แคมมณี, 2537)

ส่วนการจัดการเรียนการสอนสำหรับรายบุคคล เป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงเปียโนเฉพาะบุคคล

ในด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ประกอบไปด้วยห้องเรียนที่มีลักษณะเป็นห้องประชุมขนาดเล็กสำหรับการอภิปรายกลุ่ม และห้องเรียนดนตรีที่มีเปียโนเป็นหลัก มีพื้นที่สำหรับผู้บรรเลงเดี่ยวสามารถฝึกซ้อมร่วมกันได้ นอกจากนี้ ควรมีอุปกรณ์สำหรับรับชมการแสดงจากสื่อต่าง ๆ เช่น เครื่องฉาย คอมพิวเตอร์ โทรทัศน์

3.2.3. การจัดลำดับของกิจกรรมการเรียนรู้ไพเราะ (Price, 2005) ได้เสนอวิธีการศึกษาการบรรเลงเปียโนประกอบเพลงสำหรับบทเพลงร้อง มีขั้นตอนดังนี้

3.2.3.1. แปลความหมายและตีความ เพื่อที่จะเข้าใจคำร้องซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นเนื่องจากเป็นการตั้งคำลักษณะต่าง ๆ ของบทเพลง เช่น อารมณ์ บรรยากาศของบทเพลง เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับบทเพลง รวมถึงบทบาทของตัวละครที่เป็นผู้ขับร้องเพลงนั้น ๆ

3.2.3.2. เล่นและร้องแนวทำนองของนักร้อง ซึ่งส่วนมากเป็นแนวทำนองหลัก เพื่อช่วยให้ผู้บรรเลงเปียโนเข้าใจประโยคเพลง และการแบ่งวรรคช่วงหายใจของนักร้องได้ดีขึ้น

3.2.3.3. เล่นแนวร้องร่วมกับแนวเบสของแนวเปียโน เพื่อให้รู้สึกและเข้าใจถึงลักษณะของเสียงประสานที่มีลักษณะขัดกัน เพื่อให้ความรู้สึกกดดัน และเสียงที่เกลาลงเพื่อให้ความรู้สึกผ่อนคลาย รวมถึงช่วงจังหวะที่ใช้ในการหายใจ

3.2.3.4. ศึกษาพื้นผิวของบทเพลง โดยการศึกษาจากการดูโน้ตเพลงและการฟัง

3.2.3.5. ทดลองเล่นโน้ตที่เป็นแนวทำนองประกอบทั้งหมด โดยเล่นวิธีอ่านโน้ตแบบฉับพลัน (Sight Reading) โดยเล่นในอัตราความเร็วที่คงที่และสามารถควบคุมการเล่นเครื่องหมายต่าง ๆ ได้ ควรระมัดระวังเรื่องพื้นผิวของเพลง ความดังเบา และลักษณะเฉพาะของบทเพลง

3.2.3.6. ฝึกซ้อมโน้ตที่เป็นแนวทำนองประกอบทั้งหมด โดยที่มีเป้าหมายการฝึกซ้อมเพื่อเติมเต็มบทเพลงนั้น เขียนเลขประจำนิ้ว ฝึกเล่นจุดที่อาจเกิดความผิดพลาดได้ง่าย ควรค้นหาวิธีการผลิตคุณภาพเสียง และอัตราความเร็วที่เหมาะสมกับบทเพลงด้วย

3.2.3.7. ร้องหรือพูดเนื้อเพลงร่วมกับการบรรเลงเปียโนประกอบของตนเอง เพื่อแสวงหาปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้เกี่ยวกับประโยคเพลง การบรรเลงรวม ความสมดุลของเสียง และทดสอบการอ่านโน้ตพร้อมกันทั้งแนวร้องและแนวทำนองประกอบ

จากแนวทางดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาเป็นการจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักการสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงได้ ดังนี้

กิจกรรมการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 กิจกรรมเชิงทฤษฎี เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับพื้นฐานของบทเพลง เช่นประวัติของเพลง เพื่อนำมาใช้ในการตีความบทเพลง ตามขั้นตอนที่ 3.2.3.1. ซึ่งในการจัดกิจกรรมดังกล่าว จะเป็นการเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม และตอนที่ 2 กิจกรรมเชิงปฏิบัติ เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งประกอบด้วยการปฏิบัติทักษะเดี่ยว ตามขั้นตอนที่ 3.2.3.2. - 3.2.3.7. และการปฏิบัติทักษะร่วมกับผู้ขับร้องเดี่ยว เพื่อเป็นการฝึกฝนทักษะการบรรเลงรวมตามกระบวนการสร้างความกลมกลืนในการบรรเลง จากหลักการสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลง และในช่วงสุดท้ายของลำดับกิจกรรมได้มีการจัดให้ผู้เรียนได้ร่วมกันวิเคราะห์และวิจารณ์การปฏิบัติทักษะของเพื่อนร่วมชั้นในกิจกรรมการอภิปรายกลุ่ม

3.2.4. วิธีการสอนและการประเมินผล จากการจัดลำดับกิจกรรมที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำวิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ มาประกอบการจัดกิจกรรม ดังนี้

ตอนที่ 1 กิจกรรมเชิงทฤษฎี ประกอบด้วยวิธีการสอนแบบอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนได้ระดมสมองในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน (ทิสนา แคมมณี, 2550) และวิธีการสอนแบบสาธิต เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์เพิ่มเติมจากการได้รับชมของจริง ในที่นี้หมายถึง การให้ผู้เรียนได้รับชมบันทึกการแสดงดนตรีในบทเพลงเดียวกันกับเพลงที่ผู้เรียนกำลังศึกษา เพื่อที่จะให้ผู้เรียนได้นำข้อมูลที่ได้รับเพิ่มเติมจากการชมการสาธิต มาอภิปรายเพิ่มเติม ซึ่งผู้เรียนจะต้องนำความรู้ที่ได้รับทั้งหมดนั้นมาใช้ประกอบการทำความเข้าใจและการตีความบทเพลง

ตอนที่ 2 กิจกรรมเชิงปฏิบัติ ประกอบด้วยวิธีการสอนแบบปฏิบัติทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการบรรเลงเปียโนประกอบของตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ช่วงที่ 1 เป็นการปฏิบัติทักษะเดี่ยว เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาบทเพลงและแก้ไขปรับปรุงส่วนที่บกพร่องในการบรรเลงของตนเอง ช่วงที่ 2 เป็นการปฏิบัติทักษะการบรรเลงรวม เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาบทเพลงและร่วมบรรเลงกับผู้ขับร้องเดี่ยวรวมทั้งฝึกทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

ด้านการประเมินผล จะประเมินผลในเรื่องของผลสัมฤทธิ์ในการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกัน ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการที่มีต่อการบรรเลงเปียโนประกอบและความพึงพอใจต่อการบรรเลงเปียโนประกอบ ซึ่งผู้วิจัยสนใจประเมินเฉพาะส่วนของการทำงานของนักเปียโนเท่านั้น โดยใช้วิธีการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และการประเมินผลตนเอง (Self-Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลจากการทำงานและผลงานของผู้เรียนเป็นหลัก (Mueller, 2011)

ในการประเมินผลจะใช้ผลการประเมินจากกลุ่มผู้ประเมินทั้งหมด 3 กลุ่มด้วยกัน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบและผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้อง ด้านละ 2 คน

ผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบและการขับร้อง อีก 1 ท่าน เป็นผู้ประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ในการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันทั้งก่อนและหลังเรียน ผู้บรรเลงเปียโนประกอบประเมินผลตนเอง ในด้านผลสัมฤทธิ์ในการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกัน และทักษะการทำงานร่วมกัน และผู้ขับร้องเดี่ยวที่เข้าร่วมการทดลองใช้รูปแบบการสอน 1 คน เป็นผู้ประเมินเปรียบเทียบผลของการแสดงก่อนและหลังเรียนในภาพรวม และประเมินผลความพึงพอใจต่อการบรรเลงเปียโนประกอบของนักเปียโนแต่ละคน

โครงสร้างของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล อยู่ในบทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย (ตอนที่ 1 หน้า 32)

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงเปียโนประกอบ มีผู้ที่ทำการวิจัยในหลายแง่มุม แต่โดยรวมแล้วสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ งานวิจัยในเชิงจิตวิทยาดนตรี และงานวิจัยในเชิงดนตรีศึกษา โดยงานวิจัยในเชิงจิตวิทยา มักจะเป็นงานวิจัยในด้านการสื่อสารระหว่างนักดนตรีที่เป็นผู้บรรเลงเดี่ยว และผู้บรรเลงประกอบ (Blank & Davidson, 2007; Ginsborg & King, 2007) ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้ จะนำเสนอเฉพาะงานวิจัยในเชิงดนตรีศึกษาเท่านั้น ซึ่งสามารถแบ่งย่อยได้อีก 2 ด้าน คือ

4.1. ด้านประโยชน์ของการบรรเลงเปียโนในชั้นเรียน เช่น

บริททิน (Brittin, 2002) ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลความสามารถทางการบรรเลงของผู้บรรเลงเดี่ยวร่วมกับเครื่องมือต่าง ๆ ทั้งเปียโน คอมแพ็คดีสก์ (Compact Disc) และไม่มีการบรรเลงร่วม โดยการนำการบันทึกเสียงของนักดนตรี 12 ครั้ง โดยแบ่งเป็นการบรรเลงโดยไม่มีบรรเลงร่วมเลย จำนวน 4 ครั้ง มีการบรรเลงร่วมกับเปียโน จำนวน 4 ครั้ง และมีการบรรเลงร่วมกับคอมแพ็คดีสก์ จำนวน 4 ครั้ง มาให้นักเรียนดนตรีในระดับมัธยมศึกษาฟังและเปรียบเทียบว่าการบรรเลงจากการบันทึกเสียงประเภทใดมีคุณภาพ และสามารถแก้ไขสิ่งที่มักผิดพลาดได้มากที่สุด โดยใช้บทเพลงสมัยนิยมจากหนังสือเรียนเบื้องต้นสำหรับวงดนตรี ผลวิจัยพบว่าการบันทึกเสียงที่มีการบรรเลงประกอบด้วยคอมแพ็คดีสก์ได้รับความนิยมมากที่สุด และการบรรเลงประกอบด้วยเปียโนได้รับความนิยมน้อยที่สุด นักเรียนที่ยังมีอายุน้อยจะถูกการบรรเลงประกอบชักนำในแง่ใจที่ต่างกัน รูปแบบเพลงสมัยนิยมจะมีอิทธิพลมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างความชื่นชอบในรูปแบบการบรรเลงร่วมและระดับคุณภาพการบรรเลงที่สูง สำหรับเรื่องกรชื่นชอบ เพศของนักเรียนมีความชื่นชอบรูปแบบการบรรเลงประกอบที่แตกต่างกัน โดยผลการวิจัย

ทั้งหมดนี้ นักเรียนมีความเห็นพ้องกันว่าลักษณะการบรรเลงได้ดีที่สุดและตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการ ขึ้นกับการฝึกซ้อม ซึ่งนอกเหนือจากเงื่อนไขเรื่องการบรรเลงประกอบ

แอทเทอร์เบอร์รี่ และซิลคอกซ์ (Atterbury & Silcox, 1993) ได้วิจัยศึกษาประสิทธิภาพของการบรรเลงเปียโนประกอบที่มีต่อการร้องเพลงของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยในชั้นเรียนดนตรี การวิจัยครั้งนี้มีการออกแบบให้มีกลุ่มควบคุมโดยใช้วิธีการทดสอบก่อนและหลังเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนได้เพิ่มการวัดผลทางดนตรีของกอร์ดอนร่วมด้วย ผลการวิจัยพบว่า 1) ไม่มีความแตกต่างระหว่างการร้องเพลงของนักเรียนทั้งสองกลุ่มทั้งที่มีและไม่มี การบรรเลงเปียโนประกอบ 2) ไม่มีความแตกต่างของผลทดสอบของแบบวัดผลทางดนตรีของกอร์ดอนระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

4.2. ด้านการจัดการเรียนการสอนการบรรเลงเปียโนประกอบ

ส่วนใหญ่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิตที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนการบรรเลงเปียโนประกอบในประเทศสหรัฐอเมริกา มีวิจัย 2 ฉบับที่ได้สำรวจและรวบรวมประมวลการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบและสิ่งพิมพ์ประเภทตำราที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ด้านการบรรเลงเปียโนประกอบ ซึ่งจัดทำเป็นรายการหนังสือและมีการแยกกลุ่มของหนังสือนั้นตามทักษะของการบรรเลงประกอบ (Glennon, 1998; Baker, 2006)

ลี (Lee, 2009) ได้ทำวิจัยเพื่อสำรวจหลักสูตรการบรรเลงเปียโนประกอบ และการบริการด้านการบรรเลงเปียโนประกอบในโรงเรียน โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบจำนวน 6 ท่าน และการสำรวจแบบออนไลน์ โดยแบ่งการสำรวจออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักบรรเลงเปียโนประกอบ กลุ่มนักร้องและนักดนตรี และกลุ่มบุคลากรด้านเปียโน ผลการวิจัยพบว่า จุดประสงค์พื้นฐานของหลักสูตรควรเป็นเพื่อการศึกษา ไม่ใช่เพื่อการบริการ ซึ่งจะเป็นการช่วยปกป้องนักศึกษาที่เรียนวิชานี้เป็นวิชาเอกไม่ต้องรับภาระมากเกินไป การบริการด้านการบรรเลงเปียโนประกอบที่มีประสิทธิภาพควรปรากฏอยู่ในพันธกิจของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนควรรับมือกับประเด็นเหล่านี้อย่างยุติธรรม ได้แก่ 1) มีเงินทุนสนับสนุนที่เหมาะสม 2) กำหนดชั่วโมงการทำงานอย่างเหมาะสมและยุติธรรม 3) มีการให้คำแนะนำในการบริการ 4) โรงเรียนมีการจัดสรรทรัพยากรด้านการบรรเลงประกอบอย่างทั่วถึง ผลวิจัยยังกล่าวถึงความจำเป็นของนักบรรเลงเปียโนประกอบในการแสดงดนตรีสำหรับนักร้องและนักดนตรี แต่ยังคงมีความไม่ชัดเจนเกิดขึ้นระหว่างการบรรเลงประกอบของผู้ที่มีทักษะสูงและผู้ที่มีประสบการณ์

สรุปได้ว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงเปียโนประกอบ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ งานวิจัยในเชิงจิตวิทยาดนตรี และงานวิจัยในเชิงดนตรีศึกษา โดยงานวิจัยในเชิงจิตวิทยา มักจะเป็นงานวิจัยในด้านการสื่อสารระหว่างนักดนตรีที่เป็นผู้บรรเลงเดี่ยว และผู้บรรเลง

ประกอบ และงานวิจัยเชิงดนตรีศึกษาแบ่งออกเป็นด้านการใช้ประโยชน์ของการบรรเลงเปียโนในชั้นเรียน ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงทดลอง และด้านการจัดการเรียนการสอนการบรรเลงเปียโนประกอบ ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงสำรวจด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเก็บข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์ เป็นต้น

ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย

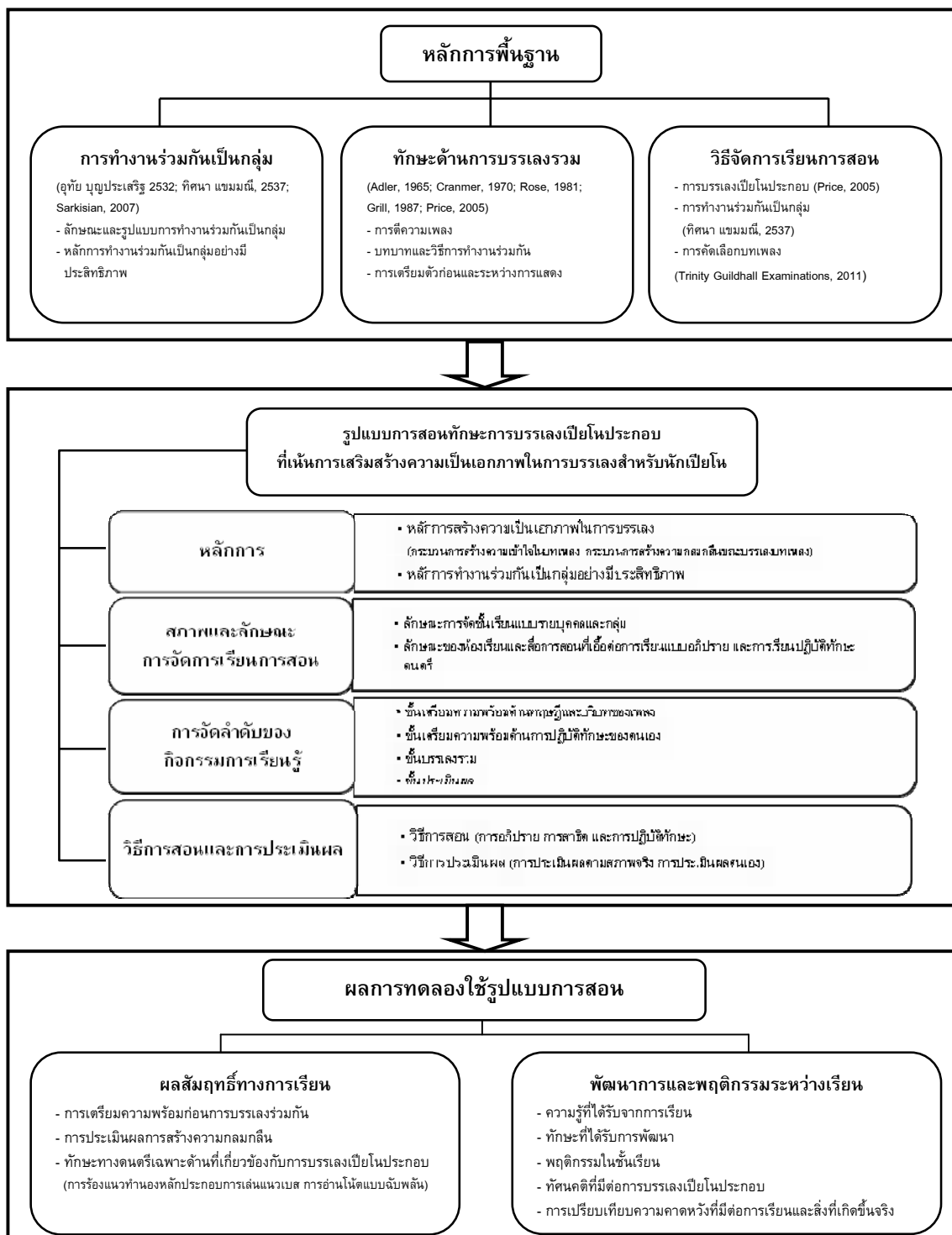
การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเพื่อนำมาประกอบการพัฒนารูปแบบการสอนในวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน โดยได้ศึกษาหลักการพื้นฐาน 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการบรรเลงรวม การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และวิธีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

ทักษะด้านการบรรเลงรวม ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะทักษะและบทบาทด้านการบรรเลงรวม (Cranmer, 1970; Rose, 1981; Grill, 1987; Price, 2005) ประกอบด้วย การตีความบทเพลง หลักการทำงานร่วมกัน (Adler, 1965) บทบาทของผู้บรรเลง และทักษะการเตรียมตัวก่อนและระหว่างแสดง

การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะลักษณะและรูปแบบการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มที่มีลักษณะของการร่วมมือกัน และหลักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ (ทิตินา แชมมณี, 2537; Sarkisian, 2007)

วิธีการจัดการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ การจัดการเรียนการสอนการบรรเลงเปียโนประกอบ (Price, 2005) และการจัดการเรียนการสอนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (ทิตินา แชมมณี, 2537) และการคัดเลือกเนื้อบทเพลงสำหรับใช้ในการสอบวัดมาตรฐานการบรรเลงเปียโนประกอบ (Trinity Guildhall Examinations, 2011)

จากหลักการพื้นฐานทั้ง 3 ด้านดังกล่าว ผู้วิจัยนำมาพัฒนารูปแบบการสอนในวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มีองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน (ทิตินา แชมมณี, 2550) ประกอบด้วย 1) หลักการ แบ่งเป็นกระบวนการสร้างความเข้าใจในบทเพลง และกระบวนการสร้างความกลมกลืนขณะบรรเลงบทเพลง 2) สภาพและลักษณะการจัดการเรียนการสอน แบ่งเป็นลักษณะการจัดชั้นเรียน และลักษณะของห้องเรียนและสื่อการสอน 3) การจัดลำดับของกิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งเป็นกิจกรรมเชิงทฤษฎี และกิจกรรมเชิงปฏิบัติ 4) วิธีการสอนและการประเมินผล แบ่งเป็น วิธีการสอน ได้แก่ การอภิปราย การสาธิต และการปฏิบัติทักษะ และวิธีการประเมินผล ได้แก่ การประเมินผลตามสภาพจริง และประเมินผลตนเอง โดยรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นสามารถวัดผลการทดลองใช้แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ 1) การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) การวัดผลพัฒนาการและพฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งสามารถแสดงเป็นแผนภาพกรอบแนวคิดการวิจัย ได้ดังนี้

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

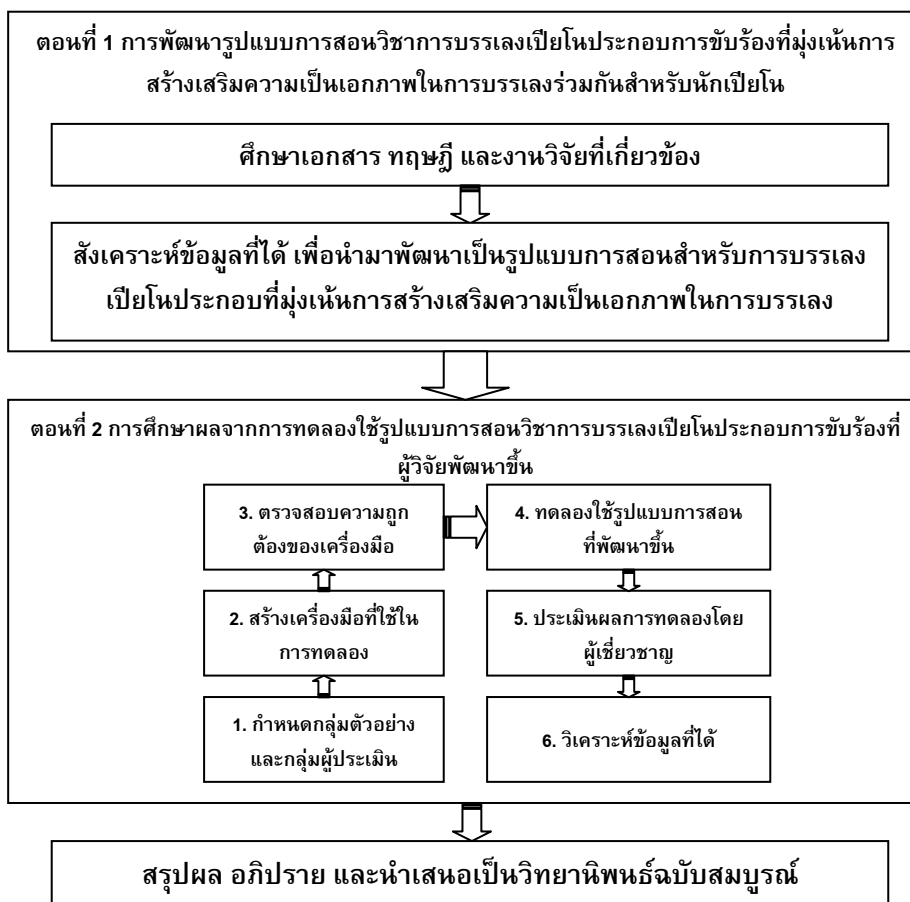
วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนวิชาการ บรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลง ร่วมกันสำหรับนักเปียโน และศึกษาผลจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโน ประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนัก เปียโน โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้น การสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน

ตอนที่ 2 การศึกษาผลจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโน ประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนัก เปียโน

โดยมีแผนการดำเนินงานตามแผนภาพดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน

ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการสอนนี้ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

ขั้นที่ 1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบรรเลงเปียโนประกอบจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย

ศึกษาข้อมูลเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อ ดังนี้

1. การบรรเลงเปียโนประกอบ (Piano Accompanying) แบ่งออกเป็น
  - 1.1. ความหมาย ประวัติความเป็นมา และรูปแบบของการบรรเลงเปียโนประกอบ
  - 1.2. ทักษะและคุณสมบัติที่จำเป็นในการบรรเลงเปียโนประกอบ
  - 1.3. การเรียนการสอนการบรรเลงเปียโนประกอบ
2. การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม แบ่งออกเป็น
  - 2.1. ความหมาย รูปแบบ และองค์ประกอบที่สำคัญของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
  - 2.2. รูปแบบการสอนที่มุ่งเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
  - 2.3. การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในบริบทของการบรรเลงเปียโนประกอบ
3. รูปแบบการสอน (Teaching Model)
  - 3.1. ความหมายและองค์ประกอบของรูปแบบการสอน
  - 3.2. การพัฒนารูปแบบการสอนในบริบทของการบรรเลงเปียโนประกอบ

ขั้นที่ 2 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ เพื่อนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการสอนสำหรับการบรรเลงเปียโนประกอบที่มุ่งเน้นสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน

สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาพัฒนาเป็นรูปแบบการสอนการบรรเลงเปียโนประกอบที่เน้นเสริมสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกัน ซึ่งมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. หลักการ ผู้วิจัยได้นำวิธีการศึกษาการบรรเลงเปียโนประกอบบทเพลงร้อง (Price, 2005) และหลักการสร้างความเป็นเอกภาพในการแสดง (Adler, 1965; Price, 2005) มาใช้เป็นพื้นฐานของรูปแบบการสอน

2. สภาพและลักษณะการจัดชั้นเรียน
  - 2.1. การจัดชั้นเรียน แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ
    - 2.2.1. ชั้นเรียนกลุ่ม จัดผู้เรียนแบบกลุ่มขนาดเล็กประมาณ 3 - 5 คน ที่มีการอภิปรายเพื่อแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนด้วยกัน มีการรับชมบันทึกการแสดงจากสื่อต่าง ๆ รวมทั้งสาธิตในชั้นเรียน

- 2.2.2. ชั้นเรียนเดี่ยว เป็นการเรียนภาคปฏิบัติแบบรายบุคคล ที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ทั้งการร้อง การฟัง การบรรเลงเปียโน และได้ฝึกฝนทักษะร่วมกับนักร้องเป็นรายบุคคล
- 2.2. สภาพของห้องเรียน มี 2 ลักษณะตามวิธีการสอนและขนาดของผู้เรียน คือ
- 2.2.1. ห้องเรียนปฏิบัติทักษะดนตรีที่มีเปียโน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะรายบุคคลและฝึกซ้อมร่วมกับผู้ร้อง
- 2.2.2. ห้องเรียนที่เป็นห้องประชุมขนาดเล็ก เพื่อให้ผู้เรียนได้อภิปรายเพื่อแสดงความคิดเห็นได้
3. ลักษณะของเนื้อหา ประกอบด้วยเนื้อหาด้านทฤษฎีและด้านทักษะปฏิบัติที่มีความเกี่ยวเนื่องกันในด้านต่าง ๆ ได้แก่ รูปแบบและลักษณะทั่วไปของบทเพลงที่เรียน ความรู้เกี่ยวกับผู้ประพันธ์ ประวัติและความหมายของเนื้อร้องของบทเพลง
4. วิธีสอนและการประเมินผล
- 4.1. วิธีการสอน ประกอบด้วยวิธีการสอนแบบอภิปราย วิธีการสอนแบบสาธิต และวิธีการสอนแบบปฏิบัติ
- 4.2. การประเมินผล ใช้วิธีการประเมินผลตนเอง (Self-Evaluation) จากการให้ผู้เรียนรายงานผลพัฒนาการของตนเองและทักษะความรู้ที่ได้เรียนรู้เพิ่มเติมในแต่ละครั้ง และวิธีการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) จากการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงของเพื่อนร่วมชั้น รวมถึงการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งก่อนและหลังเรียนจากผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการขับร้อง
- รูปแบบการสอนนี้จะนำไปใช้ทดลองจริง โดยแปลงเป็นแผนการเรียนรู้จำนวน 4 แผนตามขั้นตอนของรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยแผนการเรียนรู้สำหรับการเรียนแบบกลุ่ม และการเรียนแบบรายบุคคล โดยมีการประเมินผลจากการวัดผลก่อนและหลังเรียน ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 3.2 การจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 การศึกษาผลจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโน ประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกัน สำหรับนักเปียโน

ขั้นตอนการศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้ แบ่งออกเป็น 6
ขั้นตอนย่อย ได้แก่

ขั้นที่ 1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างและผู้เชี่ยวชาญมารการประเมินแบบเจาะจง

การวิจัยครั้งนี้ มีความจำเป็นที่จะต้องใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เนื่องจากหัวข้อที่
ผู้วิจัยสนใจศึกษามีเนื้อหาที่สอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชาที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษา ทำให้
จำนวนผู้เรียนเปียโนที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ในระเบียบวิธีวิจัยมีจำนวนจำกัด นอกจากนี้
หากกลุ่มตัวอย่างมีพื้นฐานความรู้ที่ต่างกัน หรือศึกษาในสถาบันการศึกษาที่ต่างกัน จะทำให้
เกิดข้อจำกัดในการจัดเนื้อหาและกิจกรรมการสอนให้มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบ คือ นิสิตระดับปริญญาตรีระดับชั้นปีที่ 1 วิชาเอกเปียโน
สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน ซึ่งคัดเลือกจาก
เกณฑ์ดังต่อไปนี้

1.1. ด้านประสบการณ์

1.1.1. เป็นผู้ที่ไม่มีประสบการณ์ในการบรรเลงเปียโนประกอบการขับ
ร้อง หรือ มีประสบการณ์ในการบรรเลงเปียโนประกอบการขับ
ร้องไม่เกิน 1 ปี

1.1.2. เป็นผู้ที่ผ่านการเรียนวิชาพื้นฐานทฤษฎีดนตรีสากล ในระดับ
อุดม ศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

1.2. ด้านความสามารถ

1.2.1. เป็นผู้ที่สอบผ่านระดับเกรด 8 ในการสอบวัดมาตรฐานของ
สถาบัน ตรีนิติ กิลฮอลล์ หรือเทียบเท่า

1.2.2. เป็นผู้ที่สอบผ่านรายวิชาทักษะดนตรี 1 (เปียโน)

2. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินผลการทดลอง ประกอบด้วย

2.1. ผู้ขับร้องเดี่ยวที่เข้าร่วมการทดลอง จำนวน 1 คน ซึ่งคัดเลือกจากเกณฑ์
ดังต่อไปนี้

2.1.1. ด้านประสบการณ์ เป็นผู้ที่ผ่านการเรียนวิชาพื้นฐานทฤษฎี
ดนตรีสากล ในระดับอุดมศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 2.1.2. ด้านความสามารถ เป็นผู้ที่สอบผ่านรายวิชาทักษะดนตรี 1 (ขับร้องสากล)
- 2.2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง จำนวน 2 คน ซึ่งคัดเลือกจากเกณฑ์ดังต่อไปนี้
- 2.2.1. ด้านประสบการณ์ เป็นผู้มีประสบการณ์ในการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องไม่ต่ำกว่า 10 ปี
- 2.2.2. ด้านความสามารถ เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับความสามารถจากบุคคลในวงการดนตรีคลาสสิก
- 2.3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องเดี่ยว จำนวน 2 คน ซึ่งคัดเลือกจากเกณฑ์ดังต่อไปนี้
- 2.3.1. ด้านประสบการณ์ เป็นผู้มีประสบการณ์ในการแสดงหรือการสอนการขับร้องไม่ต่ำกว่า 10 ปี
- 2.3.2. ด้านความสามารถ เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับความสามารถจากบุคคลในวงการดนตรีคลาสสิก
- 2.4. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบและการขับร้อง จำนวน 1 คน ซึ่งคัดเลือกจากเกณฑ์ดังต่อไปนี้
- 2.4.1. ด้านประสบการณ์
- 2.4.1.1. เป็นผู้มีประสบการณ์ในการบรรเลงเปียโนประกอบไม่ต่ำกว่า 10 ปี
- 2.4.1.2. เป็นผู้มีประสบการณ์ในการแสดงหรือการสอนการขับร้องไม่ต่ำกว่า 10 ปี
- 2.4.2. ด้านความสามารถ เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับความสามารถจากบุคคลในวงการดนตรีคลาสสิก

ขั้นที่ 2 สร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งหมด 6 ชิ้น ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง ซึ่งจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 4 แผนการเรียนรู้ (ภาคผนวก ข) ดังนี้
  - 1.1. แผนการเรียนรู้ที่ 1 การเตรียมความพร้อมด้านทฤษฎีและบริบทของเพลง
  - 1.2. แผนการเรียนรู้ที่ 2 การเตรียมความพร้อมด้านการปฏิบัติทักษะของตนเอง
  - 1.3. แผนการเรียนรู้ที่ 3 การบรรเลงรวม
  - 1.4. แผนการเรียนรู้ที่ 4 การประเมินผลงาน

2. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

2.1. แบบทดสอบตอนที่ 1 กระบวนการเตรียมพร้อมก่อนการบรรเลงร่วมกันระหว่างผู้บรรเลงเปียโนและผู้ขับร้อง (ภาคผนวก ง) แบ่งเป็น 2 หัวข้อคือ

2.1.1. กระบวนการฝึกซ้อม

2.2.2. กระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้น

2.2. แบบทดสอบตอนที่ 2 การประเมินผลการสร้างความกลมกลืนในการบรรเลงร่วมกัน (ภาคผนวก จ) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

2.2.1. การแสดงบทเพลง โดยบรรเลงตั้งแต่ต้นจนจบเพลงโดยไม่มีการหยุดพักระหว่างเพลง

2.2.2. วิธีการในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการบรรเลงร่วมกัน

2.3. แบบทดสอบตอนที่ 3 ทักษะทางดนตรีเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงประกอบของผู้บรรเลงเปียโน (ภาคผนวก ฉ) ประกอบด้วย

2.3.1. ทักษะการร้องแนวทำนองประกอบการบรรเลงแนวเบสที่ตนเองบรรเลง

2.3.2. ทักษะการอ่านโน้ตแบบฉับพลัน (Sight Reading)

แบบทดสอบตอนที่ 3
ทักษะทางดนตรีเฉพาะด้านของผู้บรรเลงเปียโน (5 นาที)

คำชี้แจง ให้ผู้บรรเลงเปียโนปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

3.1. ซ้อมอ่านเพลงประกอบการบรรเลงแนวเบสตามโน้ตที่กำหนดให้ (2 นาที)
บทเพลงที่กำหนด: Concone's Fifty Lessons for Medium Voice, Op. 9 No.3
ท่อนที่ 1-15 (G. Schirmer, 1985)

Andante con moto (♩ = 60)

ภาพที่ 3.4 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

3. แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ในการสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงของผู้บรรเลงเปียโนประกอบ (ภาคผนวก ข) สำหรับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญประเมินผลการทดสอบที่บ้านที่กไว้ ซึ่งมีรูปแบบการให้คะแนนเป็นแบบมาตรวัด และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเป็นคำถามปลายเปิด มีทั้งหมด 4 ตอน เพื่อวัดทักษะของผู้เรียนและความพึงพอใจที่มีต่อผู้เรียนทั้งก่อนและหลังเรียน ในการวัดประเมินผลก่อนและหลังเรียนทั้งหมด จะทำการบันทึกการแสดงของกลุ่มตัวอย่างทั้งก่อนและหลังเรียนเพื่อให้ผู้ประเมินได้รับชม และเปรียบเทียบผลของการแสดงที่เกิดขึ้น

ผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบ
 ผู้เชี่ยวชาญด้านการอื่นเรื่อง _____
ผู้ทดลองหมายเลข _____

แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ในทางสร้าง ความเป็นเอกภาพในการบรรเลงของผู้บรรเลงเปียโนประกอบ
 ก่อนเรียน   หลังเรียน

ตอนที่ 1 กระบวนการเตรียมพร้อมก่อนการบรรเลงร่วมกันระหว่างผู้บรรเลงเปียโนและผู้ขับร้อง (5 นาที)

1.1. กระบวนการเตรียมพร้อม

1) การฝึกบรรเลงหรือร้องหรือที่ฝึกการพูด จำนวนรอบกี่ครั้ง _____ รอบ

2) การฝึกซ้อมเฉพาะจุดที่มีความผิดพลาด

ไม่มีความผิดพลาดเกิดขึ้น

มีความผิดพลาด จำนวนจุดที่มีความผิดพลาด _____ จุด แต่ไม่เกิดการฝึกซ้อม

มีความผิดพลาด จำนวนจุดที่มีความผิดพลาด _____ จุด จำนวนรอบที่ซ้อมเกินสองจุด

ความถี่ จุดที่	ตำแหน่ง/ ลักษณะผิดพลาด	จำนวนรอบในลักษณะข้อผิดพลาด					หมายเหตุ
		1	2	3	4	5	
1	ข้อ 1-5 ส่วน 1. บรรเลง						
2							
3							
4							
5							

ชื่อสังเกตหรือชื่อตนเองเพิ่มเติม _____

_____

ตอนที่ 2 การประเมินผลการสร้างความกลมกลืนในการบรรเลงร่วมกัน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ระดับทั้งหมด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อความระดับของภาพ ซึ่งระดับการสังเกตเกิดขึ้น โดยแบ่งระดับของภาพออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด
0	ไม่มีการเกิดขึ้น

2.1. การแสดงเพลง โดยแสดงด้วย 5 ลักษณะต่อไปนี้ การพูดหรือร้องเพลง (2.5 นาที)

ข้อความ	มากที่สุด ← → ไม่มี					ข้อสังเกต
	5	4	3	2	1	
1. ผู้บรรเลงเริ่มไม่พร้อมสามารถบรรเลงเพลงได้ทันและพร้อมเสียง (พร้อมเสียง) ได้พร้อมกันหรือพร้อมขึ้นพร้อมกัน						
2. ผู้บรรเลงเริ่มไม่พร้อมสามารถบรรเลงเพลงได้พร้อมกัน (พร้อมเสียง) ได้พร้อมกันพร้อมกันขึ้นพร้อมกัน						
3. ผู้บรรเลงเริ่มไม่พร้อมสามารถบรรเลงเพลงได้พร้อมกัน (พร้อมเสียง) ได้พร้อมกันพร้อมกันขึ้นพร้อมกัน						
4. ผู้บรรเลงเริ่มไม่พร้อมสามารถบรรเลงเพลงได้พร้อมกัน (พร้อมเสียง) ได้พร้อมกันพร้อมกันขึ้นพร้อมกัน						
5. ผู้บรรเลงเริ่มไม่พร้อมสามารถบรรเลงเพลงได้พร้อมกัน (พร้อมเสียง) ได้พร้อมกันพร้อมกันขึ้นพร้อมกัน						
6. ผู้บรรเลงเริ่มไม่พร้อมสามารถบรรเลงเพลงได้พร้อมกัน (พร้อมเสียง) ได้พร้อมกันพร้อมกันขึ้นพร้อมกัน						
7. ผู้บรรเลงเริ่มไม่พร้อมสามารถบรรเลงเพลงได้พร้อมกัน (พร้อมเสียง) ได้พร้อมกันพร้อมกันขึ้นพร้อมกัน						
8. ระดับความกลมกลืนในการบรรเลงเริ่มไม่พร้อมในการบรรเลงเพลงทำนองของเพลงได้มีความกลมกลืนขึ้นพร้อมกัน						
9. ระดับความกลมกลืนในการบรรเลงเริ่มไม่พร้อมในการบรรเลงเพลงทำนองของเพลงได้มีความกลมกลืนขึ้นพร้อมกัน						

ชื่อสังเกตหรือชื่อตนเองเพิ่มเติม _____

ภาพที่ 3.5 แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ในการสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงของผู้บรรเลงเปียโนประกอบ

4. แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ขับร้องเดี่ยวที่เข้าร่วมการทดลอง (ภาคผนวก ข) เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและความพึงพอใจที่มีต่อผู้เรียนแต่ละคน

5. สมุดรายงานผลการพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง (ภาคผนวก ฉ) สำหรับให้ผู้เรียนบันทึกความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนแต่ละครั้ง

ภาพที่ 3.6 สมุดรายงานผลการพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง

ครั้งที่ 1 เรื่อง เตรียมความพร้อมด้านทฤษฎีและบริบทของเพลง:
ข้อมูลพื้นฐานด้านประวัติเพลง
วันที่ _____
เวลา _____

ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนครั้งนี้

_____

_____

_____

_____

ทักษะของตนเองที่ได้รับการพัฒนา

	ทักษะ	ระดับการพัฒนา			หมายเหตุ
		มาก<----->น้อย			
		3	2	1	
☐	การตีความบทเพลง				
☐	การทำงานร่วมกัน				
☐	การเตรียมความพร้อมในการบรรเลง				
☐	การฟัง				
☐	การร้อง				
☐	การอ่านโน้ตแบบจับพลัน (Sight Reading)				
☐	การใช้เพดัล (Pedaling)				
☐	การด้นสด (Improvisation)				
☐	การบรรเลงรวม (Ensemble)				
☐	ทักษะอื่น ๆ ระบุ.....				

ข้อค้นพบอื่น ๆ

_____

ภาพที่ 3.7 แบบบันทึกในสมุดรายงานผลการพัฒนาทักษะ

6. แบบบันทึกหลังสอน (ภาคผนวก ญ) สำหรับให้ผู้สอนบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนในแต่ละครั้ง

บันทึกหลังสอน

แผนการเรียนรู้อันที่ _____ ชื่อ _____
 วันที่ _____ เวลา _____
 จุดประสงค์การเรียนรู้ _____

จุดประสงค์ที่สังเกต	ระดับความภาคภูมิใจ		หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	

ทักษะที่เกิดขึ้น

ทักษะ	ทักษะที่คาดหวังตามแผน		ทักษะของผู้เรียนที่เกิดขึ้น		
	ทักษะที่ 1	ทักษะที่ 2	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 2

เกณฑ์คะแนน

2 คะแนน	หมายถึง มาก
2 คะแนน	หมายถึง ปานกลาง
1 คะแนน	หมายถึง น้อย
0 คะแนน	หมายถึง ไม่เกิดขึ้น/ ไม่ชัดเจน

พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนของผู้เรียน
 การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

พฤติกรรมอื่น ๆ

หมายเหตุ

ภาพที่ 3.8 แบบบันทึกหลังสอน

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้ทดลองจริง

ขั้นที่ 4 นำรูปแบบการสอนที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

นำแผนการเรียนรู้ที่พัฒนาจากรูปแบบการสอนตามแผนภาพที่ 3.2 (ภาคผนวก ข) ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน โดยผู้เรียน 1 คนจะเข้าเข้าเรียนในชั้นเรียนที่มีลักษณะเป็นการเรียนแบบกลุ่ม 2 ครั้ง และการเรียนแบบรายบุคคล 2 ครั้ง โดยที่ผู้เรียนจะบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้และประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองหลังการเรียนแต่ละครั้งเสร็จสิ้นลงในสมุดรายงานผลการพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง ซึ่งก่อนและหลังการทดลองนั้น ผู้เรียนจะต้องเข้ารับการทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับความพึงพอใจที่ผู้เชี่ยวชาญมีต่อผู้เรียนแต่ละคน โดยผลการทดสอบจะได้รับการบันทึกไว้เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้รับชมเพื่อประเมินผลต่อไป

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบการสอน

การประเมินผลการทดลอง จะประเมินผลในเรื่องของผลสัมฤทธิ์ในการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกัน ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะคิดที่มีต่อการบรรเลงเปียโนประกอบ และความพึงพอใจต่อการบรรเลงเปียโนประกอบ ซึ่งผู้วิจัยสนใจประเมินเฉพาะส่วนของการทำงานของนักเปียโนเท่านั้น โดยใช้วิธีการประเมินผลตามสภาพจริง และการประเมินผลตนเองซึ่งจะใช้ผลการประเมินจากกลุ่มผู้ประเมินทั้งหมด 4 กลุ่มด้วยกัน ได้แก่

ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบจำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องจำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบและการขับร้องจำนวน 1 คนเป็นผู้ประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ในการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกัน โดยใช้เครื่องมือการประเมิน ได้แก่ แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเสริมสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงของนักเปียโน (ภาคผนวก ข)

ผู้ขับร้องเดี่ยวที่ร่วมในการทดลองสอน 1 คน ประเมินผลในด้านความพึงพอใจที่มีต่อผู้เรียน โดยใช้เครื่องมือการประเมิน ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้ขับร้องเดี่ยวเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อผู้บรรเลงเปียโนประกอบ (ภาคผนวก ข)

ผู้บรรเลงเปียโนประกอบประเมินผลตนเอง ในด้านผลสัมฤทธิ์ในการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกัน ทักษะที่ได้รับการพัฒนา และทัศนคติที่มีต่อการบรรเลงเปียโนประกอบ โดยใช้เครื่องมือการประเมิน ได้แก่ สมุดรายงานผลการพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง ซึ่งให้ผู้เรียนบันทึกสิ่งได้เรียนรู้ และมีรูปแบบการให้คะแนนทักษะของตนเองที่ได้รับการพัฒนาเป็นแบบมาตรวัด มีทั้งหมด 3 ตอน ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน บันทึกระหว่างเรียนจำนวน 4 แผน และการสรุปภาพรวมของการทดลองสอน (ภาคผนวก ฉ)

ผู้สอน (ผู้วิจัย) ประเมินผลในด้านพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างการเรียน โดยใช้เครื่องมือประเมิน ได้แก่ บันทึกหลังการสอน (ภาคผนวก ฉ) ซึ่งผู้สอนจะเป็นผู้ประเมินผลด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านความสามารถของผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านทักษะของผู้เรียน และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนของผู้เรียน

ขั้นที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ผลจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโนแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

1. การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจก่อนและหลังการทดลองสอน จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญและผู้ خبر้องเดี่ยว

2. การวิเคราะห์ผลพัฒนาการเรียนรู้และพฤติกรรมระหว่างการทดลองของผู้เรียนจากการประเมินตนเองของผู้เรียนและบันทึกหลังสอนของผู้สอน

ซึ่งการวิเคราะห์ทั้ง 2 ตอนนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเดียวกัน คือการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าร้อยละ

ขั้นที่ 7 สรุป และอภิปรายผล นำเสนอในรูปแบบรายงานวิทยานิพนธ์

เป็นการสรุปผลข้อมูลทั้งหมดที่เก็บรวบรวมจากการดำเนินการวิจัยทั้ง 2 ตอน เพื่อนำมาสรุปและอภิปรายผล เพื่อนำเสนอเป็นรูปเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน แบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน

ตอนที่ 2 ผลจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโนแบ่งเป็น

- 2.1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ ก่อนและหลังการทดลองสอน
- 2.2. พัฒนาการเรียนรู้และพฤติกรรมระหว่างการทดลองของผู้เรียน

ตอนที่ 1 รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโนที่พัฒนาขึ้น

ในการนำเสนอข้อมูลเรื่องรูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน เป็นการนำเสนอข้อมูลในลักษณะบรรยายเพื่อให้ทราบถึงลักษณะของรูปแบบการสอนการบรรเลงเปียโนประกอบที่เน้นเสริมสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยยึดตามองค์ประกอบของรูปแบบการสอน 4 ด้าน ตามหลักการออกแบบหลักสูตร (ทิตนา แคมมณี, 2550) ได้แก่ 1) หลักการที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการสอน ผู้วิจัยใช้หลักการสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลง (Adler, 1965; Price, 2005) มาเป็นหลักการพื้นฐานของรูปแบบการสอน ซึ่งเป็นทักษะในเรื่องของการบรรเลงรวมที่เกิดจากการทำงาน 2 กระบวนการด้วยกัน ได้แก่ การสร้างความเข้าใจในบทเพลงที่จะแสดง และการสร้างความกลมกลืนในขณะบรรเลง ซึ่งทั้ง 2 กระบวนการดังกล่าวจะต้องอาศัยเรื่องของการสื่อสารระหว่างบุคคลและบรรยากาศด้านการทำงานแบบร่วมมือจากหลักการการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2532) เป็นหลัก 2) สภาพและลักษณะของการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยการจัดชั้นเรียนที่มีลักษณะทั้งรายบุคคลและกลุ่ม และการจัดห้องเรียนให้มีสภาพเอื้อต่อการเรียนการสอนนั้น 3) การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ในการเรียนรู้แต่ละขั้นของรูปแบบการสอน จะมีการจัดกิจกรรมแบ่งออกเป็น 3 ลำดับขั้น คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุป ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทักษะ

ทางด้านกรบรรเลงเปียโนประกอบ และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้ โดยลักษณะของเนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอน จะประกอบด้วยเนื้อหาเชิงทฤษฎีและเนื้อหาเชิงปฏิบัติ ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนควบคู่กัน 4) *วิธีการสอนและการประเมินผล* วิธีการสอนที่ใช้ในรูปแบบการสอนนี้ จะเน้นวิธีการสอนแบบอภิปราย สาริต และปฏิบัติทักษะ ซึ่งผู้เรียนจะสามารถพัฒนาทักษะทางด้านการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มควบคู่กับการเรียน และการประเมินผลที่ใช้ในรูปแบบการสอนนี้ เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง และมีการประเมินผลตนเองโดยผู้เรียนในระหว่างการเรียนแต่ละชั้น

รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

- 1.1. ชั้นเตรียมความพร้อมด้านทฤษฎีและบริบทของเพลง
- 1.2. ชั้นเตรียมความพร้อมด้านทักษะปฏิบัติของตนเอง
- 1.3. ชั้นบรรเลงรวม
- 1.4. ชั้นประเมินผลงาน

ในแต่ละขั้นตอนจะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งช่วงท้ายมีการสรุปรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นตามองค์ประกอบของรูปแบบการสอน และรูปแบบการทำงานร่วมกันที่เกิดขึ้นในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบของตาราง ดังนี้

1.1. ชั้นเตรียมความพร้อมด้านทฤษฎีและบริบทของเพลง

ชั้นเตรียมความพร้อมด้านทฤษฎีและบริบทของเพลงนี้ เป็นขั้นตอนที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจในบทเพลงที่ตนเองจะต้องบรรเลงทางด้านทฤษฎี ซึ่งตรงกับหลักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในด้านการสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้ขับร้อง และมีการส่งเสริมการร่วมมือกันทำงานในกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

1.1.1. หลักการ

หลักการพื้นฐาน คือ *หลักการศึกษการบรรเลงเปียโนประกอบบทเพลงร้อง* (Price, 2005) และ *หลักการสร้างความเป็นเอกภาพในการแสดง* (Adler, 1965; Price, 2005) ด้านกระบวนการสร้างความเข้าใจในบทเพลงภาคทฤษฎี

ผู้บรรเลงเปียโนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในบทเพลงทั้งด้านที่เกี่ยวกับบทเพลงโดยตรง และบริบทที่เกี่ยวข้อง เช่น การแปลความหมายของเนื้อร้อง บรรยากาศของบทเพลง ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นการปูความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบทเพลงและสร้างประสบการณ์ด้านการตีความบทเพลงให้ผู้เรียน

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้บทเพลง An die Musik ในการทดลองสอน ผู้เรียนควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับบทเพลงประเภท Lied) ซึ่งเป็นบทเพลงร้องที่มีเนื้อร้องเป็นภาษาเยอรมัน ผู้ประพันธ์เพลงบทนี้ คือ ชูเบิร์ต (F. Schubert) นักประพันธ์เพลงชาวเยอรมัน ในช่วงยุคโรแมนติกตอนต้น และผู้ประพันธ์บทกวีที่ชูเบิร์ตนำมาใช้เป็นคำร้อง ประพันธ์โดยโชเบอร์ (F. Schöber) ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของชูเบิร์ต คำร้องกล่าวถึงการสรรเสริญดนตรีที่เป็นที่รัก

1.1.2. สภาพและลักษณะการจัดชั้นเรียน

การเรียนในขั้นตอนนี้จะเป็น*การเรียนภาคทฤษฎีแบบกลุ่มขนาดเล็ก*ประมาณ 3 - 5 คน ที่ต้องมีการอภิปรายเพื่อแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนด้วยกัน รวมทั้งมีการรับชมบันทึกการแสดงจากสื่อต่าง ๆ ทำให้ห้องเรียนที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ควรมีลักษณะเป็นห้องประชุมขนาดเล็กที่มีอุปกรณ์สำหรับรับชมการแสดงจากสื่อต่าง ๆ เช่น เครื่องฉาย คอมพิวเตอร์ โทรทัศน์

(ชั้นเตรียมความพร้อมด้านทฤษฎีและบริบทของเพลง ต่อ)

1.1.3. การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ (ภาคผนวก ข หน้า 111)

ลักษณะของเนื้อหาที่ใช้ในการสอนขั้นตอนนี้จะป็นเนื้อหาในเชิงทฤษฎีทั้งหมด ประกอบด้วย รูปแบบ และลักษณะทั่วไปของบทเพลงในยุคสมัยของบทเพลงที่กำหนด ความรู้เกี่ยวกับผู้ประพันธ์ ในด้านของประวัติ ลักษณะผลงาน ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของบทเพลงร้อง ประวัติและความหมายของเนื้อร้องของบทเพลง และบันทึกการแสดงของบทเพลงที่กำหนด ที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น มีความแตกต่างกันในด้านบันไดเสียงและการตีความบทเพลง จากลักษณะของเนื้อหาที่ใช้ในการสอน สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ดังนี้

ลำดับการสอน	กิจกรรม	การทำงานร่วมกันระหว่าง		
		ผู้เรียน กับ ผู้เรียน	ผู้เรียน กับ ผู้เรียน	ผู้เรียน กับ ผู้เรียน
ขั้นนำเข้าสู่การสอน	การแสดงความคิดเห็น เพื่อโยง ความคิดของผู้เรียนเข้าสู่บทเรียน		✓	✓
ขั้นสอน	การศึกษาความรู้เกี่ยวกับบท เพลงร่วมกัน		✓	
	การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ บทเพลงในด้านต่าง ๆ		✓	✓
	การร่วมรับชมการแสดงดนตรี ผ่านสื่อบันทึกต่าง ๆ		✓	✓
ขั้นสรุป	การสรุปความรู้ที่ได้รับร่วมกัน		✓	✓

1.1.4. วิธีสอนและการประเมินผล

วิธีการสอนในขั้นตอนนี้ควรเน้นวิธีการที่ให้ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการสื่อสาร และสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม ในที่นี้ได้เลือก*วิธีการสอนแบบอภิปราย* และเพิ่มเติมประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียนโดยการใช้*วิธีการสอนแบบสาธิต* จากการให้ผู้เรียนได้รับชมบันทึกการแสดง เพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้มาพัฒนาวิธีการตีความบทเพลงของตนเอง

การประเมินผลในรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้ จะใช้*วิธีการประเมินผลตนเอง* จากการให้ผู้เรียนรายงานผลพัฒนาการของตนเองและทักษะความรู้ที่ได้เรียนรู้เพิ่มเติมในแต่ละครั้ง ควบคู่กับ*การประเมินตามสภาพจริง*ของผู้สอนในด้านความรู้ที่ได้รับ การพัฒนาทักษะ และพฤติกรรมของผู้เรียน

1.2. ชั้นเตรียมความพร้อมด้านทักษะปฏิบัติของตนเอง

ชั้นเตรียมความพร้อมด้านทักษะปฏิบัติของตนเอง เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจในบทเพลงที่ตนเองจะต้องบรรเลงทางด้านปฏิบัติ ซึ่งตรงกับหลักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในด้านการสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้ขับร้อง

1.2.1. หลักการ

หลักการพื้นฐาน คือ *หลักการศึกษากการบรรเลงเปียโนประกอบบทเพลงร้อง* (Price, 2005) และ *หลักการสร้างความเป็นเอกภาพในการแสดง* (Adler, 1965; Price, 2005) ด้านกระบวนการสร้างความเข้าใจในบทเพลงภาคปฏิบัติ

ผู้บรรเลงเปียโนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในบทเพลงในเชิงทฤษฎีแล้ว ผู้บรรเลงเปียโนจะต้องมีความเข้าใจทั้งแนวทำนองหลัก และแนวเสียงประสาน นอกจากนี้จะต้องมีความชำนาญในการบรรเลงแนวทำนองประกอบ

ลักษณะของเพลง An die Musik แสดงออกถึงการใช้การประสานเสียงที่เรียบง่าย ทำนองที่ไพเราะ และมีแนวเบสที่รองรับแนวร้องได้อย่างหนักแน่น บันไดเสียงที่ใช้ในการประพันธ์ คือ บันไดเสียง D Major สังกีตลักษณ์ที่ใช้ คือ สังกีตลักษณ์แบบสองตอน (Binary Form)

1.2.2. สภาพและลักษณะการจัดชั้นเรียน

การเรียนในขั้นตอนนี้จะเป็น*การเรียนภาคปฏิบัติแบบรายบุคคล* ที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ทั้ง การร้อง การฟัง และการบรรเลงเปียโน ห้องเรียนที่ใช้ในการเรียนขั้นตอนนี้ควรจะเป็นห้องเรียนที่มีเปียโนหรือเปียโนไฟฟ้า

(ชั้นเตรียมความพร้อมด้านทักษะปฏิบัติของตนเอง ต่อ)

1.2.3. การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ (ภาคผนวก ข หน้า 114)

ลักษณะของเนื้อหาที่ใช้ในการสอนชั้นตอนนี้จะเป็นเนื้อหาในเชิงปฏิบัติทั้งหมด ประกอบด้วย การร้องแนวทำนองหลัก (แนวร้อง) ประกอบการบรรเลงแนวเบส เพื่อทดลองแบ่งวรรคหายใจของผู้ขับร้องเดี่ยว การบรรเลงแนวทำนองหลัก (แนวร้อง) ร่วมกับแนวเบสหรือแนวทำนองประสาน ฟังลักษณะของเสียงประสานที่เกิดขึ้น การทดลองบรรเลงแนวทำนองประกอบทั้งหมด และฝึกหัดบรรเลงแนวทำนองประกอบจนเกิดความชำนาญ

ลำดับการสอน	กิจกรรม	การทำงานร่วมกันระหว่าง		
		ผู้เรียน กับ ผู้เรียน	ผู้เรียน กับ ผู้เรียน	ผู้เรียน กับ ผู้เรียน
ขั้นนำเข้าสู่การสอน	การแสดงความคิดเห็น เพื่อโยนความคิดของผู้เรียนเข้าสู่บทเรียน	ใช้กิจกรรมการอภิปรายเกี่ยวกับ การบรรเลงบทเพลงระหว่างผู้เรียน และผู้สอน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ในการบรรเลง เพลง		✓
ขั้นสอน	ศึกษาความรู้เกี่ยวกับบทเพลง การปฏิบัติทักษะการเล่นเปียโน	ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับบทเพลงผ่าน การสาธิตของผู้สอนและพูดคุย ร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนความเห็น เรื่องการตีความบทเพลง เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักเทคนิคและ รายละเอียดเกี่ยวกับบทเพลงมาก ขึ้น เช่น การบรรเลงแนวทำนอง ประกอบแบบคอร์ด (Chordal Accompanying) การจินตนาการถึง เครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ ที่เหมาะสม กับแนวทำนองที่เกิดขึ้นในบทเพลง		✓
ขั้นสรุป	บรรเลงบทเพลงเพื่อทบทวน บทเรียน	ผู้เรียนบรรเลงบทเพลงเพื่อทบทวน สิ่งที่ได้เรียนรู้และกลับไปฝึกฝนการ บรรเลงของตนเองจนเกิดความ ชำนาญ		✓

1.2.4. วิธีสอนและการประเมินผล

วิธีการสอนในชั้นตอนนี้เป็น*วิธีการสอนปฏิบัติทักษะ* อาจมีการใช้*วิธีการสอนแบบสาธิต* โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติตามสิ่งที่ผู้สอนเป็นต้นแบบ

การประเมินผลในรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้ จะใช้*วิธีการประเมินผลตนเอง* จากการให้ผู้เรียนรายงานผลพัฒนาการของตนเองและทักษะความรู้ที่ได้เรียนรู้เพิ่มเติมในแต่ละครั้ง ประกอบกับ*การประเมินตามสภาพจริง*ของผู้สอน เช่นเดียวกับชั้นตอนแรก

1.3. ชั้นบรรเลงรวม

ชั้นบรรเลงรวม เป็นชั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้ร่วมบรรเลงเปียโนกับผู้ขับร้องเดี่ยว ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกับผู้อื่นในอีกแง่มุมหนึ่งที่ต้องใช้กระบวนการสื่อสารที่มากกว่าการใช้คำพูดเพื่อสื่อความ ในชั้นตอนนี้ผู้เรียนต้องบรรเลงโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับผู้ขับร้องเดี่ยว ซึ่งต้องอาศัยสิ่งที่ได้เรียนรู้จากขั้นตอนการเตรียมพร้อมทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อนำไปปฏิบัติร่วมกับผู้ขับร้อง

1.3.1. หลักการ

หลักการพื้นฐาน คือ *หลักการสร้างความเป็นเอกภาพในการแสดง* (Adler, 1965; Price, 2005) ด้านกระบวนการสร้างความกลมกลืนขณะบรรเลงบทเพลง

ผู้บรรเลงเปียโนประกอบควรที่จะเรียนรู้วิธีการบรรเลงของตนเองให้สอดคล้องกับผู้ขับร้องเดี่ยวด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกตท่าทาง การฟังจังหวะและความดังเบาของเสียงเพื่อให้เกิดความสมดุล รวมถึงวิธีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อผู้ขับร้องเดี่ยวไม่ได้ขับร้องตรงตามสิ่งที่ได้ซักซ้อมกับผู้บรรเลงเปียโนประกอบ

1.3.2. สภาพและลักษณะการจัดชั้นเรียน

การเรียนในชั้นตอนนี้จะเป็นการเรียนภาคปฏิบัติแบบรายบุคคลของผู้เรียน โดยเรียนร่วมกับผู้ขับร้องเดี่ยว เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ทั้งการร้อง การฟัง และการบรรเลงรวมห้องเรียนที่ใช้ในการเรียน ชั้นตอนนี้ควรจะเป็นห้องเรียนที่มีเปียโนหรือเปียโนไฟฟ้า และมีพื้นที่เพียงพอให้ผู้ขับร้องเดี่ยวได้ฝึกฝนและบรรเลงร่วมกัน

(ชั้นบรรเลงรวม ต่อ)

1.3.3. การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ (ภาคผนวก ข หน้า 117)

ลักษณะของเนื้อหาที่ใช้ในการสอนขั้นตอนนี้จะป็นเนื้อหาในเชิงปฏิบัติทักษะ และการทำงานร่วมกันเป็นทีม ประกอบด้วย วิธีการฝึกซ้อมการบรรเลงร่วมกันระหว่างผู้ขับร้องเดี่ยวและผู้บรรเลงเปียโนประกอบ วิธีการทำงานร่วมกันเป็นทีมในแง่การแสดงความคิดเห็นในการตีความบทเพลง

ลำดับการสอน	กิจกรรม	การทำงานร่วมกันระหว่าง		
		ผู้เรียน กับ ผู้เรียน	ผู้เรียน กับ ผู้เรียน	ผู้เรียน กับ ผู้เรียน
ขั้นนำเข้าสู่การสอน	การแสดงความคิดเห็นเพื่อโยงความคิดของผู้เรียนเข้าสู่บทเรียน		✓	
ขั้นสอน	การบรรเลงร่วมกับผู้ขับร้อง			✓
	การอภิปรายเพื่อวิเคราะห์จุดที่ผิดพลาดในการบรรเลง		✓	✓
	การประเมินผลการบรรเลงร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้ขับร้อง		✓	✓
ขั้นสรุป	บรรเลงบทเพลงเพื่อทบทวนบทเรียน		✓	

1.3.4. วิธีสอนและการประเมินผล

วิธีการสอนในขั้นตอนนี้เป็นวิธีการสอนปฏิบัติทักษะ ซึ่งเป็นการบรรเลงร่วมกับผู้ขับร้องเดี่ยว อาจมีการใช้วิธีการสอนแบบสาธิต โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติตามสิ่งที่ผู้สอนเป็นต้นแบบ

การประเมินผลในรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้ จะใช้วิธีการประเมินผลตนเอง จากการให้ผู้เรียนรายงานผลพัฒนาการของตนเองและทักษะความรู้ที่ได้เรียนรู้เพิ่มเติมในแต่ละครั้ง ประกอบกับการประเมินตามสภาพจริงของผู้สอน เช่นเดียวกับขั้นตอนแรก

1.4. ชั้นประเมินผลงาน

ชั้นประเมินผลงาน เป็นขั้นสุดท้ายของการเรียนรู้ในรูปแบบการสอนนี้ ผู้เรียนจะแสดงผลงานร่วมกับผู้ขับร้องในสถานการณ์จำลอง และได้รับการประเมินผลพร้อมทั้งข้อเสนอแนะจากผู้ร่วมชั้นเรียน ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้เพิ่มเติมจากความคิดเห็นของเพื่อนร่วมชั้น และจากการได้รับชมการแสดงของผู้อื่น

1.4.1. หลักการ

การวัดและการประเมินผล เป็นกระบวนการหนึ่งในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากการวัดและการประเมินผล เป็นการตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยกระบวนการสื่อสารที่ส่งเสริมในด้านการการแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยใช้*วิธีการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)* ซึ่งเป็นการประเมินผลจากการทำงานและผลงานของผู้เรียนเป็นหลัก (Mueller, 2011)

1.4.2. สภาพและลักษณะการจัดชั้นเรียน

การเรียนในชั้นตอนนี้จะเป็นการเรียนที่มี*การแสดงการบรรเลงร่วมกับผู้ขับร้องเดี่ยวหน้าชั้นเรียน* เพื่อให้ผู้เรียนคนอื่นในชั้นเรียนได้ร่วมกันอภิปรายเพื่อวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดง ดังนั้นห้องเรียนที่ใช้ในชั้นตอนนี้ควรมีลักษณะเป็นห้องเรียนเปียโนขนาดใหญ่ที่ควรมีลักษณะที่สามารถใช้แสดงดนตรีได้

(ชั้นประเมินผลงาน ต่อ)

1.4.3. การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ (ภาคผนวก ข หน้า 120)

ลักษณะของเนื้อหาที่ใช้ในการสอนขั้นตอนนี้จะเป็นการใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา เพื่อมาร่วมอภิปรายเพื่อวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นต่อการแสดงของผู้เรียนในชั้นเรียนเดียวกัน ซึ่งเป็นการประเมินผลโดยผู้ร่วมชั้นเรียน และมีการแสดงผลงานการบรรเลงประกอบในคาบสุดท้ายของการเรียน ซึ่งเป็นการสรุปและประเมินผลการเรียนทั้งหมดตามสภาพจริง โดยเป็นการประเมินจากการวัดโดยให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงในสถานการณ์จริง

ลำดับการสอน	กิจกรรม	การทำงานร่วมกันระหว่าง			
		ผู้เรียน กับ ผู้เรียน	ผู้เรียน กับ ผู้สอน	ผู้เรียน กับ ผู้ร้อง	
ขั้นนำเข้าสู่การสอน	การแสดงความคิดเห็น เพื่อโยงความคิดของผู้เรียนเข้าสู่บทเรียน	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้สอนได้อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับขั้นตอนการแสดงดนตรีและวิธีการวิจารณ์ดนตรีที่ดี	✓	✓	
ขั้นสอน	การแสดงการบรรเลงร่วมกับผู้ขับร้อง	ผู้เรียนแต่ละคนมาบรรเลงบทเพลงร่วมกับผู้ขับร้องเดี่ยว			✓
	การอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงของผู้เรียน	เมื่อการแสดงจบ ผู้ร่วมชั้นเรียนจะแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการบรรเลงนั้น และช่วยเปรียบเทียบข้อเด่น ข้อด้อยของแต่ละคนเพื่อนำไปปรับใช้ต่อไป	✓	✓	✓
ขั้นสรุป	การสรุปบทเรียนร่วมกัน	ผู้เรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้รับจากการเรียนทั้งหมด	✓	✓	

1.4.4. วิธีสอนและการประเมินผล

วิธีการสอนในขั้นตอนนี้ เป็นวิธีการสอนแบบอภิปราย ร่วมกับวิธีการสอนแบบจำลองสถานการณ์ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการแสดงดนตรี

การประเมินผลในรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้ จะใช้วิธีการประเมินผลตามสภาพจริง โดยวัดจากการแสดงผลงานการบรรเลงร่วมกับผู้ขับร้องเดี่ยวหน้าชั้นเรียนของผู้เรียน และผู้ร่วมชั้นเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงของเพื่อนร่วมชั้น

จากทั้ง 4 ขั้นตอนที่กล่าวมาสามารถสรุปเป็นตารางได้ 2 ตาราง โดยตารางที่ 4.1 เป็นการนำเสนอรูปแบบการสอน แบ่งตามหลักการพื้นฐาน สภาพและลักษณะของชั้นเรียน ลักษณะของเนื้อหา วิธีการสอนและการประเมิน ที่มีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละขั้นตอน และตารางที่ 4.2 เป็นการแสดงรูปแบบการทำงานร่วมกันที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน ดังตารางทั้ง 2 ตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงลำดับขั้นของรูปแบบการสอน แบ่งตามหลักการ สภาพและลักษณะของชั้นเรียน ลักษณะของเนื้อหา วิธีการสอนและการประเมิน

ลำดับขั้น	หลักการ		ลักษณะชั้นเรียน		ผู้เรียน	สาระสำคัญ/ เนื้อหา	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล		
	- วิธีการศึกษาค้นคว้า เบี่ยงเบนจากบทเพลงร้อง (Price, 2005)	หลักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มที่มี ประสิทธิภาพ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2532)	เดี่ยว	กลุ่ม					เปียโน	นักร้อง
ขั้นเตรียมความพร้อมด้านทฤษฎีและบริบทของเพลง	ด้านกระบวนการสร้างความเข้าใจในบทเพลงภาคทฤษฎี	- พุดคุยอย่างเปิดเผย - ปรึกษาเพื่อช่วยเหลือกัน	ความไว้วางใจในการทำงานร่วมกัน	✓	✓	- ข้อมูลพื้นฐานด้านประวัติเพลง - การแปลและตีความบทเพลง - การตีความบทเพลง (ชมการแสดงจากสื่อ)	วิธีการสอนแบบอภิปราย/ สาธิต โดยใช้กิจกรรมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหาข้อสรุปเกี่ยวกับบทเพลง การชมการแสดง	ประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ใช้วิธีการประเมินผลตนเอง (Self-Evaluation)		
ขั้นเตรียมความพร้อมด้านการปฏิบัติทักษะของตนเอง	ด้านกระบวนการสร้างความเข้าใจในบทเพลงภาคปฏิบัติ	- ปรึกษาเพื่อช่วยเหลือกัน		✓	✓	- การร้องแนวทำนองหลักและเล่นแนวเบส - การเล่นแนวร้องและเบส เพื่อฟังเสียงประสานที่เกิดขึ้น - การฝึกเล่นแนวทำนองประกอบ	วิธีการสอนแบบปฏิบัติ โดยมี การพุดคุยกับผู้สอนเกี่ยวกับบทเพลง และการปฏิบัติทักษะด้านการฟัง ร้อง และเล่นเปียโนเพื่อฝึกฝนบทเพลง			
ขั้นบรรเลงรวม	ด้านกระบวนการสร้างความกลมกลืนขณะบรรเลงบทเพลง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกันกับผู้ขับร้องเดี่ยว	- พุดคุยอย่างเปิดเผย - ปรึกษาเพื่อช่วยเหลือกัน - เสริมความร่วมมือ		✓	✓	✓	- วิธีการฝึกซ้อมการบรรเลงร่วมกันระหว่างผู้ขับร้องเดี่ยวและผู้บรรเลงเปียโนประกอบ - การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น - วิธีการทำงานร่วมกันเป็นทีม		วิธีการสอนแบบปฏิบัติ โดยมี การบรรเลงรวมกับผู้ขับร้องเดี่ยว ซึ่งต้องมีการปรึกษากันเพื่อแก้ไขบทเพลงให้เกิดความไพเราะ กลมกลืน	
ขั้นประเมินผลงาน	หลักการประเมินวิธีการตามสภาพจริง ซึ่งเป็นการประเมินผลจากการทำงานและผลงานของผู้เรียนเป็นหลัก (Mueller, 2011)	- เสริมความร่วมมือ - สร้างเสริมพัฒนาากลุ่ม		✓	✓	✓	- การอภิปรายผลงานการบรรเลง - การแสดงผลงาน		วิธีการสอนแบบอภิปราย/ปฏิบัติ โดยใช้ผู้เรียนแสดงผลงานการบรรเลงร่วมกับผู้ขับร้อง และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานโดยผู้ร่วมชั้น	ใช้วิธีการประเมินผลตามสภาพจริง โดยเพื่อนร่วมชั้น (Peer Evaluation)

ตารางที่ 4.2 แสดงรูปแบบการทำงานร่วมกันในกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นแต่ละขั้นตอนของรูปแบบการสอน

ลำดับขั้น	การทำงานร่วมกัน			หลักการการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2532)	กิจกรรมการเรียนรู้
	ระหว่าง				
	ผู้เรียน กับ ผู้เรียน	ผู้เรียน กับ ผู้สอน	ผู้เรียน กับ ผู้ร้อง		
ขั้นเตรียมความพร้อม ด้านทฤษฎีและบริบทของเพลง	✓			พูดคุยอย่างเปิดเผย	- การศึกษาความรู้เกี่ยวกับบทเพลงร่วมกัน โดยผู้เรียนได้เรียนรู้จากการศึกษา ความรู้ผ่านทางใบความรู้และแลกเปลี่ยนความรู้จากการศึกษานั้น - แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้หลังจากรับชมสื่อบันทึกการแสดง
	✓	✓		ปรึกษาเพื่อช่วยเหลือกัน	- การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของยุคสมัยทางดนตรีที่ตรงกับบทเพลงที่ กำหนดในด้านต่าง ๆ เช่น ลักษณะของบทเพลง การแปลความหมายของคำร้อง และประสบการณ์ของผู้เรียนในการบรรเลงเปียโนประกอบ - การสรุปความรู้ที่ได้รับร่วมกันโดยผู้เรียน ซึ่งมีผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ
ขั้นเตรียมความพร้อม ด้านการปฏิบัติทักษะของตนเอง		✓		ปรึกษาเพื่อช่วยเหลือกัน	- การอภิปรายเกี่ยวกับการบรรเลงบทเพลงระหว่างผู้เรียนและผู้สอน เพื่อ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการบรรเลงเพลง - การแลกเปลี่ยนความเห็นเรื่องการตีความบทเพลง
ขั้นบรรเลงรวม			✓	เสริมความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน	- การทบทวนบทเรียนและรับผิดชอบฝึกซ้อมส่วนของตนเองมาก่อนการบรรเลง รวม (จากการเรียน 2 ขั้นตอนแรก)
			✓	พูดคุยอย่างเปิดเผย	- การแลกเปลี่ยนความเห็นเรื่องการตีความบทเพลง
		✓	✓	ปรึกษาเพื่อช่วยเหลือกัน	- การอภิปรายเกี่ยวกับข้อผิดพลาดในการการบรรเลงบทเพลง เพื่อแก้ไขและ เสริมสร้างความกลมกลืนในการบรรเลงร่วมกัน
ขั้นประเมินผลงาน			✓	เสริมความร่วมมือ	- การทบทวนบทเรียนและรับผิดชอบฝึกซ้อมส่วนของตนเองก่อนเข้าขั้นเรียน
	✓	✓	✓	สร้างเสริมพัฒนาากลุ่ม	- การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนนำข้อคิดเห็น นั้นไปพัฒนาการบรรเลงของตนเองต่อไป
	✓	✓		ปรึกษาเพื่อช่วยเหลือกัน	- การสรุปความรู้ที่ได้รับร่วมกันโดยผู้เรียน ซึ่งมีผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ

ตอนที่ 2 ผลจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเห็นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน

2.1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ ก่อนและหลังการทดลองสอน

การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองสอนแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

2.1.1. กระบวนการเตรียมพร้อมก่อนการบรรเลงร่วมกันระหว่างผู้บรรเลงเปียโนและผู้ขับร้อง

2.1.2. การประเมินผลการสร้างความกลมกลืนในการบรรเลงร่วมกัน

2.1.2.1. การประเมินผลการสร้างความกลมกลืนในการบรรเลงร่วมกัน

2.1.2.2. วิธีการในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของผู้บรรเลงเปียโนประกอบระหว่างการบรรเลงร่วมกัน

2.1.3. ทักษะทางดนตรีเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงประกอบของผู้บรรเลงเปียโน

2.1.3.1. ทักษะการร้องแนวทำนองประกอบการบรรเลงแนวเบส

2.1.3.2. ทักษะการอ่านโน้ตแบบฉับพลัน (Sight Reading)

จากแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเสริมสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงของผู้บรรเลงเปียโนประกอบ มีผู้เชี่ยวชาญที่ร่วมประเมินผลนี้แบ่งออกเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบจำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องจำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านการบรรเลงเปียโนประกอบและการขับร้องจำนวน 1 คน รวมทั้งหมด 5 คน สามารถแบ่งการประเมินออกเป็น 3 ตอน ตามแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ซึ่งมีรายละเอียดของผู้ประเมิน ในแต่ละตอนของการประเมินดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงรายละเอียดของผู้ประเมินในแต่ละตอนของการประเมิน

การประเมิน	ผู้ประเมิน				รวม (N)
	ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบรรเลง เปียโนประกอบ (N = 2)	ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบรรเลง เปียโนประกอบ และการขับร้อง (N = 1)	ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการขับร้อง (N = 2)	ผู้ขับร้องเดี่ยว (N = 1)	
2.1.1. กระบวนการเตรียมพร้อมก่อนการ บรรเลงร่วมกันระหว่างผู้บรรเลงเปียโน และผู้ขับร้อง	✓	✓	✓	-	5
2.1.2. การประเมินผลการสร้างความกลมกลืน ในการบรรเลงร่วมกัน	✓	✓	✓	-	5
2.1.3. ทักษะทางดนตรีเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้อง กับการบรรเลงประกอบของผู้บรรเลง เปียโน	✓	✓	-	-	3

ในการประเมินนี้ ใช้เกณฑ์คะแนนในการแปลความหมายของคะแนน แบ่งออกเป็น 6 ระดับ
สามารถแปลความหมายได้ดังนี้

ระดับคะแนน	การแปลความหมาย
4.50 - 5.00	เกิดขึ้นในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	เกิดขึ้นในระดับมาก
2.50 - 3.49	เกิดขึ้นในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	เกิดขึ้นในระดับน้อย
0.50 - 1.49	เกิดขึ้นในระดับน้อยที่สุด
0.00 - 0.49	ไม่มีการเกิดขึ้นหรือไม่ชัดเจน ไม่สามารถวัดได้

ซึ่งในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้อักษรย่อในการแทนความหมายของค่าทางสถิติดังต่อไปนี้

N	แทน จำนวนของผู้ที่ให้ข้อมูล
X	แทน คะแนนดิบ
fx	แทน ความถี่ของข้อมูล
$fx_{\text{ก่อน}}$	แทน ความถี่ของข้อมูลก่อนเรียน
$fx_{\text{หลัง}}$	แทน ความถี่ของข้อมูลหลังเรียน
M	แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
SD	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ได้ผลการประเมินก่อนและหลังการทดลองสอน ดังนี้

2.1.1. กระบวนการเตรียมพร้อมก่อนการบรรเลงร่วมกันระหว่างผู้บรรเลงเปียโนและผู้ขับร้อง

2.1.1.1. วิธีการฝึกซ้อมร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้ขับร้องเดี่ยว

จากการให้ผู้บรรเลงเปียโนและผู้ขับร้องเดี่ยวเตรียมความพร้อมในการบรรเลงบทเพลงร่วมกัน โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การพูดคุยเพื่อตีความบทเพลง การซ้อมคีย์ เพื่อให้ผู้บรรเลงบทเพลงทั้ง 2 คน สามารถบรรเลงบทเพลงร่วมกันได้อย่างกลมกลืน ภายในระยะเวลา 5 นาที ซึ่งผู้เรียนจะมีการบริหารจัดการเวลาและเลือกวิธีการฝึกซ้อม รวมถึงจำนวนครั้งในการฝึกซ้อมแต่ละแบบ ผลที่เกิดขึ้นสามารถสรุปเป็นตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงลักษณะของการฝึกซ้อมร่วมกับผู้ขับร้อง

ผู้เรียน	จำนวนรอบในการซ้อมแบบบรรเลงเพลง ที่ไม่มีการหยุดระหว่างเพลง		จำนวนจุดที่เกิดความผิดพลาด		เรื่องที่เกิดความผิดพลาด ในการบรรเลง		จำนวนครั้งที่ซ้อมจุดที่เกิด ความผิดพลาด	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	1 รอบ	ไม่เกิดขึ้น	1 - 2 จุด	1 จุด	- ความเร็วของเพลง - ลักษณะของเสียง - ประโยคเพลง - ความดังเบา - ความสมดุลของเสียง - ความถูกต้องของ โน้ต	ไม่พบความผิดพลาด	ไม่เกิดขึ้น	1 ครั้ง
2	1 รอบ	ไม่เกิดขึ้น	ตั้งแต่ 3 จุดขึ้นไป	1 จุด	- ความเร็วของเพลง - ประโยคเพลง - อารมณ์ของเพลง - ความถูกต้องของ โน้ต - การตัดโน้ต	- ความเร็วของเพลง - ประโยคเพลง - อารมณ์ของเพลง	ไม่เกิดขึ้น	ไม่เกิดขึ้น
3	1 รอบ	0 - 1 รอบ	1 จุด	0 - 1 จุด	- ลักษณะของเสียง - ความสมดุลของเสียง - ความถูกต้องของ โน้ต	- อารมณ์ของเพลง - ความถูกต้องของ โน้ต	ไม่เกิดขึ้น	1 ครั้ง

จากตารางที่ 4.4 จำนวนรอบในการซ้อมแบบบรรเลงเพลงที่ไม่มีการหยุดระหว่างเพลงและหลังเรียนพบว่ามีการเล่นจำนวน 1 รอบ ส่วนหลังเรียนมีจำนวน 0 - 1 รอบ จุดที่เกิดความผิดพลาด ก่อนเรียนมีจำนวนตั้งแต่ 1 - 3 จุดขึ้นไป ส่วนหลังเรียนมีจำนวน 0 - 1 จุด เรื่องที่พบความผิดพลาดมากที่สุด ก่อนเรียน คือ เรื่องความถูกต้องของโน้ต โดยผู้เรียนทั้งหมดมีความผิดพลาดในเรื่องนี้ รองลงมา คือ เรื่องความเร็วของเพลง ประโยคเพลง ลักษณะของเสียง และความสมดุลของเสียง หลังเรียน ผู้เรียนคนที่ 1 ไม่พบความผิดพลาดเกิดขึ้น ส่วนคนที่ 2 และ 3 ยังพบความผิดพลาดอยู่ แต่เรื่องที่ผิดพลาดมีจำนวนลดลง การฝึกซ้อมเฉพาะจุด พบว่า ก่อนเรียนไม่เกิดการฝึกซ้อมประเภทนี้ ส่วนหลังเรียนมีการฝึกซ้อมประเภทนี้ จำนวน 0 - 1 ครั้ง

2.1.1.2. กระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เรียนและผู้ขับร้องเดี่ยว

จากการให้ผู้บรรเลงเปียโนและผู้ขับร้องเดี่ยวเตรียมความพร้อมในการบรรเลงบทเพลงร่วมกัน โดยวิธีการต่าง ๆ ภายในระยะเวลา 5 นาที ซึ่งผู้เรียนจะมีการบริหารจัดการเวลาและเลือกวิธีการฝึกซ้อม มีการประเมินผลกระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้นระหว่างการฝึกซ้อมดังกล่าว ผลที่เกิดขึ้นใช้เกณฑ์คะแนนในการแปลความหมายของคะแนน แบ่งออกเป็น 6 ระดับ สามารถแปลความหมายได้ดังนี้

ระดับคะแนน	การแปลความหมาย
4.50 - 5.00	เกิดขึ้นในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	เกิดขึ้นในระดับมาก
2.50 - 3.49	เกิดขึ้นในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	เกิดขึ้นในระดับน้อย
0.50 - 1.49	เกิดขึ้นในระดับน้อยที่สุด
0.00 - 0.49	ไม่มีการเกิดขึ้นหรือไม่ชัดเจน ไม่สามารถวัดได้

ผลที่ได้สามารถสรุปเป็นตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงกระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้นระหว่างการฝึกซ้อม¹

ผู้เรียน	ก่อนเรียน						หลังเรียน					
	1		2		3		1		2		3	
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
ลักษณะการสื่อสาร												
1. มีการสื่อสารระหว่างบรรเลงด้วยท่าทางระหว่างผู้บรรเลงประกอบและผู้ขับร้องเดี่ยว	2.60	1.51	2.33	1.16	3.50	0.71	<u>2.50</u>	1.29	<u>2.25</u>	0.96	<u>3.33</u>	0.58
2. มีการสื่อสารระหว่างบรรเลงด้วยภาษาระหว่างผู้บรรเลงประกอบและผู้ขับร้องเดี่ยว	3.00	0.81	2.67	1.16	3.33	0.58	<u>2.50</u>	1.29	3.00	1.00	3.50	0.71
3. มีการอภิปรายระหว่างผู้ขับร้องและผู้บรรเลงประกอบเกี่ยวกับการตีความบทเพลง	2.50	0.71	2.00	1.41	2.00	1.00	3.00	.	3.50	0.71	3.00	0.00
4. ผู้บรรเลงประกอบสามารถใช้คำพูดในการสื่อสารที่สุภาพ	4.00	1.41	3.00	1.41	2.33	1.53	<u>4.00</u>	1.41	<u>3.00</u>	1.41	3.50	0.71
5. ผู้บรรเลงประกอบมีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ขับร้อง	3.20	1.64	2.80	0.84	3.50	0.58	3.60	1.14	3.20	0.84	4.00	0.00
6. ผู้บรรเลงประกอบปฏิบัติตามความคิดเห็นที่ได้ตกลงไว้	3.00	1.23	2.25	0.96	2.67	1.16	3.80	0.84	2.80	0.45	<u>4.00</u>	0.00
7. ผู้บรรเลงประกอบสามารถวิเคราะห์หรือวิจารณ์การขับร้องที่เกี่ยวข้องกับผู้ขับร้องเดี่ยว	3.00	.	2.00	.	2.00	.	<u>3.00</u>	.	<u>2.00</u>	.	<u>2.00</u>	.
8. ผู้บรรเลงประกอบมีวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ	2.75	0.96	2.00	.	3.00	0.00	<u>2.50</u>	0.71	2.33	0.58	<u>3.00</u>	0.00

¹ คะแนนที่ไม่ได้ขีดเส้นใต้ หมายถึง ผลคะแนนหลังเรียนมากกว่าคะแนนก่อนเรียน
 คะแนนที่ขีดเส้นใต้ประ หมายถึง ผลคะแนนหลังเรียนเท่ากับผลคะแนนก่อนเรียน
 คะแนนที่ขีดเส้นใต้ทึบ หมายถึง ผลคะแนนหลังเรียนน้อยกว่าผลคะแนนก่อนเรียน

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

9. ผู้บรรเลงประกอบมีวิธีการ รับมือกับสถานการณ์ที่มีความ คิดเห็นไม่สอดคล้องกัน	2.67	1.53	3.00	2.00	2.33	1.16	3.00	3.00	3.00			
10. ระดับความสามารถในการ สื่อสารโดยรวมของผู้บรรเลง เปียโนประกอบ	2.60	1.34	2.00	1.00	2.00	0.45	3.00	1.00	2.20	0.84	3.67	0.58
คะแนนเฉลี่ย	2.93	1.11	2.41	1.13	2.63	0.75	3.02	0.88	2.73	0.85	3.30	0.32

จากตารางที่ 4.5 พบว่าผู้เรียนทั้งหมดได้คะแนนหลังเรียน ($M = 3.02$, $SD = 0.68$) มากกว่าก่อนเรียน ($M = 2.66$, $SD = 0.99$) ซึ่งผลคะแนนทั้งก่อนและหลังเรียนอยู่ในระดับเกณฑ์ปานกลาง

ลักษณะการสื่อสารที่ผู้เรียนทั้งหมดได้คะแนนหลังเรียน ($M = 2.69$, $SD = 0.94$) น้อยกว่าคะแนนก่อนเรียน ($M = 2.81$, $SD = 1.13$) คือ การสื่อสารระหว่างบรรเลงด้วยท่าทางระหว่างผู้บรรเลงประกอบและผู้ขับร้องเดี่ยว และลักษณะการสื่อสารที่ผู้เรียนทั้งหมดได้คะแนนเท่ากันทั้งก่อนและหลังเรียน คือ ผู้บรรเลงประกอบสามารถวิเคราะห์หรือวิจารณ์การขับร้องที่ทำให้เกียรติผู้ขับร้องเดี่ยว ($M = 2.33$, $SD = 0.00$)

2.1.2. การประเมินผลการสร้างความกลมกลืนในการบรรเลงร่วมกัน

2.1.2.1. การประเมินผลการสร้างความกลมกลืนระหว่างการบรรเลงร่วมกัน

การประเมินนี้เป็นการประเมินผลจากการให้ผู้บรรเลงเปียโนและผู้ขับร้องเดี่ยวแสดงบทเพลงที่กำหนดให้ร่วมกันจำนวน 1 รอบ โดยบรรเลงตั้งแต่ต้นจนจบเพลงโดยไม่มีการหยุดพักระหว่างเพลง เพื่อประเมินผลการสร้างความกลมกลืนในการบรรเลงร่วมกัน ได้ผลการประเมินดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงผลการสร้างความกลมกลืนในการบรรเลงร่วมกันระหว่างผู้บรรเลงเปียโนประกอบและผู้ขับร้อง²

ผู้เรียน	ก่อนเรียน						หลังเรียน						
	1		2		3		1		2		3		
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	
ลักษณะการสื่อสาร													
1. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบ บรรเลงโน้ตให้มีลักษณะ ของเสียง (Articulation) ได้ ตรงกับการร้องของผู้ขับ ร้องเดี่ยว	3.00	0.84	2.00	1.00	2.80	0.84	3.80	1.00	2.60	0.55	3.75	0.50	
2. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบ บรรเลงประโยคเพลง (Phrasing) ได้ตรงกับการ ร้องของผู้ขับร้องเดี่ยว	3.80	0.84	2.00	0.82	2.40	0.55	4.20	0.82	3.20	0.84	4.00	0.82	
3. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบ บรรเลงเพลงให้มีอัตราเร็ว (Tempo) เท่ากับการร้อง ของผู้ขับร้องเดี่ยว	3.40	0.89	2.60	1.14	3.40	0.89	3.60	1.14	3.40	0.89	4.25	0.96	
4. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบ บรรเลงเพลงให้มีความดัง เบา(Dynamic) เหมาะสม กับการร้องของผู้ขับร้อง เดี่ยว	3.60	0.55	1.50	0.58	2.40	0.55	3.80	0.58	3.00	0.70	3.25	0.50	
5. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบ บรรเลงเพลงโดยใช้เพเดิล (Pedaling) ได้อย่าง เหมาะสม	3.40	0.55	2.20	0.84	3.00	1.00	3.80	0.84	3.20	0.84	4.00	0.82	

² คะแนนที่ไม่ได้ขีดเส้นใต้ หมายถึง ผลคะแนนหลังเรียนมากกว่าคะแนนก่อนเรียน
คะแนนที่ขีดเส้นใต้ประ หมายถึง ผลคะแนนหลังเรียนเท่ากับผลคะแนนก่อนเรียน
คะแนนที่ขีดเส้นใต้ทับ หมายถึง ผลคะแนนหลังเรียนน้อยกว่าผลคะแนนก่อนเรียน

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

6. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบ บรรเลงเพลงให้อารมณ์ ของบทเพลงสัมพันธ์กับ การร้องของผู้ขับร้องเดี่ยว	3.40	0.55	1.75	0.50	2.40	0.55	4.00	0.71	2.67	0.58	4.00	0.82
7. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบ แสดงบทบาทของตนเองได้ อย่างเหมาะสมทั้งในฐานะ ผู้นำและผู้ตาม	3.20	0.40	2.20	0.45	2.40	0.55	3.60	0.89	3.00	0.70	4.00	0.82
8.ระดับความสามารถโดยรวม ของผู้บรรเลงเปียโน ประกอบในการบรรเลงแนว ทำนองของตนเองให้มี ความกลมกลืนกับผู้ขับร้อง เพลงเดี่ยว	3.60	0.55	2.20	0.45	2.00	0.55	3.60	0.45	3.00	1.00	4.00	0.82
คะแนนเฉลี่ย	3.53	0.65	1.98	0.71	2.65	0.69	3.80	0.79	2.93	0.77	3.91	0.76

จากตารางที่ 4.6 พบว่าผู้เรียนมีลักษณะการบรรเลงในลักษณะบรรเลงเพลงให้อัตราเร็วเท่ากับการร้องของผู้ขับร้องเดี่ยวมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับลักษณะการบรรเลงอื่น ๆ ทั้งก่อนเรียน ($M = 3.13$, $SD = 0.97$) และหลังเรียน ($M = 3.75$, $SD = 0.99$) ด้านที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ การบรรเลงเพลงให้อารมณ์ของบทเพลงสัมพันธ์กับการร้องของผู้ขับร้องเดี่ยว ทั้งก่อนเรียน ($M = 2.52$, $SD = 0.35$) และหลังเรียน ($M = 3.56$, $SD = 0.70$)

เมื่อพิจารณาผลเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า ผู้เรียนทั้งหมดได้คะแนนหลังเรียน ($M = 3.55$, $SD = 0.77$) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนระดับมาก มากกว่าคะแนนก่อนเรียน ($M = 2.72$, $SD = 0.68$) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนระดับปานกลาง

2.1.2.2. วิธีการและความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของผู้บรรเลงเปียโน ประกอบระหว่างการบรรเลงร่วมกัน

แบ่งการประเมินเป็น 2 ด้าน คือ

2.1.2.2.1. วิธีการในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของผู้บรรเลงเปียโนประกอบ ระหว่างการบรรเลงร่วมกัน

จากการให้ผู้เรียนบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องโดยที่ผู้ขับร้องแสดงความผิดพลาดระหว่างการบรรเลงได้แก่ การร้องไม่ตรงตามจังหวะของโน้ต (Tempo Fluctuation) การร้องข้ามประโยคเพลง (Phrase Omission) และการร้องไม่ตรงกับคีย์ของตนเอง (Entrance Inaccuracy) สามารถประเมินผลวิธีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ ดังนี้
ตารางที่ 4.7 แสดงวิธีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการบรรเลงร่วมกันของผู้เรียนและผู้ขับร้องเดี่ยว

ผู้เรียน	ลักษณะของเหตุการณ์	วิธีการ	
		ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	1. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องไม่ตรงตามจังหวะ	หยุดเล่น เล่นโดยไม่สนใจจังหวะของผู้ขับร้อง และเล่นต่อไปโดยตามจังหวะที่ร้อง	เล่นต่อไปโดยตามจังหวะที่ร้อง
	2. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องข้ามประโยคเพลง	ไม่เกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น และผู้เรียนเล่นโดยไม่สนใจทำนองของผู้ขับร้อง	ไม่เกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น
	3. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องไม่ตรงกับคีย์ของตนเอง	เล่นโดยเพิ่มเติมทำนองเพื่อรอผู้ขับร้อง และวิธีการอื่น	เล่นโดยเพิ่มเติมทำนองเพื่อรอผู้ขับร้อง
2	1. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องไม่ตรงตามจังหวะ	เล่นโดยไม่สนใจจังหวะของผู้ขับร้อง และเล่นต่อไปโดยตามจังหวะที่ร้อง	เล่นต่อไปโดยตามจังหวะที่ร้อง และเล่นโดยไม่สนใจจังหวะของผู้ขับร้อง
	2. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องข้ามประโยคเพลง	ไม่เกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น และผู้เรียนเล่นโดยไม่สนใจทำนองของผู้ขับร้อง	ไม่เกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น และผู้เรียนเล่นโดยไม่สนใจทำนองของผู้ขับร้อง
	3. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องไม่ตรงกับคีย์ของตนเอง	เล่นโดยเพิ่มเติมทำนองเพื่อรอผู้ขับร้อง และเล่นโดยไม่สนใจคีย์ของผู้ขับร้อง	เล่นโดยเพิ่มเติมทำนองเพื่อรอผู้ขับร้อง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

3	1. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องไม่ตรงตามจังหวะ	เล่นโดยไม่สนใจจังหวะของผู้ขับร้อง และวิธีการอื่น	เล่นต่อไปโดยตามจังหวะที่ร้อง
	2. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องข้ามประโยคเพลง	ไม่เกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น และผู้เรียนเล่นโดยไม่สนใจทำนองของผู้ขับร้อง	ไม่เกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น
	3. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องไม่ตรงกับคิ้วของตนเอง	เล่นโดยเพิ่มเติมทำนองเพื่อรอผู้ขับร้อง เล่นโดยไม่สนใจคิ้วของผู้ขับร้อง และวิธีการอื่น	เล่นโดยเพิ่มเติมทำนองเพื่อรอผู้ขับร้อง

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนมีการแก้ปัญหาเรื่องการร้องไม่ตรงตามจังหวะของโน้ตก่อนเรียนและหลังเรียนต่างกัน คือ ก่อนเรียนจะเล่นต่อไปโดยไม่สนใจจังหวะของผู้ขับร้อง และหลังเรียนจะเล่นตามจังหวะของผู้ขับร้อง เรื่องการร้องไม่ตรงกับคิ้วของตนเองทั้งก่อนและหลังเรียนมีวิธีการแก้ไขปัญหาเหมือนกัน คือ เล่นต่อไปโดยเพิ่มเติมแนวทำนองเพื่อรอผู้ขับร้อง ส่วนเรื่องการร้องข้ามประโยคเพลง ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นว่าไม่เกิดเหตุการณ์นี้ขึ้นทั้งก่อนและหลังเรียน

2.1.2.2.2. ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของผู้บรรเลงเปียโนประกอบระหว่างการบรรเลงร่วมกัน

ผลที่เกิดขึ้นใช้เกณฑ์คะแนนในการแปลความหมายของคะแนน แบ่งออกเป็น 6 ระดับ สามารถแปลความหมายได้ดังนี้

ระดับคะแนน	การแปลความหมาย
4.50 - 5.00	เกิดขึ้นในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	เกิดขึ้นในระดับมาก
2.50 - 3.49	เกิดขึ้นในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	เกิดขึ้นในระดับน้อย
0.50 - 1.49	เกิดขึ้นในระดับน้อยที่สุด
0.00 - 0.49	ไม่มีการเกิดขึ้นหรือไม่ชัดเจน ไม่สามารถวัดได้

ผลที่ได้สามารถสรุปเป็นตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.8 แสดงความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของผู้บรรเลงเปียโนประกอบ

ผู้เรียน	ก่อนเรียน						หลังเรียน					
	1		2		3		1		2		3	
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
ลักษณะของปัญหา												
1. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องไม่ตรงตามจังหวะ	4.20	0.84	2.80	0.84	2.60	0.89	4.50	1.00	3.80	1.30	4.00	1.00
2. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องข้ามประโยคเพลง	3.50	0.71	2.50	0.71	2.50	0.71	4.00	5.00	0.00	3.00		
3. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องไม่ตรงกับคีย์ของตนเอง	4.00	1.00	2.60	0.55	3.00	1.00	4.50	1.00	3.75	0.96	4.00	1.00
คะแนนเฉลี่ย	3.90	0.85	2.63	0.70	2.70	0.87	4.33	1.00	4.18	0.75	3.67	1.00

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้คะแนนด้านความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องไม่ตรงตามจังหวะมากที่สุด ทั้งก่อนเรียน ($M = 3.20$, $SD = 0.86$) และหลังเรียน ($M = 4.10$, $SD = 1.10$) และผู้เรียนได้คะแนนด้านความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องข้ามประโยคเพลงน้อยที่สุด ทั้งก่อนเรียน ($M = 2.80$, $SD = 0.71$) และหลังเรียน ($M = 4.00$, $SD = 0.00$)

เมื่อพิจารณาผลเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่าผู้เรียนทั้งหมดได้คะแนนหลังเรียน ($M = 4.06$, $SD = 0.92$) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนระดับมาก มากกว่าคะแนนก่อนเรียน ($M = 3.08$, $SD = 0.81$) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คะแนนระดับปานกลาง

2.1.3. ทักษะทางดนตรีเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงประกอบของผู้บรรเลงเปียโน

การประเมินในหัวข้อนี้ ผู้ประเมิน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบจำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านการบรรเลงเปียโนประกอบและการขับร้องจำนวน 1 คน รวมทั้งหมด 3 คน โดยจะประเมินทักษะที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงเปียโนประกอบ 2 ด้าน ได้แก่ ทักษะการร้องแนวทำนองหลักประกอบการบรรเลงแนวเบส และทักษะการอ่านโน้ตแบบจับพลัน

ผลที่เกิดขึ้นใช้เกณฑ์คะแนนในการแปลความหมายของคะแนน แบ่งออกเป็น 6 ระดับ สามารถแปลความหมายได้ดังนี้

ระดับคะแนน	การแปลความหมาย
4.50 - 5.00	เกิดขึ้นในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	เกิดขึ้นในระดับมาก
2.50 - 3.49	เกิดขึ้นในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	เกิดขึ้นในระดับน้อย
0.50 - 1.49	เกิดขึ้นในระดับน้อยที่สุด
0.00 - 0.49	ไม่มีการเกิดขึ้นหรือไม่ชัดเจน ไม่สามารถวัดได้

2.1.3.1. ทักษะการร้องแนวทำนองหลักประกอบการบรรเลงแนวเบส

ตารางที่ 4.9 แสดงระดับความสามารถในการร้องแนวทำนองหลักประกอบการบรรเลงแนวเบส

ผู้เรียน	ก่อนเรียน						หลังเรียน					
	1		2		3		1		2		3	
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
1. ความถูกต้องของจังหวะ (Accuracy of Rhythm)	4.67	0.96	2.67	0.82	2.67	0.58	<u>4.67</u>	0.58	4.00	1.00	4.33	0.58
2. ความถูกต้องของโน้ต (Accuracy of Notes)	3.33	1.50	3.67	0.58	2.67	0.58	4.33	0.58	4.33	0.58	4.33	0.58
3. ความถูกต้องของรายละเอียดเกี่ยวกับ รูปแบบของเพลง (Accuracy of Stylistic Details)	2.67	1.16	2.33	0.58	2.00	0.00	3.00	0.00	<u>2.00</u>	1.00	2.67	0.58
คะแนนเฉลี่ย	3.56	1.21	2.89	0.66	2.45	0.89	4.00	0.39	3.44	0.86	3.78	0.58

จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของผู้เรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($M = 2.97, SD = 0.92; M = 3.74, SD = 0.61$) และคะแนนหลังเรียนในแต่ละด้านของผู้เรียนส่วนใหญ่เพิ่มมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนก่อนเรียน ซึ่งระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับการเกิดขึ้นปานกลางถึงมาก ยกเว้นคะแนนด้านความถูกต้องของรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบของเพลงของผู้เรียนคนที่ 2 ได้รับคะแนนหลังเรียนน้อยกว่าคะแนนก่อนเรียน ($M = 2.33, SD = 0.58; M = 2.00, SD = 1.00$)

2.1.3.2. ทักษะการอ่านโน้ตแบบจับพลัน (Sight Reading)

ตารางที่ 4.10 แสดงความสามารถในการอ่านโน้ตแบบจับพลัน (Sight Reading)

ผู้เรียน	ก่อนเรียน						หลังเรียน					
	1		2		3		1		2		3	
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. ความถูกต้องของจังหวะ (Accuracy of Rhythm)	4.33	0.58	3.67	0.58	1.67	0.58	5.00	0.00	<u>3.33</u>	1.16	3.00	1.00
2. ความถูกต้องของโน้ต (Accuracy of Notes)	3.33	0.58	2.67	0.58	1.33	0.58	<u>2.67</u>	0.58	<u>2.67</u>	0.58	<u>1.33</u>	0.58
3. ความถูกต้องของรายละเอียดเกี่ยวกับ รูปแบบของเพลง (Accuracy of Stylistic Details)	3.33	0.58	2.00	0.00	1.67	0.58	3.67	0.58	2.67	0.58	<u>1.67</u>	0.58
คะแนนเฉลี่ย	3.66	0.58	2.78	0.39	1.56	0.58	3.78	0.39	2.89	0.77	2.00	0.72

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่าระดับคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมดสูงกว่าระดับคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน โดยระดับคะแนนเฉลี่ยทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนทั้ง 3 คนมีความแตกต่างกัน โดยผู้เรียนคนที่ 1 มีระดับคะแนนอยู่ในเกณฑ์มาก ($M = 3.66, SD = 0.58; M = 3.78, SD = 0.39$) ผู้เรียนคนที่ 2 มีระดับคะแนนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($M = 2.78, SD = 0.39; M = 2.89, SD = 0.77$) และผู้เรียนคนที่ 3 มีระดับคะแนนอยู่ในเกณฑ์น้อย ($M = 1.56, SD = 0.58; M = 2.00, SD = 0.72$)

สรุปผลคะแนนของผู้เรียนที่ได้รับการประเมินความสามารถจากการทำแบบทดสอบทั้งหมด 3 ตอน สามารถสรุปผลออกมาเป็นคะแนนเฉลี่ยทั้งก่อนและหลังเรียนเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.11 แสดงคะแนนเฉลี่ยรวมของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองสอน

หัวข้อ	ผู้เรียน	ระดับคะแนนเฉลี่ย (M)					
		ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		1	2	3	1	2	3
1. กระบวนการเตรียมความพร้อมก่อนการบรรเลงร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้ขับร้องในด้านกระบวนการสื่อสาร		2.93	2.41	2.63	3.02	2.73	3.30
2. การประเมินผลสร้างความกลมกลืน							
2.1. การประเมินผลสร้างความกลมกลืนจากการบรรเลงบทเพลงร่วมกัน		3.53	1.98	2.65	3.80	2.93	3.91
2.2. ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของผู้เรียนระหว่างบรรเลงร่วมกัน		3.90	2.63	2.70	4.33	4.18	3.67
คะแนนเฉลี่ยรวม		3.72	2.31	2.68	4.07	3.56	3.79
3. ทักษะทางดนตรีเฉพาะด้าน							
3.1. การร้องแนวทำนองหลักประกอบการบรรเลงแนวเบส		3.56	2.89	2.45	4.00	3.44	3.78
3.2. การอ่านโน้ตแบบจับพลัน		3.66	2.78	1.56	3.78	2.89	2.00
คะแนนเฉลี่ยรวม		3.61	2.84	2.01	3.89	3.17	2.89
คะแนนเฉลี่ยรวมทั้งหมด		3.42	2.52	2.44	3.66	3.15	3.33

จากตารางที่ 4.11 สรุปได้ว่าผู้เรียนได้คะแนนเฉลี่ยรวมทั้งหมดหลังเรียน ($M = 3.38$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยรวมทั้งหมดก่อนเรียน ($M = 2.79$) เมื่อเปรียบเทียบผลแต่ละด้าน พบว่าด้านการประเมินผลสร้างความกลมกลืนผู้เรียนได้คะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด โดยระดับคะแนนเฉลี่ยปรากฏอยู่ในช่วงคะแนนตั้งแต่ 1.50 - 4.49 หมายถึงระดับคะแนนอยู่ในเกณฑ์น้อยจนถึงมาก

2.2. พัฒนาการเรียนรู้และพฤติกรรมระหว่างการทดลองของผู้เรียน

จากสมุดรายงานผลการพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่ผู้เรียนได้ประเมินพัฒนาการของตนเอง และบันทึกหลังการสอนที่ผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกหลังการทดลองแต่ละครั้ง สามารถแบ่งการประเมินออกเป็น 6 ตอน ได้แก่

2.2.1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน

2.2.2. ความรู้ที่ได้รับของผู้เรียน

2.2.3. ทักษะที่ได้รับการพัฒนาของผู้เรียน

2.2.4. พฤติกรรมของผู้เรียนในชั้นเรียน

2.2.5. ทศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการบรรเลงเปียโนประกอบ

2.2.6. การเปรียบเทียบความคาดหวังที่มีต่อการเรียนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในการทดลองของผู้เรียน

เกณฑ์การให้คะแนนในการประเมิน แบ่งออกเป็น 4 ระดับ สามารถแปลความหมายได้ดังนี้

ระดับคะแนน	การแปลความหมาย
2.50 - 3.00	เกิดขึ้นในระดับมาก
1.50 - 2.49	เกิดขึ้นในระดับปานกลาง
1.00 - 1.49	เกิดขึ้นในระดับน้อย
0.00 - 0.99	ไม่เกิดขึ้น

2.2.1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน

ตารางที่ 4.12 แสดงข้อมูลพื้นฐานด้านเพศ อายุ และประสบการณ์ด้านดนตรีของผู้เรียน

ผู้เรียน	เพศ	อายุ	ระยะเวลาในการ เรียนเปียโน	ประสบการณ์			
				ด้านการบรรเลงเปียโนประกอบ			
				ก่อนเข้าเรียน มหาวิทยาลัย		หลังเข้าเรียน มหาวิทยาลัย	
				มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
1	หญิง	19	ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		✓	✓	
2	หญิง	18	ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	✓		✓	
3	ชาย	18	ต่ำกว่า 10 ปี	✓		✓	

จากตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนเป็นเพศหญิงจำนวน 2 คน และเพศชายจำนวน 1 คน อายุ 18 ปีจำนวน 2 คน และอายุ 19 ปีจำนวน 1 คน ผู้เรียนมีระยะเวลาที่เรียนเปียโนต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 1 คน และมีระยะเวลาเรียนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน

ด้านประสบการณ์ในการบรรเลงเปียโนประกอบ ก่อนเข้าเรียนมหาวิทยาลัยมีผู้เรียนจำนวน 2 คน มีประสบการณ์ในการบรรเลงเปียโนประกอบ และมีจำนวน 1 คน ไม่มีประสบการณ์ดังกล่าว เมื่อเข้าศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยผู้เรียนทั้ง 3 คนได้มีประสบการณ์ในการบรรเลงเปียโนประกอบ

2.2.2. ความรู้ที่ได้รับของผู้เรียน

ตารางที่ 4.13 แสดงระดับความสามารถของผู้เรียนตามรายจุดประสงค์การเรียนรู้

แผนการเรียนรู้ที่ 1 การเตรียมความพร้อมด้านทฤษฎีและบริบทของเพลง		
จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อมูลดิบ (X)	วิเคราะห์ข้อมูล
	ตรงกับสิ่งที่ผู้เรียนได้รับ	คำสำคัญที่ปรากฏ
1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับบทเพลงในเชิงทฤษฎีดนตรี ประวัติศาสตร์ เนื้อหา และความหมายของเพลง รวมถึงบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทเพลงนั้น	<p>ผู้เรียนคนที่ 1 ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับ<u>ประวัติของผู้ประพันธ์เพลง</u> (ซูเบิร์ต) ความหมายของบทเพลง An die Musik <u>ลักษณะของเสียงประสาน</u> ลักษณะโดดเด่นของบทเพลง</p> <p>ผู้เรียนคนที่ 2 ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับ<u>ประวัติของผู้ประพันธ์เพลง</u> (ซูเบิร์ต) ความหมายของบทเพลง An die Musik <u>ลักษณะของเสียงประสาน</u>ที่ใช้ในบทเพลง</p> <p>ผู้เรียนคนที่ 3 ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับ<u>ประวัติของผู้ประพันธ์เพลง</u> (ซูเบิร์ต) ความหมายของบทเพลง An die Musik <u>ลักษณะของเสียงประสาน</u>ที่ใช้ในบทเพลง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ประวัติของผู้ประพันธ์เพลง - ความหมายของคำร้อง - รูปแบบของการประพันธ์เพลงในด้านลักษณะของเสียงประสาน
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้บทเพลงโดยการฟังหรือชมการแสดง ซึ่งมีรูปแบบของการตีความบทเพลงที่ต่างกักัน	<p>ผู้เรียนคนที่ 1 ผู้เรียนได้เรียนรู้<u>ลักษณะของการบรรเลงบทเพลง</u> An die Musik ที่มีความแตกต่างกันของผู้บรรเลงแต่ละบุคคลจากบันทึกการแสดง</p> <p>ผู้เรียนคนที่ 2 ผู้เรียนได้เรียนรู้<u>ลักษณะของการบรรเลงบทเพลง</u> An die Musik ที่มีความแตกต่างกันของผู้บรรเลงแต่ละบุคคลจากบันทึกการแสดง เข้าใจบทบาทของผู้บรรเลง<u>ประกอบว่าต้องเป็นฐานและเป็นผู้สนับสนุน</u>นักร้องในเวลาเดียวกัน</p> <p>ผู้เรียนคนที่ 3 ผู้เรียนได้เรียนรู้<u>วิธีการบรรเลงเปียโน</u>ประกอบจากหลายแหล่งที่มา เห็น<u>วิธีการสื่อสารระหว่างนักเปียโนและนักร้อง</u> ได้รับเทคนิคและแนวคิดในการบรรเลงเปียโนประกอบจากการชม<u>สื่อบันทึกการแสดง</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - ลักษณะของการบรรเลงบทเพลง - กระบวนการทำงานร่วมกัน

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

แผนการเรียนรู้ที่ 2 การเตรียมความพร้อมด้านการปฏิบัติทักษะของตนเอง		
จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อมูลดิบ (X)	วิเคราะห์ข้อมูล
	ตรงกับสิ่งที่ผู้เรียนได้รับ	คำสำคัญที่ปรากฏ
เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและฝึกฝนทักษะการบรรเลงเปียโน ประกอบรายบุคคล	<p>ผู้เรียนคนที่ 1 ผู้เรียนเข้าใจถึงลักษณะของบทเพลงจากการบรรเลงด้วยตนเอง ได้ทำความเข้าใจอารมณ์ของบทเพลงที่เชื่อมโยงกับแนวร้องตามแนวคิดของตนเอง พร้อมทั้งศึกษารายละเอียดที่ถูกต้องของบทเพลงตามจุดประสงค์ของผู้ประพันธ์</p> <p>ผู้เรียนคนที่ 2 ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติหลังจากการศึกษาด้านทฤษฎี เรียนรู้วิธีการเล่นประกอบ และการร้องไปพร้อมกับการเล่นเปียโน รวมทั้งได้ศึกษารายละเอียดของบทเพลง และวิธีการเล่นให้ไพเราะและเข้ากับรูปแบบของผู้ประพันธ์เพลง</p> <p>ผู้เรียนคนที่ 3 ผู้เรียนได้ศึกษา วิเคราะห์ ฟัง เรียนรู้วิธีการเล่นและตีความบทเพลงทำให้เห็นถึงภาพรวมของเพลง วิธีการคิดให้เล่นโดยเลียนเสียงของเครื่องดนตรีในวงออร์เคสตรา และเล่นโดยสนใจประโยคเพลงและรายละเอียดของเพลงให้มากขึ้น</p>	<p>- ความเข้าใจบทเพลงในด้านลักษณะการบรรเลง และอารมณ์ของเพลง</p> <p>- ศึกษารายละเอียดของบทเพลง</p> <p>- ศึกษาวิธีการเล่น</p> <p>- การคิดวิเคราะห์บทเพลง</p>

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

แผนการเรียนรู้ที่ 3 การบรรเลงรวม		
จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อมูลดิบ (X)	วิเคราะห์ข้อมูล
	ตรงกับสิ่งที่ผู้เรียนได้รับ	คำสำคัญที่ปรากฏ
1. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการฝึกซ้อมและทำงานร่วมกับผู้ขับร้องเดี่ยวได้	<p>ผู้เรียนคนที่ 1 <u>ผู้เรียนศึกษาการตีความของนักร้อง</u> เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถเล่นด้วยกันอย่างกลมกลืน พร้อมทั้งให้นักร้องแสดงความคิดเห็นในการปรับบทเพลงในด้านต่าง ๆ เช่น ความดังเบา ความเร็ว เพื่อให้บทเพลงมีความสมบูรณ์มากที่สุด นอกจากนี้ยังเรียนรู้ที่จะมีจังหวะการหายใจและสุนทรีย์ภาพในทำนองเช่นเดียวกันกับนักร้อง</p> <p>ผู้เรียนคนที่ 2 <u>ผู้เรียนมีการเตรียมพร้อมในการซ้อมส่วนของตนเอง</u> มา เพื่อที่จะมาปรับบทเพลงตามความต้องการของนักร้องให้เกิดความเข้ากัน โดยผ่านการพูดคุยให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ซึ่งผู้เรียนจะต้องทำหน้าที่ทั้งผู้นำและผู้ตามในเวลาเดียวกัน</p> <p>ผู้เรียนคนที่ 3 <u>ผู้เรียนทราบถึงแนวทางในการบรรเลงบทเพลงให้เข้ากับนักร้อง</u> ว่าควรที่จะเล่นในลักษณะใดที่ส่งผลให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เช่นการเน้นส่วนที่เกิด Tension ตามที่นักร้องต้องการ <u>เรียนรู้บทบาทของตนเอง</u> ว่าควรเป็นผู้ตามนักร้อง ไม่ใช่เล่นนำนักร้อง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - กระบวนการฝึกซ้อม - การทำงานร่วมกัน
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนารูปแบบการบรรเลงของตนเองให้เกิดความกลมกลืนกับการร้องของผู้ขับร้องเดี่ยวได้	<p>ผู้เรียนคนที่ 1 <u>ผู้เรียนบรรเลงร่วมกับนักร้อง</u> เพื่อฟังและสังเกตบทบาทในแต่ละส่วนของเพลง เพื่อให้บทเพลงเกิดความไพเราะ กลมกลืน</p> <p>ผู้เรียนคนที่ 2 <u>ผู้เรียนทราบถึงแนวทางในการบรรเลงบทเพลงในส่วนที่จังหวะมีการเปลี่ยนแปลง</u> เพื่อให้นักร้องสามารถร้องได้สะดวกขึ้น และบทเพลงเกิดความไพเราะมากขึ้น เนื่องจากมีความเข้าใจตรงกัน</p> <p>ผู้เรียนคนที่ 3 <u>ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงรายละเอียดของบทเพลงว่าควรเล่นอย่างไร</u> ให้นักร้องสามารถร้องได้สะดวก เช่น เล่นเสียงเบาลงเมื่อนักร้องร้องนำ และควรได้ยินแนวทำนองของนักร้องตลอดเวลาในการบรรเลง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ลักษณะของการบรรเลงบทเพลง - กระบวนการทำงานร่วมกัน

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

แผนการเรียนรู้ที่ 4 การประเมินผลงาน		
จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อมูลดิบ (X)	วิเคราะห์ข้อมูล
	ตรงกับสิ่งที่ผู้เรียนได้รับ	คำสำคัญที่ปรากฏ
1. เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการแสดงต่อหน้าผู้ชมและการรับชมการแสดงของผู้อื่น	<p>ผู้เรียนคนที่ 1 ผู้เรียนพบว่าเมื่อนักร้องขึ้นแสดงจริงบนเวที จะมีความเป็นศิลปินสูงมาก ดังนั้นนักบรรเลงประกอบที่คิดว่าจะต้องฟังและบรรเลงตามอารมณ์ของนักร้องตลอดเวลา และช่วยเสริมให้แนวของนักร้องดูโดดเด่นมากขึ้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ประสบการณ์ในการแสดงบนเวที - วิธีการสนับสนุนนักร้อง
	<p>ผู้เรียนคนที่ 2 ผู้เรียนพบว่าเวลาแสดงจริงอาจมีการเกิดข้อผิดพลาดขึ้น ผู้บรรเลงประกอบจึงต้องตั้งใจเล่นและฟังนักร้องมากขึ้น เพื่อที่จะทำให้เกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด และเมื่อเกิดข้อผิดพลาดแล้วควรที่จะรีบแก้ไขเพื่อให้กลับมาเล่นได้ถูกต้องให้เร็วที่สุด ต้องเป็นฐานให้นักร้องสามารถจับจังหวะและร้องได้ง่ายขึ้น</p>	
	<p>ผู้เรียนคนที่ 3 ผู้เรียนทราบถึงวิธีการเตรียมพร้อมก่อนการแสดง วิธีการสนับสนุนนักร้อง เพื่อให้การบรรเลงเกิดความกลมกลืนมากที่สุด</p>	
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็น รู้จักวิธีการวิจารณ์การแสดง และการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	<p>ผู้เรียนคนที่ 1 ผู้เรียนค้นพบว่าแต่ละคนมีรูปแบบและวิธีการบรรเลงที่ต่างกัน ซึ่งส่งผลให้บทเพลงมีสีสันและมีความน่าสนใจที่ต่างกัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ความแตกต่างระหว่างบุคคล ได้แก่ รูปแบบและวิธีการบรรเลงที่ต่างกัน ข้อดีข้อเสียและข้อเสนอนะที่มีความต่างกัน - เกิดทักษะมากขึ้นทั้งในการเล่นและการคิดวิเคราะห์
	<p>ผู้เรียนคนที่ 2 ผู้เรียนได้ทราบถึงข้อดีข้อเสียของผู้เล่น และได้รับคำแนะนำจากผู้สอนและนักร้อง ทำให้ได้เกิดทักษะมากขึ้นทั้งในการเล่นและการคิดวิเคราะห์ ซึ่งผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ได้รับไปปรับแก้ไขการเล่นของตนเองได้</p>	
	<p>ผู้เรียนคนที่ 3 ผู้เรียนได้รับข้อเสนอแนะจากเพื่อนร่วมชั้น ผู้สอน และนักร้อง เรื่องวิธีการเล่น ลักษณะการใช้อารมณ์ในบทเพลง และข้อผิดพลาด</p>	

จากตารางที่ 4.13 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้ ความเข้าใจตรงตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ในแต่ละแผนการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการศึกษาบทเพลงและมีกระบวนการสร้างความกลมกลืนในการบรรเลงร่วมกันกับผู้ขับร้องเดี่ยว

จากสิ่งที่ผู้เรียนบันทึกสิ่งที่ได้เรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถสรุปเป็นคำสำคัญที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังนี้

แผนการเรียนรู้ที่ 1 การเตรียมความพร้อมด้านทฤษฎีและบริบทของเพลง คำสำคัญที่ปรากฏ คือ ผู้เรียนทราบถึงประวัติของผู้ประพันธ์เพลง ความหมายของคำร้อง รูปแบบของการประพันธ์เพลงในด้านลักษณะของเสียงประสาน ลักษณะของการบรรเลงบทเพลง กระบวนการทำงานร่วมกัน ได้แก่ บทบาทของผู้บรรเลงและวิธีการสื่อสารระหว่างนักเปียโนและนักร้อง

แผนการเรียนรู้ที่ 2 การเตรียมความพร้อมด้านการปฏิบัติทักษะของตนเอง คำสำคัญที่ปรากฏ คือ ผู้เรียนมีความเข้าใจบทเพลงในด้านลักษณะการบรรเลง และอารมณ์ของเพลง ศึกษารายละเอียดของบทเพลง ศึกษาวิธีการเล่น และการคิดวิเคราะห์บทเพลง

แผนการเรียนรู้ที่ 3 การบรรเลงรวม คำสำคัญที่ปรากฏ คือ กระบวนการฝึกซ้อม ได้แก่ ศึกษาการตีความของนักร้อง เรียนรู้ที่จะมีจังหวะการหายใจและสุนทรียภาพในทำนอง และให้นักร้องแสดงความคิดเห็น การทำงานร่วมกัน ได้แก่ การเตรียมพร้อมในการซ้อมส่วนของตนเอง พุดคุยให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และเรียนรู้บทบาทของตนเอง

แผนการเรียนรู้ที่ 4 การประเมินผลงาน คำสำคัญที่ปรากฏ คือ ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการแสดงบนเวที เช่น นักร้องขึ้นแสดงจริงบนเวที จะมีความเป็นศิลปินสูงมาก เวลาแสดงจริงอาจมีการเกิดข้อผิดพลาดขึ้นเกิด ได้รับทักษะมากขึ้นทั้งในการเล่นและการคิดวิเคราะห์ เรียนรู้วิธีการสนับสนุนนักร้อง ได้แก่ ผู้บรรเลงจะต้องฟังและบรรเลงตามอารมณ์ของนักร้อง การรีบแก้ไขเพื่อให้กลับมาเล่นได้ถูกต้องให้เร็วที่สุด เรียนรู้วิธีการเตรียมพร้อมก่อนการแสดง และเรียนรู้ความแตกต่างระหว่างบุคคล ได้แก่ แต่ละคนมีรูปแบบและวิธีการบรรเลงที่ต่างกัน และทราบถึงข้อดีข้อเสียและข้อเสนอแนะ

2.2.3. ทักษะที่ได้รับการพัฒนาของผู้เรียน

จากการให้ผู้เรียนประเมินผลทักษะของตนเองที่ได้รับการพัฒนา และผู้สอนประเมินทักษะของผู้เรียนหลังจากการเรียนรู้ในแต่ละแผนการเรียนรู้ นำผลคะแนนจากทั้งสองฝ่ายมาคำนวณความสอดคล้อง โดยการนำผลคะแนนของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง แล้วหักออกด้วยผลคะแนนของผู้สอน ผลคะแนนความสอดคล้องสามารถแปลผลได้ ดังนี้

ระดับความสอดคล้อง	ความหมาย
3	ผู้เรียนและผู้สอนมีความเห็นไม่สอดคล้องกันในระดับมาก (ผู้เรียนให้คะแนนทักษะของตนเองมากกว่าผู้สอน)
2	ผู้เรียนและผู้สอนมีความเห็นไม่สอดคล้องกันในระดับปานกลาง (ผู้เรียนให้คะแนนทักษะของตนเองมากกว่าผู้สอน)
1	ผู้เรียนและผู้สอนมีความเห็นไม่สอดคล้องกันในระดับน้อย (ผู้เรียนให้คะแนนทักษะของตนเองมากกว่าผู้สอน)
0	ผู้เรียนและผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกัน
-1	ผู้เรียนและผู้สอนมีความเห็นไม่สอดคล้องกันในระดับน้อย (ผู้เรียนให้คะแนนทักษะของตนเองน้อยกว่าผู้สอน)
-2	ผู้เรียนและผู้สอนมีความเห็นไม่สอดคล้องกันในระดับปานกลาง (ผู้เรียนให้คะแนนทักษะของตนเองน้อยกว่าผู้สอน)
-3	ผู้เรียนและผู้สอนมีความเห็นไม่สอดคล้องกันในระดับมาก (ผู้เรียนให้คะแนนทักษะของตนเองน้อยกว่าผู้สอน)

ตัวอย่างการคำนวณค่าความสอดคล้อง

ผู้เรียนประเมินผลการพัฒนาตนเองด้านการตีความบทเพลง อยู่ในระดับมาก มีค่าเท่ากับ 2

ผู้สอนประเมินผลการพัฒนาผู้เรียนด้านการตีความบทเพลง อยู่ในระดับมาก มีค่าเท่ากับ 3

ค่าความสอดคล้อง เท่ากับ $2 - 3 = -1$ หมายความว่า ผู้เรียนและผู้สอนมีความเห็นไม่สอดคล้องกันในระดับน้อย (ผู้เรียนให้คะแนนทักษะของตนเองน้อยกว่าผู้สอน)

ซึ่งผลคะแนนการประเมินที่ได้ แสดงผลในรูปของตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.14 แสดงทักษะที่ได้รับการพัฒนาของผู้เรียน

แผนการเรียนรู้ที่ 1 การเตรียมความพร้อมด้านทฤษฎีและบริบทของเพลง										
ทักษะ	ผู้เรียน	ผู้เรียนประเมินตนเอง			ผู้สอนประเมินผู้เรียน			ระดับความสอดคล้อง		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3
ทักษะด้านทฤษฎีดนตรี										
การตีความบทเพลง **		3	3	3	3	3	3	0	0	0
การเตรียมความพร้อมโน้ต		3	3	3	3	3	3	0	0	0
การบรรเลง **										
ทักษะปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง										
การฟัง **		3	3	3	3	3	3	0	0	0
การร้อง *		-	-	-	2	2	2	-2	-2	-2
การบรรเลงรวม		-	-	-	-	-	-	-	-	-
การอ่านโน้ตแบบจับปล้น		-	-	-	-	-	-	-	-	-
การใช้เพเดิล (Pedaling)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
ทักษะอื่น ๆ										
การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า		-	-	-	-	-	-	-	-	-
การทำงานร่วมกัน *		-	-	-	2	2	2	-2	-2	-2
ทักษะอื่น ๆ		-	-	-	-	-	-	-	-	-
แผนการเรียนรู้ที่ 2 การเตรียมความพร้อมด้านการปฏิบัติทักษะของตนเอง										
ทักษะ	ผู้เรียน	ผู้เรียนประเมินตนเอง			ผู้สอนประเมินผู้เรียน			ระดับความสอดคล้อง		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3
ทักษะด้านทฤษฎีดนตรี										
การตีความบทเพลง **		3	3	3	3	2	3	0	0	0
การเตรียมความพร้อมโน้ต		3	3	3	2	2	3	1	1	0
การบรรเลง **										
ทักษะปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง										
การฟัง *		-	3	3	3	3	3	-3	0	0
การร้อง *		-	3	3	3	3	3	-3	0	0
การบรรเลงรวม		-	-	-	-	-	-	-	-	-
การอ่านโน้ตแบบจับปล้น **		3	-	-	2	2	2	1	-2	-2
การใช้เพเดิล (Pedaling) **		3	3	3	2	2	2	1	1	1

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

แผนการเรียนรู้ที่ 4 การประเมินผลงาน										
ทักษะ	ผู้เรียน	ผู้เรียนประเมินตนเอง			ผู้สอนประเมินผู้เรียน			ระดับความสอดคล้อง		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3
ทักษะด้านทฤษฎีดนตรี										
การตีความบทเพลง **		3	3	3	3	3	3	0	0	0
การเตรียมความพร้อมในการบรรเลง		3	3	3	-	-	-	3	3	3
ทักษะปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง										
การฟัง **		3	3	3	3	3	3	0	0	0
การร้อง		-	3	3	-	-	-	-	3	3
การบรรเลงรวม **		3	3	3	3	3	3	0	0	0
การอ่านโน้ตแบบจับพลัน		-	3	3	-	-	-	-	3	3
การใช้เพดัล (Pedaling) *		3	3	3	3	3	3	0	0	0
ทักษะอื่น ๆ										
การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า **		-	3	3	3	3	3	-3	0	0
การทำงานร่วมกัน **		3	3	3	2	2	2	1	1	1
ทักษะอื่น ๆ		-	-	-	-	-	-	-	-	-

** หมายถึง ทักษะหลักที่ผู้เรียนควรได้รับพัฒนาในแต่ละแผนการเรียนรู้

* หมายถึง ทักษะรองที่ผู้เรียนควรได้รับพัฒนาในแต่ละแผนการเรียนรู้

จากตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านทักษะแต่ละประเภทต่างกันตามจุดประสงค์และหลักการของแต่ละแผนการเรียนรู้ ดังนี้

แผนการเรียนรู้ที่ 1 การเตรียมความพร้อมด้านทฤษฎีและบริบทของเพลง ทักษะที่ได้รับการพัฒนามากที่สุดที่ผู้เรียนและผู้สอนให้คะแนนสอดคล้องกัน คือ การตีความบทเพลง การเตรียมความพร้อมในการบรรเลง และการฟัง และทักษะที่ผู้สอนเห็นไม่สอดคล้องกับผู้เรียน คือ การร้องและการทำงานร่วมกัน ระดับความไม่สอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง (ระดับความสอดคล้อง = -2)

แผนการเรียนรู้ที่ 2 การเตรียมความพร้อมด้านการปฏิบัติทักษะของตนเอง ทักษะที่ได้รับการพัฒนามากที่สุดที่ผู้เรียนและผู้สอนให้คะแนนสอดคล้องกัน คือ การฟัง และทักษะที่ผู้สอนเห็นไม่สอดคล้องกับผู้เรียนมากที่สุด คือ การอ่านโน้ตแบบจับพลัน ระดับความไม่สอดคล้องอยู่ในระดับน้อย (ระดับความสอดคล้อง = 1) และระดับปานกลาง (ระดับความสอดคล้อง = -2)

แผนการเรียนรู้ที่ 3 การบรรเลงรวม ทักษะที่ได้รับการพัฒนามากที่สุดที่ผู้เรียนและผู้สอนให้คะแนนสอดคล้องกัน คือ การฟัง และการใช้เพเดิล และทักษะที่ผู้สอนเห็นไม่สอดคล้องกับผู้เรียนมากที่สุด คือ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ซึ่งระดับความไม่สอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง (ระดับความสอดคล้อง = -2)

แผนการเรียนรู้ที่ 4 การประเมินผลงาน ทักษะที่ได้รับการพัฒนามากที่สุดที่ผู้เรียนและผู้สอนให้คะแนนสอดคล้องกัน คือ การตีความบทเพลง การฟัง และการใช้เพเดิล และทักษะที่ผู้สอนเห็นไม่สอดคล้องกับผู้เรียนมากที่สุด คือ การเตรียมความพร้อมในการบรรเลง มีระดับความไม่สอดคล้องในระดับมาก (ระดับความสอดคล้อง = 3)

จากการเรียนทั้งแผนการเรียนรู้ทั้ง 4 แผน พบว่า ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการฟังมากที่สุด

2.2.4. พฤติกรรมของผู้เรียนในชั้นเรียน

จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในชั้นเรียน โดยผู้สอนบันทึกในบันทึกหลังสอน ซึ่งมี 2 คือ ด้านการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และด้านพฤติกรรมอื่น ๆ สามารถสรุปพฤติกรรมของผู้เรียนในชั้นเรียนได้ว่า ในด้านการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ผู้เรียนทุกคนมีความสนใจในการเรียนดี มีพัฒนาการในการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน กล่าวคือ ผู้เรียนทุกคนมีความกล้าในแสดงความคิดเห็น มีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น รวมทั้งมีการเรียนรู้เพิ่มเติมจากประสบการณ์ของผู้เรียนคนอื่นในชั้นเรียน และพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ผู้เรียนแต่ละคนมีพัฒนาการในการบรรเลงบทเพลงได้ดีขึ้น สามารถบรรเลงเปียโนร่วมกับผู้ขับร้องได้กลมกลืนมากขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดพฤติกรรมในชั้นเรียนของผู้เรียนดังนี้

ตารางที่ 4.15 แสดงการเกิดพฤติกรรมของผู้เรียนในชั้นเรียน

แผนการเรียนรู้ที่ 1 การเตรียมความพร้อมด้านทฤษฎีและบริบทของเพลง		
	ข้อมูลดิบ (X)	วิเคราะห์ข้อมูล
พฤติกรรม	ตรงกับสิ่งที่ผู้เรียนได้รับ	คำสำคัญที่ปรากฏ
การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนให้ความสนใจและมีความร่วมมือในการเรียนดี โดยสามารถตอบคำถามที่ผู้สอนตั้งขึ้น และช่วยกันสรุปบทเรียนเมื่อจบการสอนในคาบเรียนนั้น ในช่วงต้นของการเรียน ผู้เรียนยังไม่มีพื้นความรู้ทางด้านทฤษฎีและประวัติดนตรีตะวันตกที่เพียงพอ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถอภิปรายความรู้ร่วมกันได้ แต่เมื่อผู้เรียนได้ศึกษาเอกสารประกอบการเรียน และได้รับความรู้จากผู้สอน ทำให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์ในการทำกิจกรรมทางการเรียนได้มากขึ้น	มีความสนใจในการเรียน มีความร่วมมือในการเรียน ตอบคำถามที่ผู้สอนตั้งขึ้น ช่วยกันสรุปบทเรียน อภิปรายความรู้ร่วมกัน เกิดปฏิสัมพันธ์ในการทำกิจกรรมทางการเรียน
พฤติกรรมอื่น ๆ	ผู้เรียนแต่ละคนยังไม่มีความมั่นใจในการร้องเพลงเดี่ยวหน้าชั้นเรียน แต่เมื่อให้ร้องเพลงร่วมกัน สามารถทำได้ดี	ความมั่นใจในการทำกิจกรรมเดี่ยว/ กลุ่ม
แผนการเรียนรู้ที่ 2 การเตรียมความพร้อมด้านการปฏิบัติทักษะของตนเอง		
	ข้อมูลดิบ (X)	วิเคราะห์ข้อมูล
พฤติกรรม	ตรงกับสิ่งที่ผู้เรียนได้รับ	คำสำคัญที่ปรากฏ
การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนมีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้สอน และแสดงความความคิดเห็นของตนเองที่มีบทเพลงได้ดี มีความเอาใจใส่ต่อการเรียน โดยเห็นได้จากการที่ผู้เรียนฝึกซ้อมบทเพลงที่กำหนดให้	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้สอน แสดงความความคิดเห็นของตนเอง เอาใจใส่ต่อการเรียน
พฤติกรรมอื่น ๆ	ในช่วงแรกผู้เรียนทุกคนจะสนใจเฉพาะการบรรเลงให้โน้ตมีความถูกต้องมากที่สุดเพียงอย่างเดียว เมื่อผู้เรียนฝึกซ้อมบทเพลงจนสามารถบรรเลงเพลงนั้นได้อย่างชำนาญแล้ว ผู้เรียนสามารถบรรเลงโดยที่บทเพลงมีรายละเอียดอื่น ๆ ได้มากขึ้น เช่น ลักษณะดังเบา ปรโยคของบทเพลง และมีการใช้เทคนิคในการเล่นที่มากขึ้น	บรรเลงโดยสนใจเฉพาะความถูกต้องของโน้ต บรรเลงโดยสนใจรายละเอียดอื่นของบทเพลง ฝึกซ้อมบทเพลงจนชำนาญ

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

แผนการเรียนรู้ที่ 3 การบรรเลงรวม		
พฤติกรรม	ข้อมูลดิบ (X)	วิเคราะห์ข้อมูล
	ตรงกับสิ่งที่ผู้เรียนได้รับ	คำสำคัญที่ปรากฏ
การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนแต่ละคนมีการฝึกฝนบทเพลงที่กำหนดมาก่อนเข้าชั้นเรียน ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกับผู้ขับร้องเดี่ยว รูปแบบการอภิปรายที่เกิดขึ้น มักเป็นการสื่อสารทิศทางเดียว กล่าวคือ <u>ผู้ขับร้องจะเป็นผู้แสดงความคิดเห็นที่มีต่อบทเพลง และผู้เรียนเป็นผู้รับฟังความคิดเห็นนั้น แล้วพยายามปฏิบัติตามความเห็นของผู้ขับร้อง</u>	เตรียมพร้อมก่อนเข้าเรียน การสื่อสารทิศทางเดียว ผู้ร้องเป็นฝ่ายแสดงความคิดเห็น ผู้เรียนรับฟังแล้วพยายามปฏิบัติตามความเห็น
พฤติกรรมอื่น ๆ	รูปแบบการบรรเลงของผู้เรียนมีความเปลี่ยนแปลง มีการเรียนรู้ถึงการสร้างสมดุลของเสียง โดยเล่นแนวทำนองของมือซ้ายตั้งขึ้นเพื่อให้ผู้ร้องได้ยินอย่างชัดเจน และเรียนรู้ที่จะใช้เพดัลไม่ให้เสียงเกิดรบกวนแนวทำนองอื่น ๆ มากเกินไป	รูปแบบการบรรเลงของผู้เรียนมีความเปลี่ยนแปลง ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะการบรรเลงเพิ่มขึ้น
แผนการเรียนรู้ที่ 4 การประเมินผลงาน		
การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ผู้เรียนทุกคนมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น ทั้งในการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การอภิปราย และการแสดงการบรรเลงของตนเอง มีการเรียนรู้วิธีการในการแสดงร่วมกับผู้ขับร้องและสามารถบรรเลงบทเพลงที่กำหนดร่วมกับผู้ขับร้องได้อย่างกลมกลืนมากขึ้น	ความกล้าแสดงออก การแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงผลงานของตนเอง เรียนรู้วิธีการทำงานกับผู้ร้อง บรรเลงบทเพลงร่วมกับผู้ร้องได้กลมกลืนขึ้น
พฤติกรรมอื่น ๆ	ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการแสดงของผู้อื่นในชั้นเรียน ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนค้นพบวิธีการตีความเพลงหรือแนวคิดในการบรรเลงเพิ่มเติมจากที่เรียนรู้มา	เรียนรู้และค้นพบความรู้ใหม่จากการแสดงของผู้อื่น

จากตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของผู้เรียนที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียน ในด้านการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน พบว่า ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชั้นเรียนพัฒนาการมากขึ้นตามลำดับแผนการเรียนรู้ การสื่อสารที่เกิดขึ้นแบ่งเป็นการสื่อสารทางเดียว เกิดขึ้นกับการทำงานร่วมกับผู้ร้อง และการสื่อสารสองทาง เกิดขึ้นกับการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมชั้นและผู้สอน ส่วนด้านพฤติกรรมอื่น ๆ ในแผนการเรียนรู้ที่ 1 พฤติกรรมจะเกี่ยวข้องกับความมั่นใจในการทำกิจกรรมซึ่งมี

ความแตกต่างกันในการแสดงออกแบบเดี่ยวและกลุ่ม ส่วนในแผนการเรียนรู้ที่ 2 - 4 พบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านการบรรเลงบทเพลง จากที่เกิดการบรรเลงโดยสนใจเฉพาะความถูกต้องของโน้ตเพียงอย่างเดียวได้ขยายขอบเขตความสนใจในการบรรเลงไปครอบคลุมรายละเอียดอื่น ๆ และได้เรียนรู้และค้นพบความรู้ใหม่จากการแสดงของผู้อื่น

2.2.5. ทักษะของผู้เรียนที่มีต่อการบรรเลงเปียโนประกอบ

จากสมุดรายงานผลการพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง ผู้เรียนแต่ละคนจะบันทึกความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อการบรรเลงเปียโนประกอบโดยจะให้ผู้เรียนบันทึกก่อนการทดลอง 1 ครั้ง และหลังจากการทดลองเสร็จสิ้นอีก 1 ครั้ง แล้วนำผลการบันทึกมาเปรียบเทียบกัน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.16 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้เรียนที่มีต่อการบรรเลงเปียโนประกอบก่อนและหลังการทดลอง

ผู้เรียน	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ผลเปรียบเทียบ
1	การบรรเลงเปียโนประกอบเป็นการได้ร่วมเล่นประกอบผู้อื่น และได้รู้จักเสียงของเครื่องดนตรีอื่นมากขึ้น ทำให้ได้แนวคิดทำนองใหม่และสีสันมากขึ้น	มีความเข้าใจเกี่ยวกับการบรรเลงประกอบว่าสิ่งที่สำคัญมากคือแนวของการบรรเลงประกอบก็มีความสำคัญเท่ากับแนวทำนองหลัก นอกจากนี้ผู้บรรเลงประกอบต้องมีสัมผัสทางดนตรีที่ดี สามารถปรับเปลี่ยนไปตามผู้ขับร้องเดี่ยวต้องการให้ได้ ไม่ใช่เล่นโดยสนใจเล่นโน้ตให้ถูกต้องและตรงจังหวะเพียงอย่างเดียว	มีความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับทัศนคติ เป็นไปในทางที่เห็นความสำคัญของการบรรเลงประกอบมากขึ้น
2	การบรรเลงเปียโนประกอบต้องใช้อารมณ์และความเข้าใจต่อเครื่องดนตรีอื่น และสามารถช่วยพัฒนาทักษะการเล่นได้ดีขึ้น	ไม่มีความแตกต่าง	ไม่มีความแตกต่าง
3	การบรรเลงเปียโนประกอบช่วยให้เกิดอารมณ์ในการบรรเลงมากขึ้น โดยเกิดความสนุกสนานในการบรรเลง และเพิ่มสีสันให้กับบทเพลง และช่วยฝึกฝนการบรรเลงเปียโนในอีกรูปแบบหนึ่ง	ไม่มีความแตกต่าง	ไม่มีความแตกต่าง

จากตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีทัศนคติต่อการบรรเลงเปียโนประกอบก่อนและหลังการทดลอง มีผู้เรียนจำนวน 2 คน ที่มีทัศนคติต่อการบรรเลงเปียโนประกอบหลังการทดลองไม่แตกต่างจากทัศนคติต่อการบรรเลงเปียโนประกอบก่อนการทดลอง และผู้เรียนจำนวน 1 คน ที่มี

ทัศนคติต่อการบรรเลงเปียโนประกอบหลังการทดลองเปลี่ยนแปลงไปจากทัศนคติต่อการบรรเลงเปียโนประกอบก่อนการทดลอง โดยผู้เรียนเห็นความสำคัญของการบรรเลงเปียโนประกอบมากขึ้น โดยผู้เรียนทั้ง 3 คน มีทัศนคติต่อการบรรเลงเปียโนประกอบในทางบวก คือ การบรรเลงเปียโนประกอบทำให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น และเกิดความเข้าใจในการเรียนรู้เสียงของเครื่องดนตรีอื่นมากขึ้น

2.2.6. การเปรียบเทียบความคาดหวังที่มีต่อการเรียนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในการทดลองของผู้เรียน

จากสมุดรายงานผลการพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง ผู้เรียนแต่ละคนจะบันทึกความคาดหวังของตนเองที่มีต่อการเรียนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบโดยจะให้ผู้เรียนบันทึกก่อนการทดลอง 1 ครั้ง และหลังจากการทดลองเสร็จสิ้นอีก 1 ครั้ง แล้วนำผลการบันทึกมาเปรียบเทียบกัน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.17 แสดงผลการเปรียบเทียบความคาดหวังในการเรียนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบของผู้เรียนก่อนและหลังการทดลอง

ผู้เรียน	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ผลเปรียบเทียบ
1	ได้รับการพัฒนาทักษะในการเล่นร่วมกับผู้อื่น และได้รับความรู้เกี่ยวกับลักษณะของเพลงประกอบ	มีความแตกต่างกันมาก เพราะได้รับความรู้ และได้เรียนรู้มากกว่าที่คาดคิดไว้แต่แรก	มีความแตกต่าง ผู้เรียนได้เรียนรู้มากกว่าที่คาดหวังไว้ก่อนการทดลอง
2	สามารถบรรเลงเปียโนประกอบได้ดีขึ้นและเข้าใจร่องระหว่งการบรรเลงมากขึ้น	เกิดการพัฒนาทักษะในการเล่นเพลงและการฟังเป็นอย่างมาก ได้รับทั้งเนื้อหาและวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้อง เกิดความเข้าใจและสื่อสารกับผู้อื่นได้มากขึ้น มีความรู้สึกร่วมในการบรรเลงบทเพลงอย่างเข้าใจ	มีความแตกต่าง ผู้เรียนได้เรียนรู้มากกว่าที่คาดหวังไว้ก่อนการทดลอง
3	ได้รับการพัฒนาทักษะในการเล่นและการสื่อสารร่วมกับผู้อื่น วิธีการสื่อความรู้สึกของดนตรี และได้รับความรู้ทางดนตรีมากขึ้น	ได้รับการพัฒนาทักษะในการเล่นและการสื่อสารร่วมกับผู้อื่น วิธีการสื่อความรู้สึกของดนตรี และได้รับความรู้ทางดนตรีมากขึ้น	สิ่งที่คาดหวังเป็นไปตามสิ่งที่เกิดขึ้นจริง

จากตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความคาดหวังต่อการเรียนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบก่อนและหลังการทดลอง มีผู้เรียนจำนวน 2 คน ที่มีความคาดหวังและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างกัน โดยสิ่งที่ได้เรียนรู้เกิดขึ้นจากการทดลองมากกว่าสิ่งที่ผู้เรียนคาดหวังไว้ก่อนการทดลอง และผู้เรียนจำนวน 1 คน ที่มีสิ่งที่คาดหวังก่อนการทดลองเป็นไปตามสิ่งที่เกิดขึ้นจริง โดยผู้เรียนทั้ง 3 คนคาดหวังไปในทิศทางเดียวกัน คือ ได้รับการพัฒนาทักษะในการเล่นร่วมกับผู้อื่น และได้รับความรู้ทางดนตรีมากขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน มีสาระสำคัญ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน
2. เพื่อศึกษาผลจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ที่มีการดำเนินการวิจัยประกอบด้วยการศึกษาทฤษฎี การบรรเลงเปียโนประกอบ และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการสอนการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นความเป็นเอกภาพในการบรรเลงสำหรับนักเปียโน ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน

ตอนที่ 2 การศึกษาผลจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน

ตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน มี 2 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบรรเลงเปียโนประกอบจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่

- 1.1. การบรรเลงเปียโนประกอบ (Piano Accompanying)
- 1.2. การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
- 1.3. รูปแบบการสอน (Teaching Model)

2. สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ เพื่อนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการสอนสำหรับการบรรเลงเปียโนประกอบที่มุ่งเน้นสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน

ตอนที่ 2 การศึกษาผลจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโนมี 6 ขั้นตอน คือ

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ
  - 1.1. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบ คือ นิสิตระดับปริญญาตรีระดับชั้นปีที่ 1 วิชาเอกเปียโน สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน
  - 1.2. ผู้ประเมินผล ประกอบด้วย
    - 1.2.1. ผู้ขับร้องเดี่ยวที่ร่วมการทดลอง จำนวน 1 คน
    - 1.2.2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง จำนวน 2 คน
    - 1.2.3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้องเดี่ยว จำนวน 2 คน
    - 1.2.4. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบและการขับร้อง จำนวน 1 คน
2. สร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีทั้งหมด 6 ชิ้น ประกอบด้วย
  - 2.1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง ซึ่งจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นจำนวน 4 แผน
  - 2.2. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
  - 2.3. แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ในการสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงของผู้บรรเลงเปียโนประกอบ
  - 2.4. แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ขับร้องเดี่ยวที่เข้าร่วมการทดลอง
  - 2.5. สมุดรายงานผลการพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง
  - 2.6. แบบบันทึกหลังสอน
3. ตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้ทดลองจริง
4. นำรูปแบบการสอนที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง
5. ประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบการสอน
6. การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอน คือ
  - 6.1. การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจก่อนและหลังการทดลองสอนจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญและผู้ขับร้องเดี่ยว

6.2. การวิเคราะห์ผลพัฒนาการเรียนรู้และพฤติกรรมระหว่างการทดลองของผู้เรียนจากการประเมินตนเองของผู้เรียนและบันทึกหลังสอนของผู้สอน

7. สรุป และอภิปรายผล นำเสนอในรูปแบบเล่มรายงานวิทยานิพนธ์

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโนที่พัฒนาขึ้น

รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. **ขั้นเตรียมความพร้อมด้านทฤษฎีและบริบทของเพลง** เป็นขั้นตอนที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจในบทเพลงที่ตนเองจะต้องบรรเลงทางด้านทฤษฎี ซึ่งตรงกับหลักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในด้านการสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้ขับร้อง และมีการส่งเสริมการร่วมมือกันทำงานในกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน

2. **ขั้นเตรียมความพร้อมด้านทักษะปฏิบัติของตนเอง** เป็นขั้นตอนที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจในบทเพลงที่ตนเองจะต้องบรรเลงทางด้านปฏิบัติ ซึ่งตรงกับหลักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในด้านการสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้ขับร้อง

3. **ขั้นบรรเลงรวม** เป็นขั้นตอนที่ทำให้ผู้เรียนได้ร่วมบรรเลงเปียโนกับผู้ขับร้องเดี่ยว ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกับผู้อื่นในอีกแง่มุมหนึ่งที่ต้องใช้กระบวนการสื่อสารที่มากกว่าการใช้คำพูดเพื่อสื่อความ ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนต้องบรรเลงโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับผู้ขับร้องเดี่ยว ซึ่งต้องอาศัยสิ่งที่ได้เรียนรู้จากขั้นตอนการเตรียมพร้อมทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อนำไปปฏิบัติร่วมกับผู้ขับร้อง

4. **ขั้นประเมินผลงาน** เป็นขั้นสุดท้ายของการเรียนรู้ในรูปแบบการสอนนี้ ผู้เรียนจะแสดงผลงานร่วมกับผู้ขับร้องในสถานการณ์จำลอง และได้รับการประเมินผลพร้อมทั้งข้อเสนอแนะจากผู้ร่วมชั้นเรียน ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้เพิ่มเติมจากความคิดเห็นของเพื่อนร่วมชั้น และจากการได้รับชมการแสดงของผู้อื่น

โดยมีการจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนแบ่งออกเป็น 3 ลำดับชั้น คือ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นสอน และชั้นสรุป ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทักษะทางด้านการบรรเลงเปียโนประกอบ และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ทั้งกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับรายบุคคล กิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้ขับร้องเดี่ยว และกิจกรรมกลุ่มสำหรับเรียนรวม ซึ่งมีลักษณะของเนื้อหา ประกอบด้วยเนื้อหาด้านทฤษฎีและด้านทักษะปฏิบัติที่มีความเกี่ยวเนื่องกันในด้านต่าง ๆ ได้แก่ รูปแบบและลักษณะทั่วไปของบทเพลงที่เรียน ความรู้เกี่ยวกับผู้ประพันธ์ ประวัติและความหมายของเนื้อร้องของบทเพลง วิธีการบรรเลง และทำงานร่วมกับผู้ขับร้องเดี่ยว

ในการจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ได้คำนึงถึงรูปแบบการทำงานร่วมกันที่เกิดขึ้น โดยแบ่งเป็น 3 แบบ คือ การทำงานร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนร่วมชั้น ผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้ขับร้อง ซึ่งบทบาทระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนร่วมชั้นจะอยู่ในฐานะของเพื่อนร่วมงานที่มีการพูดคุยกันอย่างเปิดเผยเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการบรรเลงเปียโนประกอบของแต่ละคน บทบาทระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้สอนจะเป็นผู้นำกลุ่มที่มีการชี้แนะและให้การปรึกษาเมื่อเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ ในบทเรียน และบทบาทระหว่างผู้เรียนกับผู้ขับร้อง จะเป็นบทบาทในฐานะนักแสดงที่ทำงานร่วมกัน มีการส่งเสริมความร่วมมือโดยการรับผิดชอบหน้าที่ส่วนของตนเองและมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้บรรเลงบทเพลงได้อย่างไพเราะกลมกลืน

สามารถศึกษาการจัดรูปแบบการสอนแต่ละขั้นตอน ได้จากตารางที่ 4.1 (หน้า 51)

ตอนที่ 2 ผลจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันสำหรับนักเปียโน

2.1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจก่อนและหลังการทดลองสอน

2.1.1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังการทดลองสอน

2.1.1.1. วิธีการในการฝึกซ้อมและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของผู้เรียน

2.1.1.1.1. วิธีการฝึกซ้อมร่วมกันของผู้เรียนและผู้ขับร้อง

ผลการประเมินพบว่า จำนวนรอบในการซ้อมแบบบรรเลงเพลงที่ไม่มีกรหยุดระหว่างเพลงก่อนเรียนพบว่ามีการเล่นจำนวน 1 รอบ ส่วนหลังเรียนมีจำนวน 0 - 1 รอบ จุดที่เกิดความผิดพลาดก่อนเรียนมีจำนวนตั้งแต่ 1 - 3 จุดขึ้นไป ส่วนหลังเรียนมีจำนวนที่ผิดพลาดลดลงเหลือ 0 - 1 จุด เรื่องที่พบความผิดพลาดมากที่สุด ก่อนเรียน คือ เรื่องความถูกต้องของโน้ต โดยผู้เรียนทั้งหมดมีความผิดพลาดในเรื่องนี้ รองลงมา คือ เรื่องความเร็วของเพลง ประโยคเพลง ลักษณะของเสียง และความสมดุลของเสียง การฝึกซ้อมเฉพาะจุด พบว่า ก่อนเรียนไม่เกิดการฝึกซ้อมประเภทนี้ ส่วนหลังเรียนมีการฝึกซ้อมประเภทนี้ จำนวน 0 - 1 ครั้ง ซึ่งวิธีการฝึกซ้อมร่วมกันของผู้เรียนและผู้ขับร้องนี้

ตรงกับหลักการบรรเลงเปียโนประกอบเพลงสำหรับบทเพลงร้องของไพร์ซ์ (Price, 2005) (ภาคผนวก ข หน้า 113)

2.1.1.1.2. วิธีการในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของผู้บรรเลงเปียโนประกอบระหว่างการบรรเลงร่วมกัน

วิธีการในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าจากโจทย์ที่กำหนดให้ในแบบทดสอบตอนที่ 2 (ภาคผนวก จ) พบว่า ผู้เรียนมีการแก้ปัญหาเรื่องการร้องไม่ตรงตามจังหวะของโน้ตก่อนเรียนและหลังเรียนต่างกัน คือ ก่อนเรียนจะเล่นต่อไปโดยไม่สนใจจังหวะของผู้ขับร้อง และหลังเรียนจะเล่นตามจังหวะของผู้ขับร้อง เรื่องการร้องไม่ตรงกับคิ้วของตนเองทั้งก่อนและหลังเรียนมีวิธีการแก้ไขปัญหาเหมือนกัน คือ เล่นต่อไปโดยเพิ่มเติมแนวทำนองเพื่อรอผู้ขับร้อง ส่วนเรื่องการร้องข้ามประโยคเพลง ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นว่าจะไม่เกิดเหตุการณ์นี้ขึ้นทั้งก่อนและหลังเรียน

2.1.1.2. ระดับคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนที่ได้รับจากการประเมินผล

ผู้เรียนได้คะแนนเฉลี่ยรวมทั้งหมดหลังเรียน ($M = 3.38$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยรวมทั้งหมดก่อนเรียน ($M = 2.79$) เมื่อเปรียบเทียบผลแต่ละด้าน พบว่าด้านการประเมินผลสร้างความกลมกลืน ผู้เรียนได้คะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด โดยระดับคะแนนเฉลี่ยปรากฏอยู่ในช่วงคะแนนตั้งแต่ 1.50 - 4.49 หมายถึงระดับคะแนนอยู่ในเกณฑ์น้อยจนถึงมาก

2.2. พัฒนาการเรียนรู้และพฤติกรรมระหว่างการทดลองของผู้เรียน

2.2.1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน ผู้เรียนเป็นเพศหญิงจำนวน 2 คน และเพศชายจำนวน 1 คน ทั้ง 3 คนมีอายุระหว่าง 18 - 19 ปี มีระยะเวลาที่เรียนเปียโนต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 1 คน และมีระยะเวลาเรียนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน

ด้านประสบการณ์ในการบรรเลงเปียโนประกอบ ก่อนเข้าเรียนมหาวิทยาลัยมีผู้เรียนจำนวน 2 คน มีประสบการณ์ในการบรรเลงเปียโนประกอบ และมีจำนวน 1 คน ไม่มีประสบการณ์ดังกล่าว เมื่อเข้าศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยผู้เรียนทั้ง 3 คนได้มีประสบการณ์ในการบรรเลงเปียโนประกอบ

2.2.2. ความรู้ที่ได้รับของผู้เรียน จากการบันทึกของผู้เรียนในสมุดรายงานผลการพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง

ผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้ ความเข้าใจตรงตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ในแต่ละแผนการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการศึกษาบทเพลงและมีกระบวนการสร้างความกลมกลืนในการบรรเลงร่วมกันกับผู้ขับร้องเดี่ยว

2.2.3. ทักษะที่ได้รับการพัฒนาของผู้เรียน จากการบันทึกของผู้เรียนในสมุดรายงานผลการพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง และการบันทึกหลังสอนของผู้สอน พบว่าจากการเรียนทั้งแผนการเรียนรู้ทั้ง 4 แผน พบว่า ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการฟังมากที่สุด

($M = 3.00$) ซึ่งผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านทักษะแต่ละประเภทต่างกัน ตามจุดประสงค์และหลักการของแต่ละแผนการเรียนรู้

2.2.4. พฤติกรรมของผู้เรียนในชั้นเรียน จากบันทึกหลังสอนของผู้สอน

พฤติกรรมของผู้เรียนที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียน ในด้านการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน พบว่าผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชั้นเรียนพัฒนาการมากขึ้นตามลำดับแผนการเรียนรู้ การสื่อสารที่เกิดขึ้นแบ่งเป็นการสื่อสารทางเดียว เกิดขึ้นกับการทำงานร่วมกับผู้ร้อง และการสื่อสารสองทาง เกิดขึ้นกับการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมชั้นและผู้สอน ส่วนด้านพฤติกรรมอื่น ๆ ในแผนการเรียนรู้ที่ 1 พฤติกรรมจะเกี่ยวข้องกับความมั่นใจในการทำกิจกรรมซึ่งมีความแตกต่างกันในการแสดงออกแบบเดี่ยวและกลุ่ม ส่วนในแผนการเรียนรู้ที่ 2 - 4 พบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านการบรรเลงบทเพลง จากที่เกิดการบรรเลงโดยสนใจเฉพาะความถูกต้องของโน้ต เพียงอย่างเดียวได้ขยายขอบเขตความสนใจในการบรรเลงไปครอบคลุมรายละเอียดอื่น ๆ และได้เรียนรู้และค้นพบความรู้ใหม่จากการแสดงของผู้อื่น

2.2.5. ทศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการบรรเลงเปียโนประกอบ จากการบันทึกของผู้เรียนในสมุดรายงานผลการพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง

ผู้เรียนมีทัศนคติต่อการบรรเลงเปียโนประกอบก่อนและหลังการทดลอง มีผู้เรียนจำนวน 2 คน ที่มีทัศนคติต่อการบรรเลงเปียโนประกอบหลังการทดลองไม่แตกต่างจากทัศนคติต่อการบรรเลงเปียโนประกอบก่อนการทดลอง และผู้เรียนจำนวน 1 คน ที่มีทัศนคติต่อการบรรเลงเปียโนประกอบหลังการทดลองเปลี่ยนแปลงไปจากทัศนคติต่อการบรรเลงเปียโนประกอบก่อนการทดลอง โดยผู้เรียนเห็นความสำคัญของการบรรเลงเปียโนประกอบมากขึ้น โดยผู้เรียนทั้ง 3 คน มีทัศนคติต่อการบรรเลงเปียโนประกอบในทางบวก คือ การบรรเลงเปียโนประกอบทำให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น และเกิดความเข้าใจในการเรียนรู้เสียงของเครื่องดนตรีอื่นมากขึ้น

2.2.6. การเปรียบเทียบความคาดหวังที่มีต่อการเรียนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในการทดลองของผู้เรียน จากการบันทึกของผู้เรียนในสมุดรายงานผลการพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง

ผู้เรียนมีความคาดหวังต่อการเรียนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบก่อนและหลังการทดลอง มีผู้เรียนจำนวน 2 คน ที่มีความคาดหวังและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างกัน โดยสิ่งที่ได้เรียนรู้เกิดขึ้นจากการทดลองมากกว่าสิ่งที่ผู้เรียนคาดหวังไว้ก่อนการทดลอง และผู้เรียนจำนวน 1 คน ที่มีสิ่งที่คาดหวังก่อนการทดลองเป็นไปตามสิ่งที่เกิดขึ้นจริง โดยผู้เรียนทั้ง 3 คนคาดหวังไปในทิศทางเดียวกัน คือ ได้รับการพัฒนาทักษะในการเล่นร่วมกับผู้อื่น และได้รับความรู้ทางดนตรีมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้ มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่พัฒนาขึ้น

ตอนที่ 2 ผลของการทดลองใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น

ตอนที่ 3 ประเด็นอื่น ๆ ที่พบ

ตอนที่ 1 รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่พัฒนาขึ้น

1.1. ลักษณะเด่นของรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น

รูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่พัฒนาขึ้นนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องได้อย่างกลมกลืน มีความเป็นเอกภาพกับผู้ขับร้องเดี่ยว ซึ่งความเป็นเอกภาพที่เกิดขึ้นนี้ พัฒนามาจากหลักการสร้างความเป็นเอกภาพในการแสดง (Adler, 1965; Price, 2005) ซึ่งประกอบด้วย 2 กระบวนการ คือ กระบวนการสร้างความเข้าใจในบทเพลง และกระบวนการสร้างความกลมกลืนในการบรรเลง และเสริมด้วยหลักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2532) เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการสื่อสารและวิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากหลักการดังกล่าว ทำให้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้มีลักษณะเด่น คือ เน้นกระบวนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักบทบาทในการทำงานและมีวิธีการสื่อสารที่ดี และเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิชาการบรรเลงเปียโนประกอบทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กัน

1.2. กระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้นในระหว่างการทดลอง

กระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้นในการบรรเลงเปียโนประกอบ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรที่จะมีลักษณะของการทำงานร่วมกันเพื่อทำให้เกิดการบรรเลงบทเพลงอย่างกลมกลืน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของไพรซ์ (Price, 2005) ที่ให้ความเห็นว่า ลักษณะของการสื่อสารในการทำงานร่วมกันควรที่จะเป็นการสื่อสารแบบสองทาง คือ มีการแสดงออกทางความคิดเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและมุ่งสู่จุดหมายเดียวกันด้วยความเข้าใจที่ตรงกัน ซึ่งมีลักษณะการทำงานร่วมกันในด้านการบรรเลงเปียโนประกอบก็มีลักษณะเช่นเดียวกับหลักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (อุทัย บุญประเสริฐ, 2532; Sarkisian, 2007) แต่กระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้นในการทดลองในงานวิจัยชิ้นนี้ส่วนใหญ่เป็นไปลักษณะของการสื่อสารแบบทางเดียว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการฝึกซ้อมร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้ขับร้องเดี่ยว ซึ่งผู้ขับร้องจะมีบทบาทในการตัดสินใจเกี่ยวกับรายละเอียดของบทเพลง โดยที่ผู้เรียนจะรับฟังและปฏิบัติตามคำพูดของผู้ขับร้อง ทำให้บทบาทของผู้ขับร้องและผู้เรียนซึ่งเป็นผู้บรรเลงเปียโนประกอบมีลักษณะของการเป็นผู้นำ - ผู้ตาม ซึ่งในทัศนะของผู้เชี่ยวชาญบางท่าน (สุวรรณ วังโสภณ, 2555;

Moore, 1974; Price, 2005) เห็นสอดคล้องกับกระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้นเช่นเดียวกับการสื่อสารในการทดลองครั้งนี้ เนื่องจากมุมมองของผู้เชี่ยวชาญจะเห็นว่าผู้ขับร้องจะต้องรับบทบาทเป็นผู้นำในการบรรเลง จึงมีอำนาจในการตัดสินใจในการตีความบทเพลงเป็นส่วนใหญ่ ผู้บรรเลงเปียโนประกอบจึงทำหน้าที่รับฟังและยอมรับที่จะปฏิบัติตาม ทั้งนี้การตีความนั้นจะต้องอยู่ในกรอบของความถูกต้องทั้งรูปแบบของบทเพลงและสิ่งที่ผู้ประพันธ์กำหนดไว้ แต่ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการที่เกิดขึ้นว่า ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดลักษณะของการสื่อสารดังกล่าวนี้เกิดจากผู้เรียนและผู้ขับร้องศึกษาในระดับชั้นที่ต่างกัน โดยผู้ขับร้องเดี่ยวศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่สูงกว่าผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนอาจเกิดความเกรงใจ และคิดว่าผู้ขับร้องเดี่ยวแนะนำสิ่งที่ถูกต้องเกี่ยวกับบทเพลง จึงเกิดการยอมรับและปฏิบัติตามความคิดเห็นของผู้ขับร้อง ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในความเป็นจริงที่นอกเหนือจากการทดลอง ดังที่ผู้เชี่ยวชาญบางท่านได้เสนอความเห็นไว้ (จุมพฏ กอวัฒนา, 2555; พรรษาวัชร พุชวิณะ, 2555) เนื่องจากในความเป็นจริง ผู้ที่รับหน้าที่ในการบรรเลงเปียโนประกอบอาจต้องบรรเลงให้ผู้บรรเลงหรือขับร้องเดี่ยวให้ผู้ที่มีเรียนในชั้นปีที่มากกว่า นอกจากนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีผลต่อการสื่อสาร เห็นได้จากการสื่อสารที่เกิดขึ้นในการทดลองครั้งนี้ เกิดขึ้นทั้งสองรูปแบบ คือ การสื่อสารสองทาง พบได้ในการจัดชั้นเรียนกลุ่มที่ให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งเห็นได้ชัดเจนในการเรียนรู้ในแผนการเรียนปีที่ 4 ส่วนการสื่อสารทางเดียวจะเกิดขึ้นในการทำงานร่วมกับผู้ขับร้อง ดังที่กล่าวในข้างต้น แต่จากผลการประเมินและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญบางท่าน ได้ให้ความเห็นว่าผู้เรียนซึ่งรับหน้าที่เป็นผู้บรรเลงเปียโนก็มีการสื่อสารที่เป็นการตอบกลับผู้ขับร้องที่ไม่ได้อยู่ในรูปของการใช้คำพูดและการแสดงท่าทาง แต่แสดงออกเป็นการบรรเลง เช่น การใช้ความเร็วของบทเพลงที่ต่างออกไป ในกรณีของผู้เรียนคนที่ 1 ที่จะลดความเร็วของบทเพลงลงเมื่อผู้ขับร้องเริ่มร้อง และกลับมาเล่นความเร็วที่มากขึ้นในช่วงที่เป็นการบรรเลงเดี่ยวของผู้เรียน ซึ่งวิธีการนี้อาจไม่ประสบความสำเร็จในการสื่อสารมากเท่าไรนัก เนื่องจากผู้ร้องซึ่งเป็นผู้รับสารนี้ ไม่สามารถแปลความหมายได้ และป้อนผลกลับเป็นการใช้คำพูดแทน ซึ่งเห็นได้ชัดเจนกว่า

1.3. ลักษณะของรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับหลักสูตรการบรรเลงเปียโนประกอบที่มีในปัจจุบัน

จากลำดับขั้นตอนของรูปแบบการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นทั้ง 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมด้านทฤษฎีและบริบทของเพลง 2) การเตรียมความพร้อมด้านทักษะปฏิบัติของตนเอง 3) การบรรเลงรวม และ 4) การประเมินผลงาน มาเปรียบเทียบกับหลักสูตรการสอนวิชาการบรรเลงเปียโนประกอบของต่างประเทศ (Baker, 2006; School of Music, Theatre & Dance, University of Michigan, 2008; The Boston Conservatory,

2012) พบว่า มีความคล้ายคลึงกันในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียน เช่น ในการจัดรายวิชาในหลักสูตร จะมีลักษณะของเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมทั้ง 4 ลำดับชั้น กล่าวคือ มีวิชาที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ดนตรี ทฤษฎีดนตรีและการตีความบทเพลง วิชาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทักษะทางดนตรีทั้งบทเพลงเดี่ยวและบทเพลงประกอบ การทำงานร่วมกับผู้ขับร้องเดี่ยว และการแสดงดนตรี แต่อาจมีการจัดลำดับในการเรียนรายวิชาต่าง ๆ และการให้ค่าน้ำหนักความสำคัญของแต่ละวิชาไม่เท่ากัน รวมถึงวิธีการสอน และการให้ความสำคัญกับบทบาทของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มของผู้เรียน

ตอนที่ 2 ผลของการทดลองใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น

2.1. ความเหมาะสมของวิธีการสอนที่เลือกใช้

ในการนำรูปแบบการสอนไปใช้ พบว่า ในการใช้วิธีการสอนแบบอภิปรายครั้งนี้นั้น อาจไม่เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับเบื้องต้นที่ไม่มีทั้งประสบการณ์ในด้านการเล่นเปียโนประกอบและความรู้ทางดนตรีในระดับสูง เนื่องจากผู้เรียนไม่สามารถพูดคุยเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ของตนเองที่มีความเกี่ยวข้องกับบทเพลงที่ใช้ในการเรียน ทำให้การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเป็นไปในแง่ของการที่ครูผู้สอนเป็นคนถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียนมากกว่าที่ผู้เรียนจะแลกเปลี่ยนความรู้กันเองโดยที่ครูเป็นผู้ชี้แนะ ทั้งนี้อาจด้วยระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองมีระยะที่กระชั้นชิด จึงทำให้เกิดการเรียนรู้ในลักษณะนี้เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างสอดคล้องกับกำหนดของเวลา ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรคำนึงประสบการณ์ของผู้เรียน และระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน ทั้งนี้ควรยึดหลักการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนจะต้องได้รับความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กัน ซึ่งการจัดกิจกรรมดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ดนตรีที่ รองศาสตราจารย์ ดร. ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2553) ได้เสนอไว้

2.2. ความเหมาะสมของบทเพลงที่เลือกใช้ในการทดลอง

บทเพลงที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยค้นพบว่าบทเพลงตัวอย่างที่ใช้ คือ เพลง An die Musik ของ ชูเบิร์ท (F. Schubert) มีความเหมาะสมที่ใช้ในฝึกฝนในการทดลองครั้งนี้ เนื่องจากบทเพลงมีรูปแบบการของทำนองที่ไม่มีความซับซ้อนมาก ทำให้เห็นบทบาทของผู้ร้องและผู้บรรเลงเปียโนได้อย่างชัดเจน แนวของผู้บรรเลงเปียโนมีครบทั้งสองบทบาท ทั้งบทบาทที่เป็นผู้นำ (ช่วงท่อนนำในห้องที่ 1 - 2 ท่อนเชื่อมระหว่างท่อน ห้องที่ 19 -21 และส่วนท้ายของบทเพลง ห้องที่ 38 - 42) และบทบาทที่เป็นผู้ตามในช่วงที่มีแนวทำนองของผู้ร้อง ซึ่งต้องทำหน้าที่สนับสนุนผู้ร้องให้สามารถขับร้องได้อย่างสะดวก และทำนองสำคัญของแนวทำนองประกอบอยู่ที่แนวทำนองของมือซ้าย ทำให้ผู้บรรเลงต้องเล่นให้ได้ยินอย่างชัดเจน ซึ่งบทบาทของผู้เล่นมีความแตกต่างกับการบรรเลงบทเพลงเดี่ยวของเปียโนที่มักจะนำแนวทำนองหลักอยู่ในทำนองของมือขวา ซึ่งสอดคล้อง

กับความเห็นของกริล (Grill, 1987) แต่ในเรื่องของบริบทที่เกี่ยวข้องของบทเพลงนี้ เช่น ลักษณะของบทเพลง ผู้ประพันธ์ และเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่ตรงกับสมัยที่บทเพลงถูกประพันธ์ขึ้น ไม่มีความสอดคล้องกับความรู้ของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนยังไม่ได้เรียนรายวิชาที่สอนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ในช่วงที่เกี่ยวข้องกับบทเพลง รวมถึงผู้เรียนยังไม่มีประสบการณ์ในการบรรเลงเพลงในลักษณะเดียวกันกับเพลงตัวอย่าง และบทเพลงที่ประพันธ์โดยผู้ประพันธ์คนเดียวต้นฉบับบทเพลงตัวอย่าง ทำให้ผู้เรียนยังมีความรู้ ความเข้าใจในการตีความบทเพลงไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการอภิปรายความรู้ร่วมกันในการทดลองครั้งนี้ได้

2.3. ความเหมาะสมของผู้เรียนในการทดลอง

เนื่องจากผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้เรียนจากประสบการณ์ด้านการบรรเลงดนตรีเป็นส่วนใหญ่ ทำให้เกิดปัญหาด้านการใช้วิธีการสอนแบบอภิปราย ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังค้นพบว่าลักษณะนิสัยในการเรียนรู้บทเพลงของผู้เรียน ส่งผลต่อลักษณะการเล่นเปียโนของผู้เรียนด้วย เช่นในกรณีของผู้เรียนคนที่ 1 มีทักษะในการอ่านโน้ตที่ดี ทำให้สามารถเรียนรู้ที่จะเล่นบทเพลงได้รวดเร็ว แต่เรื่องการถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลงและรายละเอียดอื่น ๆ ของบทเพลงอาจจะทำไม่ได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร ส่วนในกรณีของผู้เรียนคนที่ 3 สามารถอ่านโน้ตได้ช้ากว่าผู้เรียนคนอื่น ทำให้วิธีการเรียนรู้บทเพลง ผู้เรียนจะค่อย ๆ ฟีกฝนบทเพลงทีละน้อย ทำให้เก็บรายละเอียดของบทเพลงได้ดีกว่า และทำให้ผลพัฒนาการเรียนรู้ที่ประเมินนั้น มีความพัฒนาที่มากกว่าผู้เรียนคนอื่น ทั้งนี้การเรียนรู้บทเพลงขึ้นกับประสบการณ์ทางดนตรีของผู้เรียนแต่ละบุคคลด้วย

2.4. การวิเคราะห์ผลข้อมูลที่ได้จากการทดลอง

การวิเคราะห์ผลการทดลองที่ได้จากการทดลองในครั้งนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ และข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งผลการทดลองในครั้งนี้ไม่สามารถใช้การสรุปผลทางสถิติอนุมานเพื่อเปรียบเทียบผลการทดลองก่อนและหลังเรียนได้ เนื่องจาก จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่มีจำนวนน้อย และไม่ได้มาจากการสุ่มจากประชากรที่มีการแจกแจงปกติ รวมถึงการประเมินผลอาจเกิดการลำเอียงในการให้คะแนน ทำให้กลุ่มตัวอย่างในการทดลองนี้ อาจไม่สามารถเป็นตัวแทนของประชากรได้ ซึ่งเป็นขาดคุณสมบัติของข้อตกลงเบื้องต้นในการคำนวณเพื่อทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว (T-Test) งานวิจัยครั้งนี้จึงเลือกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลการวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและสถิติเชิงบรรยาย คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ แทนการใช้สถิติอนุมาน

2.5. ความพึงพอใจและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อผู้เรียนแต่ละคน

ด้านความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อผู้เรียน พบว่าโดยรวมผู้เรียนได้รับความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่มีความพอใจปานกลางจนถึงพอใจมาก ทั้งในเรื่องการบรรเลงและพัฒนาการที่เกิดขึ้น

ด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อผู้เรียนแต่ละคนต่างกัน โดยผู้เรียนคนที่ 1 มีทักษะในการบรรเลงที่ดี สามารถพัฒนาศักยภาพทางดนตรีต่อไปได้ โดยการเพิ่มประสบการณ์ในการบรรเลงประกอบให้มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลทางด้านการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของบทเพลงได้ดีขึ้น ส่วนผู้เรียนคนที่ 2 ช่วงก่อนเรียนผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าผู้เรียนควรทำความรู้จักกับบทเพลงมากขึ้น และยังไม่มีความมั่นใจในการเล่น เมื่อทดสอบหลังเรียนพบว่าผู้เรียนมีความมั่นใจมากขึ้น ทำให้สื่อสารกับผู้ร้องได้ดีขึ้น และผู้เรียนคนที่ 3 มีพัฒนาการในการบรรเลงหลังเรียนที่ดีขึ้น แต่ควรได้รับการพัฒนาทักษะด้านการอ่านโน้ต

ตอนที่ 3 ประเด็นอื่น ๆ ที่ค้นพบ

3.1. ด้านการบรรเลงเปียโนประกอบ

3.1.1. การเปรียบเทียบการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องกับการบรรเลงเปียโนประกอบด้านอื่น ๆ

ในการศึกษาเรื่องการบรรเลงเปียโนประกอบจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องและการบรรเลงเปียโนประกอบเครื่องดนตรีมีส่วนที่คล้ายคลึงกัน และส่วนที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีข้อสังเกตดังนี้

3.1.1.1. ลักษณะของบทเพลงของเพลงร้องและเพลงเดี่ยวของเครื่องดนตรีที่ใช้การบรรเลงประกอบ พบว่า เพลงร้องส่วนใหญ่ผู้ประพันธ์มักมีเจตนาที่จะใช้เปียโนเป็นเครื่องดนตรีสำหรับบรรเลงประกอบโดยเฉพาะ ไม่รวมถึงบทเพลงประเภทโอเปร่า ที่มักมีการยกเฉพาะบทเพลงบางบทมาใช้แสดง ส่วนบทเพลงเพลงเดี่ยวของเครื่องดนตรีที่ใช้การบรรเลงประกอบ จะเกิดขึ้นใน 2 ลักษณะ คือ ใช้เปียโนเป็นเครื่องดนตรีสำหรับบรรเลงประกอบโดยเฉพาะ และใช้วงออร์เคสตราสำหรับบรรเลงแนวทำนองประกอบ ซึ่งมักเป็นบทเพลงประเภทคอนแชร์โต (Concerto) ทำให้ผู้บรรเลงเปียโนประกอบจะต้องมีทักษะทางดนตรีที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เช่น การตัดโน้ตเพื่อให้เล่นได้สะดวกขึ้น เนื่องจากบางกรณีผู้เรียบเรียงเสียงประสานได้นำโน้ตทั้งหมดจากวงออร์เคสตรา มาแปลงสำหรับเปียโนโดยไม่ได้ลดทอนแนวเสียงลง ทำให้ไม่สามารถบรรเลงได้ จึงต้องมีความจำเป็นที่จะต้องตัดโน้ตเพื่อให้เล่นได้สะดวกขึ้น รวมถึงการบรรเลงประกอบเครื่องดนตรี ผู้บรรเลงจำเป็นที่จะต้องทราบเกี่ยวกับข้อมูลของเครื่องดนตรีชนิดนั้น เช่น เครื่องดนตรีชนิดนี้เป็นเครื่องดนตรีที่มีการทดเสียง (Transposed Instrument) เทคนิคเฉพาะของเครื่องดนตรีชนิดนั้น เป็นต้น

3.1.1.2. บทบาทของนักเปียโนในการบรรเลงประกอบบทเพลงของเพลงร้องและเพลงเดี่ยวของเครื่องดนตรีที่ใช้การบรรเลงประกอบ ส่วนใหญ่บทเพลงร้องและบทเพลงประเภทคอนแชร์โต มักจะประพันธ์ขึ้นโดยให้ผู้บรรเลงเดี่ยวเป็นผู้นำในการแสดง ทำให้บทบาทของผู้บรรเลงเปียโนประกอบเป็นในลักษณะของผู้ตามหรือผู้สนับสนุนการบรรเลงนั้น ส่วนบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นในลักษณะของบทเพลงเดี่ยว เช่น ราฟโซดี (Rhapsody) นอคเทิร์น (Nocturne) บทบาทของผู้บรรเลงเดี่ยวและผู้บรรเลงประกอบจะมีบทบาทที่เท่าเทียมกัน ซึ่งจะมีลักษณะคล้ายกับการบรรเลงบทเพลงประเภทแชมเบอร์ (Chamber Music)

3.1.2. การบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องบทเพลงประเภทคลาสสิกและบทเพลงประเภทแจ๊สมีลักษณะของวิธีการโดยรวมที่คล้ายคลึงกัน ต่างกันเพียงรายละเอียดของประเภทเพลงและเทคนิคเฉพาะทาง (White, 2010) ทำให้ผู้วิจัยคาดว่ารูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้สามารถนำไปปรับใช้กับการสอนดนตรีประเภทอื่นที่นอกเหนือจากดนตรีประเภทคลาสสิกได้

3.2. ด้านกระบวนการทำงานกลุ่มที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนการบรรเลงเปียโนในระดับมหาวิทยาลัย (ภาวไล ตันจันทร์พงศ์, 2555; สุวรรณ วังโสภณ, 2555) เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการบรรเลงเปียโนประกอบ พบข้อสังเกตที่เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกันของนักเรียนในระบบการศึกษาของประเทศไทยว่าผู้ที่เรียนในระบบการศึกษานี้มีความแตกต่างจากผู้ที่เรียนในระบบการศึกษาของประเทศอื่น ๆ เช่น ประเทศญี่ปุ่น ประเทศอเมริกา ในเรื่องกระบวนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มพบว่า นักเรียนไทยมีลักษณะและวิธีการทำงานเป็นรายบุคคลมากกว่า แม้กระทั่งการได้รับชิ้นงานที่มีลักษณะของการทำงานกลุ่ม เช่น โครงการ ก็ยังมีแนวโน้มในการที่จะทำงานในลักษณะงานเดี่ยวอยู่ เช่น แบ่งกันทำงานคนละส่วนแยกกัน แล้วค่อยนำกลับมาเรียงต่อกัน ซึ่งอาจทำให้ชิ้นงานเกิดการขาดความเป็นเอกภาพ ส่วนการทำงานกลุ่มของผู้เรียนในระบบการศึกษานี้ พบว่ามีกระบวนการคิดและการทำงานที่จะช่วยกันทำงานแต่ละตอนไปพร้อมกัน มีการระดมสมองเพื่อสรุปชิ้นงานนั้นให้เสร็จสิ้น ซึ่งทำให้ผลงานมีความเป็นเอกภาพสูงกว่า

จากกระบวนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยมีความเห็นว่าวิธีการนี้ส่งผลต่อการทำงานอื่น ในกรณีนี้หมายถึงการทำงานร่วมกันในการบรรเลงเปียโนประกอบ ที่ผู้บรรเลงเปียโนและผู้แสดงเดี่ยวอาจจะสนใจเฉพาะการบรรเลงของตนเองเท่านั้น ไม่ได้เกิดการฟังหรือแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับบทเพลงที่บรรเลงร่วมกัน ทำให้ผลงานที่ออกมาเกิดการขาดความเป็นเอกภาพได้ ซึ่งเหตุการณ์ในลักษณะนี้พบเห็นได้ทั่วไปในประเทศไทย

3.3. วิธีการเรียนการสอนเปียโนในประเทศไทย

ผู้วิจัยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอนเปียโนในประเทศไทยว่าผู้สอนส่วนใหญ่มักจะเน้นสอนเฉพาะทักษะการปฏิบัติเพียงอย่างเดียว ทำให้ผู้เรียนเปียโนส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจที่เป็นบริบทที่เกี่ยวข้องกับบทเพลง รวมถึงขาดกระบวนการศึกษาความรู้ในเชิงทฤษฎี และการนำไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติซึ่งส่งผลต่อวิธีการบรรเลงที่อาจขาดรายละเอียดด้านดนตรีที่ถูกต้องได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1. ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เรียนและรูปแบบการสอนในแต่ละลำดับขั้น เพื่อให้ได้จัดการเรียนการสอนตามแนวทางของรูปแบบการสอนดังกล่าวได้อย่างครบถ้วน และสามารถปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

1.2. เนื้อหาและบทเพลงสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม แต่ต้องจัดให้มีความสอดคล้องกันระหว่างบทเพลงและเนื้อหาที่ผู้เรียนได้รับ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรปรับเปลี่ยนบทเพลงที่ใช้ในการทดลองเป็นบทเพลงอื่นที่มีเทคนิคการบรรเลงที่ต่างออกไป หรือมีคำร้องในภาษาอื่น หรือบทเพลงประเภทอื่น เช่น บทเพลงจากโอเปรา (Opera) เช่น เพลงประเภทอาเรีย (Aria) รวมทั้งปรับเปลี่ยนผู้บรรเลงเดี่ยวจากผู้ขับร้องเดี่ยวเป็นเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ เช่น ไวโอลิน ฟลูต หรือ วงขับร้องประสานเสียง

2.2. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการบรรเลงเปียโนประกอบในด้านอื่น ๆ เช่น ผลของการนำการบรรเลงเปียโนประกอบไปใช้

2.3. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับมุ่งเน้นการสร้างเสริมความเป็นเอกภาพในการบรรเลงร่วมกันในรูปแบบของการทำงานร่วมกันแบบอื่น เช่น วงโยชวาทิต วงขับร้องประสานเสียง วงแชมเบอร์ (Chamber Music) และวงดนตรีประเภทอื่น ๆ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2553. *หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์.*
- กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2549. *คู่มือการศึกษาและหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- โครงการจัดตั้งวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551. *หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2551).*
- จุมพฏ กอวัฒนา. 2555. อาจารย์ฝ่ายวิชาการ สถาบันดนตรียามาฮ่า. *สัมภาษณ์*, 10 เมษายน 2555.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2544. *พฤติกรรมการสอนดนตรี*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 3.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2553. *ดนตรีศึกษา: หลักการและสาระสำคัญ*. กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 7 (ฉบับปรับปรุงแก้ไข).
- ณัชชา โสคติยานุรักษ์. 2545. *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์. 2551. *พฤติกรรมองค์การ*. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ทิตนา แคมมณี. 2537. *กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานเป็นทีม และการจัดการเรียนการสอน*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. 2550. *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 6 (ฉบับพิมพ์เพิ่มเติม).
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์. 2551. *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: จามจุรีโปรดักท์. พิมพ์ครั้งที่ 10.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. 2542. *พฤติกรรมกลุ่ม*. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. 2553. *มนุษย์สัมพันธ์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 7.
- พรรษวัชร พุฒินะ. 2555. หัวหน้าภาควิชาเปียโนและขั้วร้อง สถาบันดนตรียามาฮ่า. *สัมภาษณ์*, 10 เมษายน 2555.

- ภาวไล ตันจันทร์พงศ์. 2555. ผู้อำนวยการหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัย
รังสิต. *สัมพันธ์*, 9 เมษายน 2555.
- มงคล ภิมย์ครุฑ. 2553. การพัฒนาแบบฝึกคลาริเน็ตเพื่อบรรเลงเพลงไทย: กรณีศึกษาเพลงเดี่ยว
พญาโศก. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
มหาวิทยาลัยรังสิต. *หลักสูตรดนตรีบัณฑิต สาขาวิชาการแสดงดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต*.
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.rsumusic.com/th/bm_performance.html [2554,
สิงหาคม 22]
- มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. 2549. *หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีสากล
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม*.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2552. *หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์
สากล*.
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2548. *หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการแสดงดนตรี
มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- ยงยุทธ เกษสาคร. 2546. *ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม*. กรุงเทพมหานคร: เอส. แอนด์ จี. กราฟ
ฟิค. พิมพ์ครั้งที่ 5 (ฉบับปรับปรุง).
- รัตนะ บัวสนธ์. 2552. *ปรัชญาวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
พิมพ์ครั้งที่ 2.
- วรรณิ แกมเกตุ. 2551. *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 2.
- วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์. 2549. *การทำงานเป็นทีม*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
วาทีต สุวรรณสมบุญ. 2547. *แนวโน้มของการศึกษาดนตรีระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย*.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล. 2550. *หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต หลักสูตร
ปรับปรุง พ.ศ. 2550*.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. *การฝึกอบรม Master Class in
Voice and Piano Accompaniment*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
[http://www.inter.mua.go.th/main2/files/file/announcement/masterclass/qualification_M
asterclass2012.doc](http://www.inter.mua.go.th/main2/files/file/announcement/masterclass/qualification_Masterclass2012.doc) [2555, มีนาคม 1]
- สถาบันดนตรียามาฮา. 2555. *หลักสูตรสำหรับเด็กอายุ 3-7 ปี*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
http://th.yamaha.com/th/music_education/3-7years/ [2555, เมษายน 27]

- สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2552.
หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2552 (หลักสูตร 5 ปี). กรุงเทพมหานคร:
พิมพ์พรณการพิมพ์.
- สิทธิพร สวยกกลาง. 2553. การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ดนตรี
ตะวันตกในหลักสูตรดนตรีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณ วังโสภณ. 2555. ผู้จัดการทั่วไปอาวุโส สถาบันดนตรียามาฮ่า. *สัมภาษณ์*, 10 เมษายน
2555.
- อุทัย บุญประเสริฐ. 2532. *กลุ่มสัมพันธ์และการบริหารที่มงานที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Adler, K. 1965. *The Art of Accompanying and Coaching*. USA: University of Minnesota
Press.
- Alfred Music Publishing. 2008. *How to Teach Classroom Music for Little Mozarts*. [Online].
Available from: <http://www.musicforlittlemozarts.com/classroomcourse/howtoteach/#8>
[2012, April 27]
- Apel, W. 1969. Accompaniment. *Harvard Dictionary of Music*. 2nd Ed: 6-7.
- Atterbury, B. W. & Silcox, L. 1993. The Effect of Piano Accompaniment on Kindergartners'
Developmental Singing Ability. *Journal of Research in Music Education* 41, 1 (Spring
1993) : 40-47.
- Baker, D. 2006. *A Resource Manual for the Collaborative Pianist: Twenty Class Syllabi for
Teaching Collaborative Piano Skills and an Annotated Bibliography*. Doctoral
Dissertation, Arizona State University.
- Barr, J. 2011. Musing of a Collaborative Piano Teacher. *Clavier Companion* 3, 1
(January/February 2011) : 16 - 18.
- Brittin, R. V. 2002. Instrumentalists' Assessment of Solo Performances with Compact Disc,
Piano, or No Accompaniment. *Journal of Research in Music Education* 50, 1 (Spring
2002) : 63 - 74.

- Charoenwongse, C. 1998. *Undergraduate Piano Pedagogy Course offering in Thai University*. Doctoral dissertation, Graduate College, The University of Oklahoma.
- Cothran, D. J. & Kulinna, P. H. 2003. Development and Content of Teachers' Teaching Model Knowledge. *Australian Association for Research in Education 2003 Conference Papers*. [Online]. Available from: www.aare.edu.au/03pap/cot03003.pdf [2012, January 12]
- Cranmer, P. 1970. *The Technique of Accompaniment*. London: Dobson Books.
- Deckert, H. E. 2007. Teamwork on a Musical Basis. *Proceeding paper of 12th Osaka City University International Symposium 'Materials and Civilization'*.
- Fuller-Maitland, J. A. 1915. Ensemble. *The Musical Quarterly* 1, 1 (January 1915) : 83-92.
- Glennon, M. 1998. *An Annotated Survey of Reference Material Available to the Collaborative Pianist*. Doctoral Dissertation, School of music, The Florida State University.
- Grill, J. 1987. *Accompanying Basics*. California: Neil A. Kjos Music Company.
- Guzzo, R. A., Salas, E. et. al. 1995. *Team Effectiveness and Decision Making in Orgaization*. San Francisco: Jossey – Bass.
- Joyce, B., Weil, M. & Calhoun, E. 2009. *Models of Teaching*. 8th Ed. USA: Pearson Education.
- Kandell, L. 1997. The Man at the Piano, Playing a Supporting Role. *The New York Times*. [Online]. Available from: <http://query.nytimes.com/gst/fullpage.html?res=9B03E5DC163AF933A05750C0A961958260> [2008, June 11]
- Katz, M. 2009. *The Complete Collaborator: The Pianist as Partner*. New York: Oxford University Press.
- Kemp, A.E. 1981. Personality Differences between the Players of String, Woodwind, Brass and Keyboard Instruments, and Singers. *Bulletin of the Council for Research in Music Education* 66/67 (Spring - Summer 1981) : 33-38.
- Kohn, S E. & O' Connell, V. D. 2007. *6 Habits of Highly Effective Teams*. USA: Book-mart Press.
- Kokotsaki, D. 2007. Understanding the Ensemble Pianist: a Theoretical Framework. *Psychology of Music* 35 (August 2007) : 641-668.

- Lee, P. 2009. *The Collaborative Pianists: Balancing Roles in Partnership*. Doctoral dissertation, New England Conservatory of Music.
- Meulink, J. N. 2011. *Cooperative Learning Methods for Group Piano: The Development of a Teaching Guide*. Doctoral dissertation, Ball State University.
- Moore, G. 1974. *Am I Too Loud? Memoirs of a Piano Accompanist*. London: Penguin Books.
- Moore, G. 1985. *The Unashamed Accompanist*. Revised edition. London: Franklin Watts.
- Mueller, J. 2011. *What is Authentic Assessment?* [Online]. Available from: <http://jfmuller.faculty.noctrl.edu/toolbox/whatisit.htm>. [2012, January 6]
- Oregon School Activities Association. 2010. *Sight-Reading Score Sheet* [Online]. Available from: <http://www.osaa.org/band/2010/Sight-ReadingScoreSheetItrsz.pdf> [2012, April 2]
- Price, D. N. 2005. *Accompanying Skills for Pianists*. 2nd Ed. California: Culver Crest Publications.
- Price, S. 1999. *Master of Music in Piano Accompanying: The Creation of a Degree Program* [Online]. Available from: <http://www.music.sc.edu/ea/keyboard/PPF/2.3/2.3.PPFcp.html> [2010, September 24]
- Price, S. 2000. *Master of Music in Piano Accompanying: The Creation of a Degree Program Part II* [Online]. Available from: <http://www.music.sc.edu/ea/keyboard/PPF/3.1/3.1.PPFcp.html> [2010, September 24]
- Price, S. 2000. *Master of Music in Piano Accompanying: The Creation of a Degree Program Part III* [Online]. Available from: <http://www.music.sc.edu/ea/keyboard/ppf/3.2/3.2.PPFcp.html> [2010, September 24]
- Rose, E. L. 1981. *Competencies in Piano Accompanyings*. Doctoral dissertation, The Graduate School, North Texas State University.
- Rouse, W. B. & Rouse, R. 2004. Teamwork in the Performing Arts. *Proceedings of the IEEE: Special Issue on Engineering & Music*.
- Sadie, S. 1995. Accompaniment. *The New Grove Dictionary of Music and Musician* 1: 37-38.

- Sarkisian E. 1997. *Working in Groups - A Note to Faculty and a Quick Guide for Students*. [Online]. Available from: <http://isites.harvard.edu/fs/html/icb.topic58474/wigintr.html> [2012, January 6]
- The Boston Conservatory. 2012. *Collaborative Piano Graduate Degree Program*. [Online]. Available from: <http://www.bostonconservatory.edu/music/piano/collaborative> [2012, January 6]
- Trinity Guildhall Examinations, 2011. *Piano Syllabus Grade Examinations: Piano, Piano Accompanying Certificate Examinations: Piano Solo, Piano Duet, Piano Six Hands 2012-2014*. London: Trinity College London.
- University of Michigan. 2008. *Specialist in Music in Collaborative Piano*. [Online]. Available from: http://www.music.umich.edu/departments/piano/spec_collab_piano.htm [2012, January 6]
- White, C. E. 2010. *The Art of Accompanying The Jazz Vocalist: a Survey of Piano Styles and Techniques*. Doctoral Dissertation, the Graduate College, the University of Illinois.
- Xyrichis, A. & Ream, E. 2008. Teamwork: a concept analysis. *Journal of Advanced Nursing* 61, 2 (January 2008) : 232–241.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
  - 1.1. อาจารย์ ดร. ภาวศุทธิ พิริยะพงษ์รัตน์
อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  - 1.2. อาจารย์จุมพฏ กอวัฒนา
อาจารย์ฝ่ายวิชาการ สถาบันดนตรียามาฮ่า
  - 1.3. อาจารย์สิทธิพร สวยกลาง
อาจารย์ฝ่ายวิชาการ สถาบันดนตรีเคพีเอ็น
2. ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน
  - 2.1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบ
    - 2.1.1. อาจารย์จุมพฏ กอวัฒนา
อาจารย์ฝ่ายวิชาการ สถาบันดนตรียามาฮ่า
    - 2.1.2. อาจารย์อุษา นภาวรรณ
นักเปียโนประจำวง Sunrise String Orchestra
  - 2.2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้อง
    - 2.2.1. อาจารย์วีวรรณ โทนชัย
อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
    - 2.2.2. อาจารย์ศิริรัตน์ สุขชัย
ประธานสาขาวิชาธุรกิจดนตรี คณะดนตรี มหาวิทยาลัยอีสต์สมิธัญ
  - 2.3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบและการขับร้อง
    - 2.3.1. อาจารย์พรชวีร์ พุทธิวัฒนะ
หัวหน้าภาควิชาเปียโนและขับร้อง สถาบันดนตรียามาฮ่า
3. ผู้ขับร้องเดี่ยวที่เข้าร่วมในการทดลอง
  - 3.1. นางสาวเพลิน โศภิชฐ์พงศธร
นิสิตชั้นปีที่ 5 เอกขับร้องสากล สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น

แผนการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านทฤษฎีและบริบทของเพลง

แผนการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงประกอบ

แผนการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การบรรเลงรวม

แผนการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การประเมินผลงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น

แผนการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านทฤษฎีและบริบทของเพลง จำนวน 1 คาบ 90 นาที

หลักการ

จากวิธีการศึกษาการบรรเลงเปียโนประกอบบทเพลงร้อง (Price, 2005) และจากหลักการสร้างความเป็นเอกภาพในการแสดง (Adler, 1965; Price, 2005) ได้กล่าวถึงกระบวนการสร้างความเข้าใจในบทเพลง โดยที่ผู้บรรเลงเปียโนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในบทเพลงทั้งด้านที่เกี่ยวกับบทเพลงโดยตรง และบริบทที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด

1. ในการบรรเลงบทเพลงต่าง ๆ ผู้บรรเลงควรที่จะเข้าใจถึงพื้นฐานความรู้ด้านต่าง ๆ ทั้งข้อมูลในเชิงทฤษฎีดนตรี ประวัติศาสตร์ เนื้อหาและความหมายของเพลง รวมถึงบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทเพลงนั้น
2. เพลง An die Musik เป็นบทเพลงร้องภาษาเยอรมันที่ใช้การประพันธ์แบบ Strophic Form ประพันธ์ทำนองโดย ฟรานซ์ ชูเบิร์ท (Franz Schubert; 1797-1828) ซึ่งนำบทกวีของ ฟรานซ์ ฟอน โชเบอร์ (Franz von Schober; 1798-1882) เนื้อหาของบทเพลงกล่าวถึงความรู้สึกขอบคุณและสรรเสริญดนตรีที่ช่วยเป็นแรงบันดาลใจ
3. วิธีการเรียนรู้บทเพลงต่าง ๆ วิธีหนึ่ง คือ การฟังหรือชมการแสดงบทเพลงนั้น ซึ่งการบรรเลงบทเพลงหนึ่ง โดยผู้บรรเลงที่ต่างคนกัน อาจเกิดความแตกต่างกัน เนื่องจากความเข้าใจและการตีความของผู้บรรเลงที่มีต่อบทเพลงต่างกัน โดยการตีความบทเพลงนั้นจะต้องอยู่ในกรอบของความถูกต้องด้านรูปแบบและลักษณะเฉพาะของผู้ประพันธ์และยุคสมัยของบทเพลงนั้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับบทเพลงในเชิงทฤษฎีดนตรี ประวัติศาสตร์ เนื้อหาและความหมายของเพลง รวมถึงบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทเพลงนั้น
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจบทเพลง An die Musik ในเชิงทฤษฎีดนตรี ประวัติศาสตร์ เนื้อหาและความหมายของเพลง รวมถึงบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทเพลงนั้น
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้บทเพลงโดยการฟังหรือชมการแสดง ซึ่งมีรูปแบบของการตีความบทเพลงที่แตกต่างกัน

ลักษณะการจัดชั้นเรียน เป็นชั้นเรียนแบบกลุ่มขนาดเล็ก (3 - 5 คน)

สภาพของห้องเรียน ลักษณะของห้องเรียนควรเป็นห้องประชุมขนาดเล็กที่มีอุปกรณ์สำหรับรับชมการแสดงจากสื่อต่าง ๆ เช่น เครื่องฉาย คอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ และควรมีเปียโนภายในห้องเรียน

เนื้อหา

ประวัติเพลง **An die Musik**

เพลง **An die Musik** เป็นภาษาเยอรมัน แปลว่า แต่ดนตรี (To Music) ชูเบิร์ต (Franz Schubert; 1797-1828) ประพันธ์เพลงร้องบทนี้ขึ้นในเดือนมีนาคม ปี 1817 สำหรับการขับร้องเดี่ยวและเปียโน โดยนำคำร้องมาจากบทกวีของโชเบอร์ (Franz von Schober; 1798-1882) ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของชูเบิร์ต เพลงนี้ได้้นำออกตีพิมพ์ในปี 1827 ซึ่งเป็นระยะเวลาหลังจากบทเพลงนี้ประพันธ์เสร็จสิ้น 10 ปี

เนื้อหาของบทเพลงนี้กล่าวถึงการสรรเสริญดนตรีที่เป็นที่รัก ซึ่งบทเพลงเป็นหนึ่งในบทเพลงที่มีชื่อเสียงของชูเบิร์ต ลักษณะของเพลงนี้แสดงออกถึงการใช้การประสานเสียงที่เรียบง่ายทำนองที่ไพเราะ และมีแนวเบสที่รองรับแนวร้องได้อย่างหนักแน่น บันไดเสียงที่ใช้ในการประพันธ์คือ บันไดเสียง D Major สัจคีตลักษณ์ที่ใช้ คือ สัจคีตลักษณ์แบบสองตอน (Binary Form)

เนื้อร้องภาษาเยอรมัน พร้อมคำแปลภาษาอังกฤษ (Philips, 1996)

Du holde Kunst, in wieviel grauen Stunden,
you gracious art in how many grey hours

Wo mich des Lebens wilder Kreis umstrickt,
when me of the life turbulent circle ensnared

Hast du mein Herz zu warmer Lieb' entzunden,
have you my heart to warm love kindled

Hast mich in eine beßre Welt entrückt!
have me into a better world carried off!

Oft hat ein Seufzer, deiner Harf' entflossen,
often has a sigh (of) your harp flowed from

Ein süßer, heiliger Akkord von dir
a sweet divine chord from you

Den Himmel beßrer Zeiten mir erschlossen,
the heaven of better times to me unlocked

Du holde Kunst, ich danke dir dafür!
you gracious art I thank you for it!

O Gracious art, how often in dark
hours, when caught in life's
tumultuous round, you have
kindled warm love in my heart,
and carried me into a better world!

How often a sigh flowing from
your harp, a sweet, divine chord,
has unlocked for me a heaven or
fairer moments. O gracious art, for
this I thank you!

วิธีสอนและการประเมินผล

กิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของบทเพลงในยุคโรแมนติก
2. ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประวัติของชูเบิร์ต (Franz Schubert; 1797-1828) และลักษณะของบทเพลงที่ประพันธ์โดยชูเบิร์ต

ขั้นสอน

1. ผู้เรียนจับกลุ่ม 2-3 คน ศึกษาโน้ตเพลง An die Musik ในหัวข้อดังต่อไปนี้
  - 1.1. ผู้ประพันธ์เนื้อร้อง และทำนอง
  - 1.2. ลักษณะสังคีตลักษณะของบทเพลง
  - 1.3. บันไดเสียง วิธีการดำเนินทำนองและเสียงประสาน
2. ผู้เรียนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาโน้ตเพลง
3. ผู้เรียนร่วมกันอ่านเนื้อร้อง และคำแปลเนื้อร้องภาษาอังกฤษ
4. ผู้เรียนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับความหมายของบทเพลง
5. ผู้เรียนร้องเพลง An die Musik พร้อมทั้งแบ่งวรรคการหายใจตามประโยคเพลง
6. ผู้เรียนชมการบันทึกการแสดงบทเพลง An die Musik จำนวน 5 รายการ จาก
  - 6.1. Elisabeth Schwarzkopf (Soprano) และ Gerald Moore (Piano) จาก http://www.youtube.com/watch?v=Bm_AKMV0ME0
  - 6.2. Dietrich Fischer Dieskau (Baritone) และ Gerald Moore (Piano) จาก <http://www.youtube.com/watch?v=aylrOHMKFFQ>
  - 6.3. Akiko Ogawa (Alto) และ Hiroaki Yamada (Piano) จาก http://www.youtube.com/watch?v=4_cCiu7ifvo
  - 6.4. Ezra Williams (Tenor) และ Noel Charles (Piano) จาก <http://www.youtube.com/watch?v=F6hn9-U-kil>
  - 6.5. Laurie Rubin (Mezzo-Soprano) และ Hannah Shields (Piano) จาก <http://www.youtube.com/watch?v=4slH3UgQ3iA>
7. ผู้เรียนอภิปรายเปรียบเทียบการบันทึกการแสดงดังกล่าว

ขั้นสรุป

1. ผู้เรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาร่วมกันและการอภิปราย

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินผลจากรายงานการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ประเมินผลจากแบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน

สื่อการเรียนรู้

1. คอมพิวเตอร์
2. เครื่องฉาย (Visualizer)
3. โน้ตเพลง An die Musik

แหล่งอ้างอิง

Adler, K. 1965. *The Art of Accompanying and Coaching*. USA: University of Minnesota Press.

An die Musik. [Online]. Available from: <http://daisyfield.com/music/guitar/about/An-die-Musik.htm> [2012, March 5]

An die Musik. [Online]. Available from: http://en.wikipedia.org/wiki/An_die_Musik [2012, March 5]

Phillips, L. 1996. *Lieder line by line, and word for word*. New York: Oxford University Press. Rev Ed.

Price, D. N. 2005. *Accompanying Skills for Pianists*. 2nd Ed. California: Culver Crest Publications.

แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น

แผนการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงประกอบ จำนวน 1 คาบ 90 นาที

หลักการ

จากวิธีการศึกษาการบรรเลงเปียโนประกอบบทเพลงร้อง (Price, 2005) และจากหลักการสร้างความเป็นเอกภาพในการแสดง (Adler, 1965; Price, 2005) ได้กล่าวถึงกระบวนการสร้างความเข้าใจในบทเพลง นอกจากผู้บรรเลงเปียโนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในบทเพลงในเชิงทฤษฎีแล้ว ผู้บรรเลงเปียโนจะต้องมีความเข้าใจทั้งแนวทำนองหลัก และแนวเสียงประสาน นอกจากนี้จะต้องมีความชำนาญในการบรรเลงแนวทำนองประกอบอีกด้วย

แนวคิด

การเตรียมพร้อมในการบรรเลงรวมวิธีหนึ่งนอกจากการศึกษาบทเพลง คือ การฝึกฝนการบรรเลงในส่วนของตนเองให้เกิดความชำนาญ เพื่อไม่เป็นการเสียเวลาในการฝึกซ้อมร่วมกัน และเป็นที่ถือว่าเป็นการให้เกียรติผู้ร่วมงานด้วย

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและฝึกฝนทักษะการบรรเลงเปียโนประกอบรายบุคคล

ลักษณะการจัดชั้นเรียน เป็นชั้นเรียนแบบเดี่ยว

สภาพของห้องเรียน ลักษณะของห้องเรียนควรเป็นห้องสำหรับการเรียนปฏิบัติทักษะดนตรีที่มีเปียโนภายในห้องเรียน

เนื้อหา

การศึกษาการบรรเลงเปียโนประกอบเพลงสำหรับบทเพลงร้องของไพร์ซ์ (Price, 2005)

ไพร์ซ์ (Price, 2005) ได้เสนอวิธีการศึกษาการบรรเลงเปียโนประกอบเพลงสำหรับบทเพลงร้อง มีขั้นตอนดังนี้

1. แปลความหมายและตีความ เพื่อที่จะเข้าใจคำร้องซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นเนื่องจากการตั้งค่าลักษณะต่าง ๆ ของบทเพลง เช่น อารมณ์ บรรยากาศของบทเพลง เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับบทเพลง รวมถึงบทบาทของตัวละครที่เป็นผู้ขับร้องเพลงนั้น ๆ
2. เล่นและร้องแนวทำนองของนักร้อง ซึ่งส่วนมากเป็นแนวทำนองหลัก เพื่อช่วยให้ผู้บรรเลงเปียโนเข้าใจประโยคเพลง และการแบ่งวรรคช่วงหายใจของนักร้องได้ดีขึ้น

3. เล่นแนวร้องร่วมกับแนวเบสของแนวเปียโน เพื่อให้รู้สึกและเข้าใจถึงลักษณะของเสียงประสานที่มีลักษณะขัดกัน เพื่อให้ความรู้สึกกดดัน และเสียงที่เกลาลงเพื่อให้ความรู้สึกผ่อนคลาย รวมถึงช่วงจังหวะที่ใช้ในการหายใจ
4. ศึกษาพื้นผิวของบทเพลง โดยการศึกษาจากการดูโน้ตเพลงและการฟัง
5. ทดลองเล่นโน้ตที่เป็นแนวทำนองประกอบทั้งหมด โดยเล่นวิธีอ่านโน้ตแบบจับปล้น (Sight Reading) โดยเล่นในอัตราความเร็วที่คงที่และสามารถควบคุมการเล่นเครื่องหมายต่าง ๆ ได้ ควรระมัดระวังเรื่องพื้นผิวของเพลง ความดังเบา และลักษณะเฉพาะของบทเพลง
6. ฝึกซ้อมโน้ตที่เป็นแนวทำนองประกอบทั้งหมด โดยที่มีเป้าหมายการฝึกซ้อมเพื่อเติมเต็มบทเพลงนั้น เขียนเลขประจำนิ้ว ฝึกเล่นจุดที่อาจเกิดความผิดพลาดได้ง่าย ควรค้นหาวิธีการผลิตคุณภาพเสียง และอัตราความเร็วที่เหมาะสมกับบทเพลงด้วย
7. ร้องหรือพูดเนื้อเพลงร่วมกับการบรรเลงเปียโนประกอบของตนเอง เพื่อแสวงหาปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้เกี่ยวกับประโยคเพลง การบรรเลงรวม ความสมดุลของเสียง และทดสอบการอ่านโน้ตพร้อมกันทั้งแนวร้องและแนวทำนองประกอบ

วิธีสอนและการประเมินผล

กิจกรรม

ชั้นนำ

1. ผู้เรียนทบทวนความรู้เกี่ยวกับบทเพลง An die Musik
2. ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับขั้นตอนเตรียมความพร้อมของนักเปียโนก่อนการบรรเลงรวม

ชั้นสอน

1. ผู้เรียนร้องและเล่นแนวทำนองหลัก (แนวร้อง) ของเพลง An die Musik
2. ผู้เรียนเล่นเฉพาะแนวเบสของแนวทำนองประกอบ และแนวทำนองหลัก เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องของเสียงประสาน และช่วงหายใจของนักร้อง
3. ผู้เรียนฝึกเล่นแนวทำนองประกอบจากการอ่านโน้ตแบบจับปล้น (Sight Reading)
4. ผู้เรียนเล่นบทเพลงซ้ำอีกครั้ง เฉพาะส่วนที่เกิดความผิดพลาด และค้นหาวิธีการแก้ไขความผิดนั้น เช่น การเขียนเลขนิ้ว การเขียนคอร์ด
5. ผู้เรียนเล่นแนวทำนองประกอบพร้อมกับการร้องแนวทำนองหลัก
6. ผู้เรียนเล่นแนวทำนองประกอบ และสังเกตรูปแบบของแนวทำนองนั้น
7. ผู้เรียนฝึกเทคนิคการบรรเลงแนวทำนองประกอบแบบคอร์ด (Chordal Accompanying)

8. ผู้เรียนจินตนาการถึงเสียงของเครื่องดนตรีชนิดอื่น และทดลองเล่นแนวทำนองตามเสียงนั้น
ขั้นสรุป

1. ผู้เรียนทบทวนบทเรียนโดยการบรรเลงเพลง An die Musik 1 รอบ และฝึกซ้อมบทเพลงจนเกิดความชำนาญในการบรรเลง

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินผลจากรายงานการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ประเมินผลจากแบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน

สื่อการเรียนรู้

1. เปียโน
2. โน้ตเพลง An die Musik

แหล่งอ้างอิง

Adler, K. 1965. *The Art of Accompanying and Coaching*. USA: University of Minnesota Press.

An die Musik. [Online]. Available from: <http://daisyfield.com/music/guitar/about/An-die-Musik.htm> [2012, March 5]

An die Musik. [Online]. Available from: http://en.wikipedia.org/wiki/An_die_Musik [2012, March 5]

Phillips, L. 1996. *Lieder line by line, and word for word*. New York: Oxford University Press. Rev Ed.

Price, D. N. 2005. *Accompanying Skills for Pianists*. 2nd Ed. California: Culver Crest Publications.

แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น

แผนการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง การบรรเลงรวม

จำนวน 1 คาบ 90 นาที

หลักการ

จากหลักการสร้างความเป็นเอกภาพในการแสดง (Adler, 1965; Price, 2005) นอกจากจะกล่าวถึงกระบวนการสร้างความเข้าใจในบทเพลงแล้ว ยังประกอบด้วยกระบวนการสร้างความกลมกลืนขณะบรรเลงบทเพลง ซึ่งผู้บรรเลงเปียโนประกอบควรที่จะเรียนรู้วิธีการบรรเลงของตนเองให้สอดคล้องกับผู้ขับร้องเดี่ยวด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกตท่าทาง การฟังจังหวะและความดังเบาของเสียงเพื่อให้เกิดความสมดุล รวมถึงวิธีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อผู้ขับร้องเดี่ยวไม่ได้ขับร้องตรงตามสิ่งที่ได้ซักซ้อมกับผู้บรรเลงเปียโนประกอบ

แนวคิด

ผู้บรรเลงเปียโนประกอบควรที่จะเรียนรู้วิธีการบรรเลงของตนเองให้สอดคล้องกับผู้ขับร้องเดี่ยวด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกตท่าทาง การฟังจังหวะและความดังเบาของเสียงเพื่อให้เกิดความสมดุล รวมถึงวิธีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อผู้ขับร้องเดี่ยวไม่ได้ขับร้องตรงตามสิ่งที่ได้ซักซ้อมกับผู้บรรเลงเปียโนประกอบ เพื่อให้บทเพลงที่เกิดขึ้นมีความไพเราะและกลมกลืนมากที่สุด

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและฝึกฝนทักษะการบรรเลงเปียโนแบบบรรเลงร่วมกับนักร้องเดี่ยว

ลักษณะการจัดชั้นเรียน เป็นชั้นเรียนแบบเดี่ยว (มีผู้ขับร้องเข้าร่วมด้วย)

สภาพของห้องเรียน ลักษณะของห้องเรียนควรเป็นห้องสำหรับการเรียนปฏิบัติทักษะดนตรีที่มีเปียโนภายในห้องเรียน

เนื้อหา

การบรรเลงเปียโนประกอบเพลงสำหรับบทเพลงร้องของไพรัช (Price, 2005)

ไพรัช (Price, 2005) ได้เสนอวิธีการศึกษาการบรรเลงเปียโนประกอบเพลงสำหรับบทเพลงร้อง มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนการฝึกซ้อมการบรรเลงเปียโนประกอบ ทั้งสองฝ่ายคือผู้บรรเลงเดี่ยว และนักเปียโนต้องมีการเตรียมตัวมาอย่างดีก่อนบรรเลงร่วมกัน ทั้งสองฝ่ายจะต้องไม่มีปัญหาทางด้านเทคนิคที่มีอยู่ในบทเพลงนั้น ๆ ขั้นตอนการซ้อมจะขึ้นอยู่กับผู้บรรเลงเดี่ยวเป็นหลัก นักเปียโนจะเป็นผู้ตาม

แต่ขั้นตอนการซ้อมของนักดนตรีแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันในรายละเอียด อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ทั้งสองฝ่ายจะต้องทำความเข้าใจว่าแต่ละคนจะต้องเล่นอะไร
2. ผู้บรรเลงเดี่ยวจะต้องทำให้นักเปียโนเข้าใจว่าจะตนเองต้องการเล่นแบบใด ทั้งเรื่องจังหวะ ความดังเบา และการตีความบทเพลง
3. ในจุดที่เล่นไม่พร้อมกัน ต้องซ้อมในจุดนั้น ๆ เป็นพิเศษ โดยการเล่นให้ช้าลง โดยฟังให้ตีว่า อีกฝ่ายเล่นอะไร

ซึ่งกระบวนการดังกล่าว ควรเกิดขึ้นหลังจากมีการบรรเลงร่วมกันอย่างน้อย 1 ครั้ง เพื่อที่จะสังเกตส่วนต่าง ๆ ที่ยังเกิดความผิดพลาด แล้วควรดำเนินการแก้ไขตามวิธีการข้างต้น

วิธีสอนและการประเมินผล

กิจกรรม

ชั้นนำ

1. ผู้เรียนทบทวนความรู้เกี่ยวกับบทเพลง An die Musik
2. ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับขั้นตอนการบรรเลงร่วมกับผู้ขับร้องเดี่ยว

ขั้นสอน

1. ผู้เรียนและผู้ขับร้องบรรเลงเพลง An die Musik ร่วมกัน 1 ครั้ง โดยที่มีการหยุดพักระหว่างเพลง
2. ผู้เรียนและผู้ขับร้องร่วมกันอภิปรายส่วนที่เกิดความผิดพลาด และรายละเอียดอื่น ๆ ที่ยังไม่เหมาะสมกับบทเพลง พร้อมทั้งหาวิธีการแก้ไข
3. ผู้เรียนและผู้ขับร้องร่วมกันฝึกซ้อมเฉพาะจุดที่ได้มีการอภิปรายร่วมกัน
4. ผู้เรียนและผู้ขับร้องร่วมกันประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการบรรเลง

ขั้นสรุป

1. ผู้เรียนทบทวนบทเรียนโดยการบรรเลงเพลง An die Musik ร่วมกับผู้ขับร้อง 1 รอบ และฝึกซ้อมบทเพลงจนเกิดความชำนาญในการบรรเลง

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินผลจากรายงานการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ประเมินผลจากแบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน

สื่อการเรียนรู้

1. เปียโน
2. โน้ตเพลง An die Musik

แหล่งอ้างอิง

Adler, K. 1965. *The Art of Accompanying and Coaching*. USA: University of Minnesota Press.

An die Musik. [Online]. Available from: <http://daisyfield.com/music/guitar/about/An-die-Musik.htm> [2012, March 5]

An die Musik. [Online]. Available from: http://en.wikipedia.org/wiki/An_die_Musik [2012, March 5]

Phillips, L. 1996. *Lieder line by line, and word for word*. New York: Oxford University Press. Rev Ed.

Price, D. N. 2005. *Accompanying Skills for Pianists*. 2nd Ed. California: Culver Crest Publications.

แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น

แผนการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง การประเมินผลงาน

จำนวน 1 คาบ 90 นาที

หลักการ

การวัดและการประเมินผล เป็นกระบวนการหนึ่งในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากการวัดและการประเมินผล เป็นการตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยรูปแบบการสอนนี้จะใช้วิธีการตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และการประเมินผลตนเอง (Self-Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลจากการทำงานและผลงานของผู้เรียนเป็นหลัก (Mueller, 2011)

แนวคิด

1. การแสดงดนตรีเป็นการวัดประเมินผลงานการเรียนรู้ของผู้เรียนแบบหนึ่ง ซึ่งผู้เรียนจะต้องนำสิ่งที่เรียนรู้มานำเสนอหน้าชั้นเรียน
2. การวิจารณ์ผลงานการแสดง ควรวิเคราะห์วิจารณ์ให้เป็นไปในเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้ที่ถูกวิจารณ์เกิดกำลังใจ และพัฒนาความสามารถของตนเองต่อไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้และสามารถวิจารณ์การแสดงผลงานของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงผลงานการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องต่อหน้าผู้อื่นได้

ลักษณะการจัดชั้นเรียน เป็นชั้นเรียนแบบกลุ่ม

สภาพของห้องเรียน ลักษณะของห้องเรียนควรเป็นห้องประชุมขนาดเล็กที่มีเปียโนภายในห้องเรียน

เนื้อหา

ประเด็นการวิเคราะห์วิจารณ์ดนตรี

1. จุดประสงค์ของผลงาน จุดประสงค์หรือเป้าหมายที่เป็นแนวคิดหรือมโนภาพของผลงาน มีแนวทางในการสร้างสรรค์ หรือการแสดงออกต่อบทเพลงนั้น ๆ โดยคำนึงถึงประเภทของผลงานด้วย
2. องค์ประกอบพื้นฐานทางดนตรีและคำร้อง ผู้วิจารณ์จะต้องมีความรู้ในทฤษฎีดนตรี และควรทราบถึงองค์ประกอบพื้นฐานของดนตรี ดังนี้
  - 2.1. สีสันของเสียง
  - 2.2. การประสานเสียง

- 2.3. ทำนอง ระดับเสียง ลีลาและทิศทางของทำนองที่เกิดขึ้น
- 2.4. จังหวะ ระดับความช้า เร็ว การหยุด การเปลี่ยนจังหวะตลอดจนลีลาที่เกิดขึ้น
- 2.5. รูปแบบ (สังคีตลักษณ์)

3. การนำเสนอ

- 3.1. การดำเนินเรื่องราว การใช้โครงสร้างที่สัมพันธ์กับบทเพลง วรรคตอนการเริ่ม การหยุด การตั้งอารมณ์ของผู้ชม
- 3.2. การเรียบเรียง การใช้เสียงเครื่องดนตรีให้สัมพันธ์กับเรื่องราว
- 3.3. เวลา สถานที่ แสง ระบบเสียงและระยะการชม
- 3.4. ตัวผู้นำเสนอในฐานะผู้แสดง คือใคร มีบทบาทอย่างไร
- 3.5. ส่วนประกอบอื่น เช่น เครื่องแต่งกาย การแสดงความรู้สึก

ในการวิจารณ์ระหว่างการชมการแสดง ย่อมบรรยายถึงผลที่เกิดขึ้นในภาพรวม ความชื่นชอบ ความคิดความรู้สึก ณ เวลานั้น เป็นอย่างไร การตีความของผู้วิจารณ์จึงจำเป็นที่จะต้องสัมผัสกับบรรยากาศนั้นด้วยความไม่มีอคติ

4. คุณค่าที่ได้รับจากการฟังหรือการชมการแสดง

วิธีสอนและการประเมินผล

กิจกรรม

ขั้นนำ

1. ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับขั้นตอนการแสดงดนตรีและการวิจารณ์ดนตรีที่ดี

ขั้นสอน

1. ผู้เรียนแต่ละคนบรรเลงเพลง An die Musik ร่วมกับผู้ขับร้องเดี่ยว
2. เมื่อผู้เรียนแต่ละคนแสดงบทเพลงเสร็จสิ้น ให้ผู้เรียนที่เหลือแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการแสดงดังกล่าว
3. ผู้เรียนช่วยกันเปรียบเทียบข้อดี ข้อด้อยของการแสดงเพื่อนำข้อคิดเห็นที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาการแสดงของตนเอง

ขั้นสรุป

1. ผู้เรียนสรุปสิ่งที่ได้รับจากการเรียนและการแสดงดนตรีร่วมกัน

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินผลจากรายงานการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ประเมินผลจากแบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน

สื่อการเรียนรู้

1. เปียโน
2. โน้ตเพลง An die Musik

แหล่งอ้างอิง

- ปราโมทย์ ตำนประดิษฐ์. *มาทำไม: การวิเคราะห์วิจารณ์ทางดนตรี*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://www.surinindex.net/article/western_music/vjdt.htm [2554, ธันวาคม 22]
- Adler, K. 1965. *The Art of Accompanying and Coaching*. USA: University of Minnesota Press.
- Mueller, J. 2011. *What is Authentic Assessment?* [Online]. Available from: <http://jfmuller.faculty.noctrl.edu/toolbox/whatisit.htm>. [2012, January 6]
- Price, D. N. 2005. *Accompanying Skills for Pianists*. 2nd Ed. California: Culver Crest Publications.

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างโน้ตเพลงที่ใช้ในการทดลองสอน

ตัวอย่างโน้ตเพลงที่ใช้ในการทดลองสอน

เพลง An die Musik ของ F.Schubert (บันไดเสียง D Major)

An die Musik.
Schuber.

Op. 89. N° 4.

Mäßig.

81. Du hol - de
Kunst, in wie - viel grau-en - Stun - den, wo mich des
Le - benswil - der Kreis um - strickt, hast du mein
Herz - zu war - mer Lieb ent - zun - den, hast mich in ei - ne
beß - re Welt ent - rückt, in ei - ne beß - re Welt ent - rückt!

Edition Peters. 9023

Die hat ein
 Schiff - see, der hat ein Schiff er - flo - sen, ein si - cher,
 kol - li - ger Ak - kund von dir den Him - mel
 bau - ren Zei - ten mir er - schlafen, da hol - du Kunst, ich
 dan - ke dir da - für, du hol - de Kunst, ... ich dan - ke dir!

ภาคผนวก ง

แบบทดสอบตอนที่ 1

การเตรียมความพร้อมระหว่างผู้บรรเลงเปียโนและผู้ขับร้อง

แบบทดสอบตอนที่ 1

การเตรียมความพร้อมระหว่างผู้บรรเลงเปียโนและผู้ขับร้อง (5 นาที)

คำชี้แจง ให้ผู้บรรเลงเปียโนและผู้ขับร้องเดี่ยวเตรียมความพร้อมในการบรรเลงบทเพลงร่วมกัน โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การพูดคุยเพื่อตีความบทเพลง การซ้อมคิ้ว เพื่อให้ผู้บรรเลงบทเพลงทั้ง 2 คน สามารถบรรเลงบทเพลงร่วมกันได้อย่างกลมกลืน

บทเพลงที่กำหนด: An die Musik ของ F.Schubert (บันไดเสียง D Major)

การประเมินผล

1.1. กระบวนการฝึกซ้อม

1) การฝึกบรรเลงตลอดเพลงโดยที่ไม่มีการหยุด จำนวนรอบที่เกิดขึ้น _____

รอบ

2) การฝึกซ้อมเฉพาะจุดที่มีความผิดพลาด

- ไม่มีความผิดพลาดเกิดขึ้น
- มีความผิดพลาด จำนวนจุดที่มีความผิดพลาด _____ จุด แต่ไม่เกิดการฝึกซ้อม
- มีความผิดพลาด จำนวนจุดที่มีความผิดพลาด _____ จุด จำนวนรอบที่ซ้อมในแต่ละ

จุด

ความเห็น จุดที่	ตำแหน่ง/ ลักษณะที่ผิดพลาด	จำนวนรอบในการซ้อมในแต่ละจุด					หมายเหตุ
		1	2	3	4	5	
ตัวอย่าง	ห้องที่ 4-8 เล่นไม่ตรงกัน	ผิด จังหวะ	จังหวะ ดีขึ้น	เล่น ตรงกัน	-	-	-
1							
2							
3							
4							
5							

ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม _____

_____

_____

1.2. กระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้น

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลขทางขวามือตามระดับของสภาพจริงของการแสดงที่เกิดขึ้น โดยแบ่งระดับของสภาพออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด
0	ไม่มีการเกิดขึ้น

ข้อความ	มากที่สุด ← → ไม่มี						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
1. มีการสื่อสารระหว่างบรรเลงด้วยท่าทางระหว่างผู้บรรเลงประกอบและผู้ขับร้องเดี่ยว							
2. มีการสื่อสารระหว่างบรรเลงด้วยภาษาระหว่างผู้บรรเลงประกอบและผู้ขับร้องเดี่ยว							
3. มีการอภิปรายระหว่างผู้ขับร้องและผู้บรรเลงประกอบเกี่ยวกับการตีความบทเพลง							
4. ผู้บรรเลงประกอบสามารถใช้คำพูดในการสื่อสารที่สุภาพ							
5. ผู้บรรเลงประกอบมีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ขับร้อง							
6. ผู้บรรเลงประกอบปฏิบัติตามความคิดเห็นที่ได้ตกลงไว้							
7. ผู้บรรเลงประกอบสามารถวิเคราะห์หรือวิจารณ์การขับร้องที่ทำให้เกียรติผู้ขับร้องเดี่ยว							
8. ผู้บรรเลงประกอบมีวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ							
9. ผู้บรรเลงประกอบมีวิธีการรับมือกับสถานการณ์ที่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกัน							
10. ระดับความสามารถในการสื่อสารโดยรวมของผู้บรรเลงเป็ยโนประกอบ							
ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม							

ภาคผนวก จ

แบบทดสอบตอนที่ 2

การบรรเลงรวมระหว่างผู้บรรเลงเปียโนและผู้ขับร้อง

แบบทดสอบตอนที่ 2

การบรรเลงรวมระหว่างผู้บรรเลงเปียโนและผู้ขับร้อง (6-10 นาที)

คำชี้แจง ให้ผู้บรรเลงเปียโนประกอบบรรเลงบทเพลงที่กำหนดให้ร่วมกับผู้ขับร้องเดี่ยว ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1. ให้ผู้บรรเลงเปียโนและผู้ขับร้องเดี่ยวแสดงบทเพลงที่กำหนดให้ร่วมกันจำนวน 1 รอบ โดยบรรเลงตั้งแต่ต้นจนจบเพลงโดยไม่มีการหยุดพักระหว่างเพลง (3 - 5 นาที)
- 2.2. บรรเลงเปียโนประกอบการขับร้องโดยที่ผู้ขับร้องแสดงตามโจทย์ดังต่อไปนี้ (3 - 5 นาที)
  - 1) ร้องไม่ตรงตามจังหวะของโน้ต (Tempo Fluctuation)
  - 2) ร้องข้ามประโยคเพลง (Phrase Omission)
  - 3) ร้องไม่ตรงกับคีย์ของตนเอง (Entrance Inaccuracy)

บทเพลงที่กำหนด: An die Musik ของ F.Schubert (บันไดเสียง D Major)

การประเมินผล

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลขทางขวามือตามระดับของสภาพจริงของการแสดงที่เกิดขึ้น โดยแบ่งระดับของสภาพออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด
0	ไม่มีการเกิดขึ้น

2.1. การแสดงบทเพลง โดยบรรเลงตั้งแต่ต้นจนจบเพลงโดยไม่มีการหยุดพักระหว่างเพลง (3-5 นาที)

ข้อความ	มากที่สุด ← → ไม่มี						ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	0	
1. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบสามารถบรรเลงโน้ตให้มีลักษณะของเสียง (Articulation) ได้ตรงกับการร้องของผู้ขับร้องเดี่ยว							
2. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบสามารถบรรเลงประโยคเพลง (Phrasing) ได้ตรงกับการร้องของผู้ขับร้องเดี่ยว							
3. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบสามารถบรรเลงเพลงให้มีอัตราเร็ว (Tempo) เท่ากับการร้องของผู้ขับร้องเดี่ยว							
4. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบสามารถบรรเลงเพลงให้มีความดังเบา (Dynamic) เหมาะสมกับการร้องของผู้ขับร้องเดี่ยว							
5. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบสามารถบรรเลงเพลงโดยใช้เพเดิล (Pedaling) ได้อย่างเหมาะสม							
6. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบสามารถบรรเลงเพลงให้อารมณ์ของบทเพลงสัมพันธ์กับการร้องของผู้ขับร้องเดี่ยว							
7. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบสามารถแสดงบทบาทของตนเองได้อย่างเหมาะสมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม							
8. ระดับความสามารถโดยรวมของผู้บรรเลงเปียโนประกอบในการบรรเลงแนวทำนองของตนเองให้มีความกลมกลืนกับผู้ขับร้องเพลงเดี่ยว							
ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม							

2.2. วิธีการในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการบรรเลงร่วมกัน (3-5 นาที)

1) วิธีการในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าขณะบรรเลง

1.1) ผู้ขับร้องที่ร้องไม่ตรงตามจังหวะ (Tempo Fluctuation)

- หยุดเล่น
- เล่นต่อไปโดยไม่สนใจจังหวะของผู้ขับร้อง
- เล่นต่อไปโดยเล่นตามจังหวะของผู้ขับร้อง
- อื่นๆ ระบุ _____

1.2) ผู้ขับร้องที่ร้องข้ามประโยคเพลง (Phrase Omission)

- หยุดเล่น
- เล่นต่อไปโดยไม่สนใจแนวทำนองของผู้ขับร้อง
- เล่นต่อไปโดยเล่นตามแนวทำนองของผู้ขับร้อง
- อื่นๆ ระบุ _____

1.3) ผู้ขับร้องที่ร้องไม่ตรงกับคีย์ของตนเอง (Entrance Inaccuracy)

- หยุดเล่น
- เล่นต่อไปโดยไม่สนใจคีย์ของผู้ขับร้อง
- เล่นต่อไปโดยเพิ่มเติมแนวทำนองประกอบเพื่อรอผู้ขับร้อง
- อื่นๆ ระบุ _____

2) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการบรรเลงร่วมกัน

ข้อความ	มากที่สุด ← → ไม่มี						ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	0	
1. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องไม่ตรงตามจังหวะ							
2. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องข้ามประโยคเพลง							
3. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องไม่ตรงกับคีย์ของตนเอง							
ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม							

ภาคผนวก จ

แบบทดสอบตอนที่ 3

ทักษะทางดนตรีเฉพาะด้านของผู้บรรเลงเปียโน

แบบทดสอบตอนที่ 3

ทักษะทางดนตรีเฉพาะด้านของผู้บรรเลงเปียโน (5 นาที)

คำชี้แจง ให้ผู้บรรเลงเปียโนปฏิบัติทักษะดนตรีตามหัวข้อดังต่อไปนี้

3.1. ร้องแนวทำนองประกอบการบรรเลงแนวเบสตามโน้ตที่กำหนดให้ (2 นาที)

บทเพลงที่กำหนด: Concone's Fifty Lessons for Medium Voice, Op.9 No.3

ห้องที่ 1 – 16 (G. Schirmer, 1986)

Andante con moto. (♩=80.)

3.

3.2. การอ่านโน้ตแบบจับพลันตามโน้ตที่กำหนดให้ (Sight Reading) (3 นาที)
 บทเพลงที่กำหนด: Piano Sight Playing Workbook Vol.1 No.31
 (Yamaha Music Foundation, 1998)

Tempo di Marcia

31 *mf marcato*

cresc.

mp cresc.

การประเมินผล (เฉพาะผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบ เป็นผู้ประเมินส่วนนี้)
คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลขทางขวามือตาม
ระดับของสภาพจริงของการแสดงที่เกิดขึ้น โดยแบ่งระดับของสภาพออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด
0	ไม่มีการเกิดขึ้น

3.1. ความสามารถในการร้องแนวทำนองประกอบการบรรเลงแนวเบสที่ตนเองบรรเลง

ข้อความ	มากที่สุด ← → ไม่มี						ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	0	
ความถูกต้องของจังหวะ (Accuracy of Rhythm)							
ความถูกต้องของโน้ต (Accuracy of Notes)							
ความถูกต้องของรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบของเพลง (Accuracy of Stylistic Details) เช่น Dynamics Articulation Tempo Phrasing							
ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม							

3.2. ความสามารถในการอ่านโน้ตแบบฉับพลัน (Sight Reading)

ข้อความ	มากที่สุด ← → ไม่มี						ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	0	
ความถูกต้องของจังหวะ (Accuracy of Rhythm)							
ความถูกต้องของโน้ต (Accuracy of Notes)							
ความถูกต้องของรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบของเพลง (Accuracy of Stylistic Details) เช่น Dynamics Articulation Tempo Phrasing							
ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม							

ภาคผนวก ช

แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ในการสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงของผู้บรรเลงเปียโนประกอบ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการขับร้อง

ผู้ทดลองหมายเลข _____

แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ในการสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงของผู้บรรเลงเปียโนประกอบ

ก่อนเรียน

หลังเรียน

ตอนที่ 1 กระบวนการเตรียมพร้อมก่อนการบรรเลงร่วมกันระหว่างผู้บรรเลงเปียโนและผู้ขับร้อง (5 นาที)

1.1. กระบวนการฝึกซ้อม

1) การฝึกบรรเลงตลอดเพลงโดยที่ไม่มีการหยุด จำนวนรอบที่เกิดขึ้น _____ รอบ

2) การฝึกซ้อมเฉพาะจุดที่มีความผิดพลาด

ไม่มีความผิดพลาดเกิดขึ้น

มีความผิดพลาด จำนวนจุดที่มีความผิดพลาด _____ จุด แต่ไม่เกิดการฝึกซ้อม

มีความผิดพลาด จำนวนจุดที่มีความผิดพลาด _____ จุด จำนวนรอบที่ซ้อมในแต่ละจุด

ความเห็น จุดที่	ตำแหน่ง/ ลักษณะที่ผิดพลาด	จำนวนรอบในการซ้อมในแต่ละจุด					หมายเหตุ
		1	2	3	4	5	
ตัวอย่าง	ห้องที่ 4-8 เล่นไม่ตรงกัน	ผิดจังหวะ	จังหวะดีขึ้น	เล่นตรงกัน	-	-	-
1							
2							
3							
4							
5							

ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม _____

_____

_____

1.2. กระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้น

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลขทางขวามือตามระดับของสภาพจริงของการแสดงที่เกิดขึ้น โดยแบ่งระดับของสภาพออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด
0	ไม่มีการเกิดขึ้น

ข้อความ	มากที่สุด ← → ไม่มี						ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	0	
1. มีการสื่อสารระหว่างบรรเลงด้วยท่าทางระหว่างผู้บรรเลงประกอบและผู้ขับร้องเดี่ยว							
2. มีการสื่อสารระหว่างบรรเลงด้วยภาษาระหว่างผู้บรรเลงประกอบและผู้ขับร้องเดี่ยว							
3. มีการอภิปรายระหว่างผู้ขับร้องและผู้บรรเลงประกอบเกี่ยวกับการตีความบทเพลง							
4. ผู้บรรเลงประกอบสามารถใช้คำพูดในการสื่อสารที่สุภาพ							
5. ผู้บรรเลงประกอบมีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ขับร้อง							
6. ผู้บรรเลงประกอบปฏิบัติตามความคิดเห็นที่ได้ตกลงไว้							
7. ผู้บรรเลงประกอบสามารถวิเคราะห์หรือวิจารณ์การขับร้องที่ทำให้เกียรติผู้ขับร้องเดี่ยว							
8. ผู้บรรเลงประกอบมีวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ							
9. ผู้บรรเลงประกอบมีวิธีการรับมือกับสถานการณ์ที่มีความเห็นไม่สอดคล้องกัน							
10. ระดับความสามารถในการสื่อสารโดยรวมของผู้บรรเลงเปียโนประกอบ							
ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม							

ตอนที่ 2 การประเมินผลการสร้างความกลมกลืนในการบรรเลงร่วมกัน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลขทางขวามือตามระดับของสภาพจริงของการแสดงที่เกิดขึ้น โดยแบ่งระดับของสภาพออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด
0	ไม่มีการเกิดขึ้น

2.1. การแสดงบทเพลง โดยบรรเลงตั้งแต่ต้นจนจบเพลงโดยไม่มีการหยุดพักระหว่างเพลง (3-5 นาที)

ข้อความ	มากที่สุด ← → ไม่มี						ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	0	
1. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบสามารถบรรเลงโน้ตให้มีลักษณะของเสียง (Articulation) ได้ตรงกับกรรองของผู้ขับร้องเดี่ยว							
2. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบสามารถบรรเลงประโยคเพลง (Phrasing) ได้ตรงกับกรรองของผู้ขับร้องเดี่ยว							
3. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบสามารถบรรเลงเพลงให้มีอัตราเร็ว (Tempo) เท่ากับกรรองของผู้ขับร้องเดี่ยว							
4. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบสามารถบรรเลงเพลงให้มีความดังเบา (Dynamic) เหมาะสมกับการกรรองของผู้ขับร้องเดี่ยว							
5. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบสามารถบรรเลงเพลงโดยใช้เพเดิล (Pedaling) ได้อย่างเหมาะสม							
6. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบสามารถบรรเลงเพลงให้อารมณ์ของบทเพลงสัมพันธ์กับการกรรองของผู้ขับร้องเดี่ยว							
7. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบสามารถแสดงบทบาทของตนเองได้อย่างเหมาะสมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม							
8. ระดับความสามารถโดยรวมของผู้บรรเลงเปียโนประกอบในการบรรเลงแนวทำนองของตนเองให้มีความกลมกลืนกับผู้ขับร้องเพลงเดี่ยว							
ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม							

2.2. วิธีการในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการบรรเลงร่วมกัน (3-5 นาที)

1) วิธีการในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าขณะบรรเลง

1.1) ผู้ขับร้องที่ร้องไม่ตรงตามจังหวะ (Tempo Fluctuation)

- หยุดเล่น
- เล่นต่อไปโดยไม่สนใจจังหวะของผู้ขับร้อง
- เล่นต่อไปโดยเล่นตามจังหวะของผู้ขับร้อง
- อื่นๆ ระบุ _____

1.2) ผู้ขับร้องที่ร้องข้ามประโยคเพลง (Phrase Omission)

- หยุดเล่น
- เล่นต่อไปโดยไม่สนใจแนวทำนองของผู้ขับร้อง
- เล่นต่อไปโดยเล่นตามแนวทำนองของผู้ขับร้อง
- อื่นๆ ระบุ _____

1.3) ผู้ขับร้องที่ร้องไม่ตรงกับคีย์ของตนเอง (Entrance Inaccuracy)

- หยุดเล่น
- เล่นต่อไปโดยไม่สนใจคีย์ของผู้ขับร้อง
- เล่นต่อไปโดยเพิ่มเติมแนวทำนองประกอบเพื่อรอผู้ขับร้อง
- อื่นๆ ระบุ _____

2) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการบรรเลงร่วมกัน

ข้อความ	มากที่สุด ← → ไม่มี						ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	0	
1. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องไม่ตรงตามจังหวะ							
2. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องข้ามประโยคเพลง							
3. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องไม่ตรงกับคีย์ของตนเอง							
ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม							

**ตอนที่ 3 ทักษะทางดนตรีเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงประกอบของผู้บรรเลงเปียโน
(เฉพาะผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงเปียโนประกอบ เป็นผู้ประเมินส่วนนี้)**

3.1. ความสามารถในการร้องแนวทำนองประกอบการบรรเลงแนวเบสที่ตนเองบรรเลง

ข้อความ	มากที่สุด ← → ไม่มี						ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	0	
ความถูกต้องของจังหวะ (Accuracy of Rhythm)							
ความถูกต้องของโน้ต (Accuracy of Notes)							
ความถูกต้องของรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบของเพลง (Accuracy of Stylistic Details) เช่น Dynamics Articulation Tempo Phrasing							
ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม							

3.2. ความสามารถในการอ่านโน้ตแบบฉับพลัน (Sight Reading)

ข้อความ	มากที่สุด ← → ไม่มี						ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	0	
ความถูกต้องของจังหวะ (Accuracy of Rhythm)							
ความถูกต้องของโน้ต (Accuracy of Notes)							
ความถูกต้องของรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบของเพลง (Accuracy of Stylistic Details) เช่น Dynamics Articulation Tempo Phrasing							
ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม							

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจที่มีต่อผู้บรรเลงเปียโนประกอบ

คำชี้แจง ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้บรรเลงเปียโนประกอบในด้านต่อไปนี้ อย่างไร

4.1. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบมีความเข้าใจเกี่ยวกับบทเพลงมากน้อยเพียงใด

4.2. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบสามารถสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงได้มากน้อยเพียงใด

4.3. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบสามารถให้การสนับสนุนผู้ขับร้องเดี่ยวได้มากน้อยเพียงใด

4.4. ท่านมีความพึงพอใจต่อการบรรเลงของผู้บรรเลงเปียโนประกอบอย่างไร

4.5. ท่านคิดว่าผู้บรรเลงเปียโนประกอบมีทักษะ ความรู้ ความเข้าใจในการบรรเลงเพลง และมีทักษะการทำงานร่วมกับผู้ขับร้องเดี่ยวหลังจากเข้าร่วมเรียนตามรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นมากน้อยเพียงใด

(ตอบเฉพาะฉบับประเมินผลสัมฤทธิ์หลังเรียน)

ตอนที่ 5 ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือ

ภาคผนวก ซ

แบบสัมภาษณ์ผู้ขับร้องเดี่ยว ที่เข้าร่วมการทดลอง

แบบสัมภาษณ์ผู้ขับร้องเดี่ยว เกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อผู้บรรเลงเปียโนประกอบ

เมื่อเปรียบเทียบผลที่ได้จากการแสดงก่อนเรียนและหลังเรียน ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้บรรเลงเปียโนประกอบในด้านต่อไปนี้ อย่างไร

1. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบมีความเข้าใจเกี่ยวกับบทเพลงมากน้อยเพียงใด
2. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบสามารถสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงได้มากน้อยเพียงใด
3. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบสามารถให้การสนับสนุนผู้ขับร้องเดี่ยวได้มากน้อยเพียงใด
4. ท่านมีความพึงพอใจต่อการบรรเลงของผู้บรรเลงเปียโนประกอบแต่ละคน อย่างไร
5. ท่านคิดว่าผู้บรรเลงเปียโนประกอบมีทักษะ ความรู้ ความเข้าใจในการบรรเลงเพลง และมีทักษะการทำงานร่วมกับผู้ขับร้องเดี่ยวหลังจากเข้าร่วมเรียนตามรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น มากน้อยเพียงใด

ภาคผนวก ฅ

ตัวอย่างแบบบันทึกในสมุดรายงานผล

การพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง

ตัวอย่างแบบบันทึกในสมุดรายงานผล

การพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง

ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ - สกุล _____

อายุ _____ ปี

ประสบการณ์ในการเรียนเปียโน

ที่	สถานที่เรียน/ อาจารย์	ปีที่เรียน	ระยะเวลา ที่เรียน
1			
2			
3			
4			

วุฒิการศึกษาด้านเปียโนสูงสุดที่ได้รับ _____

ประสบการณ์ด้านการบรรเลงเปียโนประกอบ

ก่อนเข้าเรียนมหาวิทยาลัย มี ไม่มี

ถ้ามี เคยบรรเลงร่วมกับเครื่องดนตรี _____

ขณะเรียนมหาวิทยาลัย มี ไม่มี

ถ้ามี เคยบรรเลงร่วมกับเครื่องดนตรี _____

เครื่องดนตรีอื่นที่สามารถเล่นได้ _____

ความคิดเห็นที่มีต่อการบรรเลงเปียโนประกอบ

_____

_____

_____

สิ่งที่คาดหวังกับการอบรมครั้งนี้

_____

_____

_____

ครั้งที่ 1 เรื่อง เตรียมความพร้อมด้านทฤษฎีและบริบทของเพลง:

ข้อมูลพื้นฐานด้านประวัติเพลง

วันที่ _____

เวลา _____

ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนครั้งนี้

ทักษะของตนเองที่ได้รับการพัฒนา

	ทักษะ	ระดับการพัฒนา			หมายเหตุ
		มาก<----->น้อย			
		3	2	1	
☐	การตีความบทเพลง				
☐	การทำงานร่วมกัน				
☐	การเตรียมความพร้อมในการบรรเลง				
☐	การฟัง				
☐	การร้อง				
☐	การอ่านโน้ตแบบจับพลัน (Sight Reading)				
☐	การใช้เพดัล (Pedaling)				
☐	การด้นสด (Improvisation)				
☐	การบรรเลงรวม (Ensemble)				
☐	ทักษะอื่น ๆ ระบุ.....				

ข้อค้นพบอื่น ๆ

สรุปภาพรวมของการอบรม

ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมครั้งนี้

ทักษะของตนเองที่ได้รับการพัฒนา

	ทักษะ	ระดับการพัฒนา มาก<----->น้อย			หมายเหตุ
		3	2	1	
☐	การตีความบทเพลง				
☐	การทำงานร่วมกัน				
☐	การเตรียมความพร้อมในการบรรเลง				
☐	การฟัง				
☐	การร้อง				
☐	การอ่านโน้ตแบบจับพลัน (Sight Reading)				
☐	การใช้เพดัล (Pedaling)				
☐	การด้นสด (Improvisation)				
☐	การบรรเลงรวม (Ensemble)				
☐	ทักษะอื่น ๆ ระบุ.....				

ความคิดเห็นที่มีต่อการบรรลุเป้าหมายประกอบ

มีความเปลี่ยนแปลงจากก่อนการอบรม มี ไม่มี

ถ้ามี โปรดระบุ _____

สิ่งที่คาดหวังกับการอบรมกับการอบรมที่เกิดขึ้น มีความต่างกันหรือไม่ อย่างไร

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการอบรม

ภาคผนวก ญ

บันทึกหลังสอน

บันทึกหลังสอน

แผนการเรียนรู้ที่ _____ เรื่อง _____

วันที่ _____ เวลา _____

จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ที่ตั้งไว้	ระดับความสามารถผู้เรียน			หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	

ทักษะที่เกิดขึ้น

ทักษะ	ทักษะที่คาดหวังตามแผน		ทักษะของผู้เรียนที่เกิดขึ้น		
	ทักษะหลัก	ทักษะรอง	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3

เกณฑ์คะแนน   3 คะแนน   หมายถึงมาก
                           2 คะแนน   หมายถึงปานกลาง
                           1 คะแนน   หมายถึงน้อย
                           0 คะแนน   หมายถึงไม่เกิดขึ้น/ ไม่ชัดเจน

พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนของผู้เรียน

การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

_____

_____

พฤติกรรมอื่น ๆ

_____

_____

หมายเหตุ

_____

_____

_____

ภาคผนวก ก

คะแนนของผู้เรียนที่ได้จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เชี่ยวชาญ

คะแนนของผู้เรียนที่ได้จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เชี่ยวชาญ

1. กระบวนการเตรียมพร้อมก่อนการบรรเลงร่วมกันระหว่างผู้บรรเลงเปียโนและผู้ขับร้อง
ตารางที่ 1 แสดงกระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้นระหว่างการฝึกซ้อม¹

ผู้เรียน	ก่อนเรียน									หลังเรียน									
	1			2			3			1			2			3			
	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD	
ลักษณะการสื่อสาร																			
1. มีการสื่อสารระหว่างบรรเลง	1	2.60	1.51	0	2.33	1.16	0	3.50	0.71	0	<u>2.50</u>	1.29	0	2.25	0.96	0	3.33	0.58	
ด้วยท่าทางระหว่างผู้บรรเลง	4			0			0			2			1			3			
ประกอบและผู้ขับร้องเดี่ยว	1			1			0			1			2			-			
	4			3			4			4			3			4			
	3			3			3			3			3			3			
2. มีการสื่อสารระหว่างบรรเลง	0	3.00	0.81	0	2.67	1.16	3	3.33	0.58	1	<u>2.50</u>	1.29	0	3.00	1.00	0	3.50	0.71	
ด้วยภาษาระหว่างผู้บรรเลง	3			0			0			0			0			0			
ประกอบและผู้ขับร้องเดี่ยว	2			2			0			2			2			-			
	4			4			4			4			4			4			
	3			2			3			3			3			3			
3. มีการอภิปรายระหว่างผู้ขับ	0	2.50	0.71	1	2.00	1.41	2	2.00	1.00	0	<u>3.00</u>	0.00	0	3.50	0.71	0	3.00	0.00	
ร้องและผู้บรรเลงประกอบ	0			0			0			0			0			0			
เกี่ยวกับการตีความบทเพลง	2			0			0			0			0			-			
	0			0			1			0			4			4			
	3			3			3			3			3			3			
4. ผู้บรรเลงประกอบสามารถใช้	0	4.00	1.41	0	3.00	1.41	1	2.33	1.53	0	<u>4.00</u>	1.41	0	3.00	1.41	0	3.50	0.71	
คำพูดในการสื่อสารที่สุภาพ	0			0			0			0			0			0			
	0			0			0			0			0			-			
	5			4			4			5			4			4			
	3			2			2			3			2			3			
5. ผู้บรรเลงประกอบมีการ	2	3.20	1.64	3	2.80	0.84	3	3.50	0.58	3	3.60	1.14	4	3.20	0.84	0	4.00	0.00	
ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้	1			2			3			2			2			0			
ขับร้อง	4			2			0			4			3			-			
	5			4			4			5			4			4			
	4			3			4			4			3			4			
6. ผู้บรรเลงประกอบปฏิบัติตาม	3	3.00	1.23	1	2.25	0.96	2	2.67	1.16	3	3.80	0.84	3	2.80	0.45	0	<u>4.00</u>	0.00	
ความคิดเห็นที่ได้ตกลงไว้	1			0			0			3			2			0			
	3			2			0			4			3			-			
	4			3			4			5			3			0			
	4			3			2			4			3			4			
7. ผู้บรรเลงประกอบสามารถ	0	3.00		0	2.00		0	2.00		0	<u>3.00</u>	0.00	0	2.00		0	2.00		
วิเคราะห์หรือวิจารณ์การขับ	0			0			0			0			0			0			
ร้องที่ทำให้เกียรติผู้ขับร้องเดี่ยว	0			0			0			0			0			-			
	0			0			0			0			0			0			
	3			2			2			3			2			2			
8. ผู้บรรเลงประกอบมีวิธีการ	0	2.75	0.96	0	2.00		0	3.00	0.00	0	<u>2.50</u>	0.71	0	2.33	0.58	0	3.00	0.00	
สื่อสารที่มีประสิทธิภาพ	2			0			0			2			0			0			
	2			0			0			-			2			-			
	3			0			3			0			3			3			

¹ คะแนนที่ไม่ได้ขีดเส้นใต้ หมายถึง ผลคะแนนหลังเรียนมากกว่าคะแนนก่อนเรียน
คะแนนที่ขีดเส้นใต้ประ หมายถึง ผลคะแนนหลังเรียนเท่ากับผลคะแนนก่อนเรียน
คะแนนที่ขีดเส้นใต้ทับ หมายถึง ผลคะแนนหลังเรียนน้อยกว่าผลคะแนนก่อนเรียน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

		3	2	3	3	2	3											
9. ผู้บรรเลงประกอบมีวิธีการ	1	2.67	1.53	0	3.00	0	2.00	1	<u>2.33</u>	1.16	0	3.00	0	3.00				
รับมือกับสถานการณ์ที่มีความ	4		0		0			3		0			0					
คิดเห็นไม่สอดคล้องกัน	0		0		0			0		0			-					
	0		0		0			0		0			0					
	3		3		2			3		3			3					
10.ระดับความสามารถในการ	2	2.60	1.34	0	2.00	1.00	3	2.00	0.45	2	3.00	1.00	3	2.20	0.84	0	3.67	0.58
สื่อสารโดยรวมของผู้บรรเลง	1		0				3			2			1				3	
เปียโนประกอบ	2		1				2			3			2				-	
	4		3				3			4			3				4	
	3		2				3			4			2				3	
คะแนนเฉลี่ย		2.93	1.11		2.41	1.13		2.63	0.75		3.02	0.88		2.73	0.85		3.30	0.32

2. การประเมินผลการสร้างความกลมกลืนในการบรรเลงร่วมกัน

ตารางที่ 2 แสดงผลการสร้างความกลมกลืนในการบรรเลงร่วมกันระหว่างผู้บรรเลงเปียโนประกอบ และผู้ขับร้อง²

ผู้เรียน	ก่อนเรียน									หลังเรียน									
	1			2			3			1			2			3			
	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD	
ลักษณะการสื่อสาร																			
1. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบ	3	3.80	0.84	1	2.00	1.00	3	2.80	0.84	3	3.80	0.84	3	2.60	0.55	4	3.75	0.50	
บรรเลงโน้ตให้มีลักษณะ	4			3			4			4			3			4			
ของเสียง (Articulation) ได้	3			2			2			3			2			-			
ตรงกับกรร็องของผู้ขับ	5			3			3			5			3			4			
ร้องเดี่ยว	4			1			2			4			2			3			
2. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบ	3	3.80	0.84	2	2.00	0.82	2	2.40	0.55	4	4.20	0.84	4	3.20	0.84	3	4.00	0.82	
บรรเลงประโยคเพลง	4			0			3			5			4			5			
(Phrasing) ได้ตรงกับการ	3			2			2			3			2			-			
ร้องของผู้ขับร้องเดี่ยว	5			3			3			5			3			4			
	4			1			2			4			3			4			
3. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบ	2	3.40	0.89	3	2.00	1.14	4	3.40	0.89	3	3.60	0.89	4	3.40	0.89	5	4.25	0.96	
บรรเลงเพลงให้มีอัตราเร็ว	4			3			4			5			4			5			
(Tempo) เท่ากับการร้อง	3			2			3			3			3			-			
ของผู้ขับร้องเดี่ยว	4			4			4			4			4			4			
	4			1			2			3			2			3			
4. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบ	3	3.60	0.55	1	1.50	0.50	2	2.40	0.55	3	3.80	0.84	3	3.00	0.70	3	3.25	0.50	
บรรเลงเพลงให้มีความตั้ง	4			2			3			5			4			4			
เบา(Dynamic) เหมาะสม	3			-			2			3			2			-			
กับการร้องของผู้ขับร้อง	4			2			3			4			3			3			
เดี่ยว	4			1			2			4			3			3			

² คะแนนที่ไม่ได้ขีดเส้นใต้ หมายถึง ผลคะแนนหลังเรียนมากกว่าคะแนนก่อนเรียน
 คะแนนที่ขีดเส้นใต้ประ หมายถึง ผลคะแนนหลังเรียนเท่ากับผลคะแนนก่อนเรียน
 คะแนนที่ขีดเส้นใต้ทึบ หมายถึง ผลคะแนนหลังเรียนน้อยกว่าผลคะแนนก่อนเรียน

ตารางที่ 2 (ต่อ)

5. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบ	4	3.40	0.55	3	2.20	0.84	3	3.00	1.00	5	3.80	0.84	4	3.20	0.84	4	4.00	0.82
บรรเลงเพลงโดยใช้เพเดิล	3			3			4			4			3			5		
(Pedaling) ได้ อย่าง	3			2			2			3			3			-		
เหมาะสม	4			2			4			4			4			4		
	3			1			2			3			2			3		
6. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบ	3	3.40	0.55	2	1.75	0.50	2	2.40	0.55	4	4.00	0.71	3	2.67	0.58	3	4.00	0.82
บรรเลงเพลงให้อารมณ์	4			0			3			5			0			5		
ของบทเพลงสัมพันธ์กับ	3			2			2			3			2			-		
การร้องของผู้ขับร้องเดี่ยว	3			2			3			4			-			4		
	4			1			2			4			3			4		
7. ผู้บรรเลงเปียโนประกอบ	3	3.20	0.40	2	2.20	0.45	2	2.40	0.55	4	3.60	0.89	4	3.00	0.70	4	4.00	0.82
แสดงบทบาทของตนเองได้	3			3			3			4			3			5		
อย่างเหมาะสมทั้งในฐานะ	3			2			2			4			3			-		
ผู้นำและผู้ตาม	4			2			3			4			3			4		
	3			2			2			2			3			3		
8. ระดับความสามารถโดยรวม	3	3.60	0.55	2	2.20	0.45	3	2.40	0.55	4	3.80	0.45	4	3.00	1.00	4	4.00	0.82
ของผู้บรรเลงเปียโน	4			3			3			4			4			5		
ประกอบในการบรรเลงแนว	3			2			2			3			3			-		
ทำนองของตนเองให้มี	4			2			3			4			2			4		
ความกลมกลืนกับผู้ขับร้อง	4			2			2			4			3			3		
เพลงเดี่ยว																		
คะแนนเฉลี่ย		3.53	0.65		1.98	0.71		2.65	0.69		3.80	0.79		2.93	0.77		3.91	0.76

ตารางที่ 3 แสดงความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของผู้บรรเลงเปียโนประกอบ

ผู้เรียน	ก่อนเรียน									หลังเรียน											
	1			2			3			1			2			3					
	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD			
ลักษณะของปัญหา																					
1. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องไม่ตรงตามจังหวะ	4	4.20	0.84	3	3.80	0.84	2	2.60	0.89	5	4.50	1.00	5	3.80	1.30	3	4.00	1.00			
	5			4			4			5			5			5					
	3			2			2			3			2			-					
	5			3			3			5			4			4					
	4			2			2			4			3			3					
2. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องข้ามประโยคเพลง	0	3.50	0.71	0	2.50	0.71	0	2.50	0.71	0	4.00		0	2.50	0.00	0	3.00				
	0			0			0			0			0			-					
	3			2			3			0			3			-					
	0			0			0			0			0			0					
	4			3			2			4			3			3					
3. ความสามารถในการบรรเลงประกอบผู้ขับร้องที่ร้องไม่ตรงกับคีย์ของตนเอง	3	4.00	1.00	2	2.60	0.55	2	3.00	1.00	5	4.50	1.00	4	2.60	0.96	3	4.00	1.00			
	5			3			4			5			5			5					
	3			2			3			3			3			-					
	5			3			4			5			0			4					
	4			3			2			4			3			3					
คะแนนเฉลี่ย		3.90	0.85		2.63	0.70		2.70	0.87		4.33	1.00		4.18	0.75		3.67	1.00			

3. ทักษะทางดนตรีเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงประกอบของผู้บรรเลงเปียโน

ตารางที่ 4 แสดงระดับความสามารถในการร้องแนวทำนองหลักประกอบการบรรเลงแนวเบส

ผู้เรียน	ก่อนเรียน									หลังเรียน										
	1			2			3			1			2			3				
	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD		
ความสามารถ																				
1. ความถูกต้องของจังหวะ (Accuracy of Rhythm)	4	4.67	0.96	3	2.67	0.82	3	2.67	0.58	5	4.67	0.58	5	4.00	1.00	4	4.33	0.58	5	5
2. ความถูกต้องของโน้ต (Accuracy of Notes)	3	3.33	1.50	4	3.67	0.58	3	2.67	0.58	4	4.33	0.58	5	4.33	0.58	4	4.33	0.58	4	5
3. ความถูกต้องของรายละเอียดเกี่ยวกับ รูปแบบของเพลง (Accuracy of Stylistic Details)	2	2.67	1.16	2	2.33	0.58	2	2.00	0.00	3	3.00	0.00	3	2.00	1.00	3	2.67	0.58	3	3
คะแนนเฉลี่ย		3.56	1.21		2.89	0.66		2.45	0.89		4.00	0.39		3.44	0.86		3.78	0.58		

ตารางที่ 5 แสดงความสามารถในการอ่านโน้ตแบบฉับพลัน (Sight Reading)

ผู้เรียน	ก่อนเรียน									หลังเรียน										
	1			2			3			1			2			3				
	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD	X	M	SD		
ความสามารถ																				
1. ความถูกต้องของจังหวะ (Accuracy of Rhythm)	4	4.33	0.58	4	3.67	0.58	2	1.67	0.58	5	5.00	0.00	4	3.33	1.16	3	3.00	1.00	4	4
2. ความถูกต้องของโน้ต (Accuracy of Notes)	3	3.33	0.58	3	2.67	0.58	1	1.33	0.58	2	2.67	0.58	3	2.67	0.58	1	1.33	0.58	4	5
3. ความถูกต้องของรายละเอียดเกี่ยวกับ รูปแบบของเพลง (Accuracy of Stylistic Details)	3	3.33	0.58	2	2.00	0.00	2	1.67	0.58	4	3.67	0.58	3	2.67	0.58	2	1.67	0.58	4	5
คะแนนเฉลี่ย		3.66	0.58		2.78	0.39		1.56	0.58		3.78	0.39		2.89	0.77		2.00	0.72		

ภาคผนวก ก

ความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อผู้บรรเลงเปียโนประกอบ

ความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อผู้บรรเลงเปียโนประกอบ

การประเมินในหัวข้อนี้ จะใช้ข้อคำถามปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 5 คนและผู้ขับร้องเดี่ยวที่ร่วมในการทดลอง 1 คน รวมทั้งหมด 6 คนแสดงความคิดเห็นที่มีต่อผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งแบ่งออกเป็นหัวข้อต่าง ๆ จำนวน 5 หัวข้อต่อไปนี้

- 2.1.4.1. ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเข้าใจบทเพลงของผู้เรียน
- 2.1.4.2. ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความสามารถในการสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงของผู้เรียน
- 2.1.4.3. ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความสามารถในการสนับสนุนผู้ขับร้องเดี่ยวของผู้เรียน
- 2.1.4.4. ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความพึงพอใจต่อการบรรเลงของผู้เรียน
- 2.1.4.5. ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อทักษะ ความรู้ ความเข้าใจในการบรรเลงเพลง และมีทักษะการทำงานร่วมกับผู้ขับร้องเดี่ยวหลังจากเข้าร่วมเรียนตามรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นของผู้เรียน

ผลคะแนนเฉลี่ยที่ได้เกิดจากการนำน้ำหนักของคะแนนในแต่ละระดับที่ผู้เรียนได้คิดรวมกับความถี่ของช่วงคะแนนที่ได้ ซึ่งเกิดจากการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ โดยการให้น้ำหนักของคะแนนในแต่ละระดับมีดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับความพึงพอใจ
5	ผู้เชี่ยวชาญมีความพึงพอใจมากที่สุด
4	ผู้เชี่ยวชาญมีความพึงพอใจมาก
3	ผู้เชี่ยวชาญมีความพึงพอใจปานกลาง
2	ผู้เชี่ยวชาญมีความพึงพอใจน้อย
1	ผู้เชี่ยวชาญไม่มีความพึงพอใจ

ผลคะแนนเฉลี่ยที่เกิดขึ้นใช้เกณฑ์คะแนนในการแปลความหมายของคะแนน แบ่งออกเป็น 6 ระดับ สามารถแปลความหมายได้ดังนี้

ระดับคะแนน	การแปลความหมาย
4.50 - 5.00	ผู้เชี่ยวชาญมีความพึงพอใจมากที่สุด
3.50 - 4.49	ผู้เชี่ยวชาญมีความพึงพอใจมาก
2.50 - 3.49	ผู้เชี่ยวชาญมีความพึงพอใจปานกลาง
1.50 - 2.49	ผู้เชี่ยวชาญมีความพึงพอใจน้อย
1.00 - 1.49	ผู้เชี่ยวชาญไม่มีความพึงพอใจ

ตัวอย่างการคิดคะแนนความพึงพอใจ ผู้เรียนได้รับการประเมิน โดยมีผู้เชี่ยวชาญให้ระดับความพึงพอใจดังนี้

ความพึงพอใจปานกลางจำนวน 2 ท่าน = $3 \times 2 = 6$ คะแนน

ความพึงพอใจมากจำนวน 2 ท่าน = $4 \times 2 = 8$ คะแนน

คะแนนเฉลี่ยที่ได้เท่ากับ $(6 + 8)/4 = 3.5$ คะแนน แปลความหมายได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความพึงพอใจมากต่อผู้เรียนคนนี้

ซึ่งได้ผลความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญแสดงในรูปของตาราง ดังนี้

ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อผู้เรียนแต่ละคน

ระดับความพึงพอใจ	ผู้เรียน	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		1	2	3	1	2	3
		$fx_{ก่อน}$	$fx_{ก่อน}$	$fx_{ก่อน}$	$fx_{หลัง}$	$fx_{หลัง}$	$fx_{หลัง}$
1. ความเข้าใจบทเพลงของผู้เรียน							
- ไม่พอใจ (1)		-	-	-	-	-	-
- พอใจน้อย (2)		-	3	1	-	-	-
- พอใจปานกลาง (3)		2	1	2	-	1	2
- พอใจมาก (4)		2	-	-	4	2	-
- พอใจมากที่สุด (5)		-	-	-	-	-	-
คะแนนเฉลี่ย		3.5	2.25	2.5	4	2.75	3
2. ความสามารถในการสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงของผู้เรียน							
- ไม่พอใจ (1)		-	-	-	-	1	-
- พอใจน้อย (2)		-	2	-	-	-	-
- พอใจปานกลาง (3)		-	2	3	-	2	2
- พอใจมาก (4)		3	-	-	4	-	-
- พอใจมากที่สุด (5)		-	-	-	-	-	-
คะแนนเฉลี่ย		4	2.5	3	4	1.75	3
3. ความสามารถในการสนับสนุนผู้ขับร้องเดี่ยวของผู้เรียน							
- ไม่พอใจ (1)		-	-	-	-	-	-
- พอใจน้อย (2)		-	-	-	-	-	-
- พอใจปานกลาง (3)		4	1	4	4	1	3
- พอใจมาก (4)		-	-	-	-	-	-
- พอใจมากที่สุด (5)		-	-	-	-	-	-
คะแนนเฉลี่ย		3	3	3	3	3	3
4. ความพึงพอใจต่อการบรรเลงของผู้เรียนโดยรวม							
- ไม่พอใจ (1)		-	-	-	-	-	-
- พอใจน้อย (2)		-	2	-	-	-	-
- พอใจปานกลาง (3)		1	2	4	2	-	1
- พอใจมาก (4)		2	-	-	2	-	1
- พอใจมากที่สุด (5)		-	-	-	-	-	-
คะแนนเฉลี่ย		3.67	2.5	3	3.5	-	3.5
5. พัฒนาการโดยรวมของผู้เรียน							
- ไม่พอใจ (1)		-	-	-	-	-	-
- พอใจน้อย (2)		-	-	-	-	-	-
- พอใจปานกลาง (3)		-	-	-	1	3	1
- พอใจมาก (4)		-	-	-	4	-	4
- พอใจมากที่สุด (5)		-	-	-	-	-	-
คะแนนเฉลี่ย		-	-	-	3.8	3	3.8

จากตาราง พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความพึงพอใจต่อผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านความเข้าใจบทเพลงของผู้เรียน ผู้เรียนคนที่ 1 และ 3 ระดับความพึงพอใจก่อนและหลังเรียนไม่แตกต่างกัน คือ ผู้เรียนคนที่ 1 ได้ระดับความพึงพอใจมากทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ($M = 3.5$; $M = 4$) ผู้เรียนคนที่ 3 ได้ระดับความพึงพอใจปานกลางทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ($M = 2.5$; $M = 3$) ส่วนผู้เรียนคนที่ 2 มีระดับความพึงพอใจที่เปลี่ยนแปลง ก่อนเรียนได้ระดับความพึงพอใจน้อย ($M = 2.25$) และหลังเรียนได้ระดับความพึงพอใจปานกลาง ($M = 2.75$)

ด้านความสามารถในการสร้างความเป็นเอกภาพในการบรรเลงของผู้เรียน ผู้เรียนคนที่ 1 และ 3 ระดับความพึงพอใจก่อนและหลังเรียนไม่มีความเปลี่ยนแปลง คือ ผู้เรียนคนที่ 1 ได้ระดับความพึงพอใจมากทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ($M = 4$; $M = 4$) ผู้เรียนคนที่ 3 ได้ระดับความพึงพอใจปานกลางทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ($M = 3$; $M = 3$) ส่วนผู้เรียนคนที่ 2 มีระดับความพึงพอใจที่ลดลง ก่อนเรียนได้ระดับความพึงพอใจปานกลาง ($M = 2.5$) และหลังเรียนได้ระดับความพึงพอใจน้อย ($M = 1.75$)

ด้านความสามารถในการสนับสนุนผู้ขับร้องเดี่ยวของผู้เรียน ผู้เรียนทั้งหมดได้ระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับความพึงพอใจปานกลางเท่ากัน ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ($M = 3$)

ด้านความพึงพอใจต่อการบรรเลงของผู้เรียนโดยรวม ผู้เรียนคนที่ 1 ได้ระดับความพึงพอใจมากทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ($M = 3.67$; $M = 3.5$) ผู้เรียนคนที่ 3 มีระดับความพึงพอใจที่เปลี่ยนแปลง ก่อนเรียนได้ระดับความพึงพอใจปานกลาง ($M = 3$) และหลังเรียนได้ระดับความพึงพอใจมาก ($M = 3.5$) ส่วนผู้เรียนคนที่ 2 ก่อนเรียน ก่อนเรียนได้ระดับความพึงพอใจปานกลาง ($M = 2.5$) แต่ผู้เชี่ยวชาญไม่ได้ประเมินระดับความพึงพอใจหลังเรียน

ด้านพัฒนาการโดยรวมของผู้เรียน ผู้เรียนคนที่ 1 และ 3 ได้ระดับความพึงพอใจมาก ($M = 3.8$) ส่วนผู้เรียนคนที่ 2 ได้ระดับความพึงพอใจปานกลาง ($M = 3$)

ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตารางที่ 4.11. แสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่เป็นข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้เรียน	ก่อนเรียน		หลังเรียน	
	ข้อความ	fx	ข้อความ	fx
1	มีทักษะที่ดี สามารถพัฒนาต่อได้	1	หากเพิ่มประสบการณ์ในการบรรเลงประกอบ จะช่วยให้การถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของบทเพลงได้ดีขึ้น	1
2	- ควรรู้จักเพลงและทำความเข้าใจมากขึ้น โดยการร้องทำนองของบทเพลง	3	มีความมั่นใจในการเล่นมากขึ้น ทำให้สื่อสารได้ดีขึ้น	1
	- ไม่มั่นใจในการเล่น ทำให้ไม่สื่อสารกับนักร้อง	2		
3	-	-	- ควรฝึกฝนทักษะการอ่านโน้ตให้มากขึ้น	1
			- มีพัฒนาการที่ดีขึ้นมาก สามารถพัฒนาทักษะต่อไปได้อีก	2

จากตารางที่ 4.11. พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อผู้เรียนแต่ละคนต่างกัน โดยผู้เรียนคนที่ 1 มีทักษะในการบรรเลงที่ดี สามารถพัฒนาศักยภาพทางดนตรีต่อไปได้ โดยการเพิ่มประสบการณ์ในการบรรเลงประกอบให้มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลทางด้านการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของบทเพลงได้ดีขึ้น ส่วนผู้เรียนคนที่ 2 ช่วงก่อนเรียนผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าผู้เรียนควรทำความรู้จักบทเพลงมากขึ้น และยังไม่มีความมั่นใจในการเล่น เมื่อทดสอบหลังเรียนพบว่าผู้เรียนมีความมั่นใจมากขึ้น ทำให้สื่อสารกับผู้ร้องได้ดีขึ้น และผู้เรียนคนที่ 3 มีพัฒนาการในการบรรเลงหลังเรียนที่ดีขึ้น แต่ควรได้รับการพัฒนาทักษะด้านการอ่านโน้ต

ภาคผนวก จู

ผลการบันทึกความรู้ที่ได้รับของผู้เรียนในสมุดรายงาน

ผลการบันทึกความรู้ที่ได้รับของผู้เรียนในสมุดรายงาน

ตารางแสดงระดับความสามารถของผู้เรียนตามรายจุดประสงค์การเรียนรู้

แผนการเรียนรู้ที่ 1 การเตรียมความพร้อมด้านทฤษฎีและบริบทของเพลง				
จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อมูลดิบ (X) ตรงกับสิ่งที่ผู้เรียนได้รับ	วิเคราะห์ข้อมูล		
		ความถี่ของการเกิด ค่าสำคัญ	fx	ค่าสำคัญที่ ปรากฏ
1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับบทเพลงในเชิงทฤษฎีดนตรี ประวัติศาสตร์ เนื้อหา และความหมายของเพลง รวมถึงบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทเพลงนั้น	ผู้เรียนคนที่ 1 ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประวัติของผู้ประพันธ์เพลง (ซูเบิร์ต) ความหมายของบทเพลง An die Musik ลักษณะของเสียงประสาน ลักษณะโดดเด่นของบทเพลง	ประวัติของ ผู้ประพันธ์เพลง	3	- ประวัติของ ผู้ประพันธ์เพลง
	ผู้เรียนคนที่ 2 ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประวัติของผู้ประพันธ์เพลง (ซูเบิร์ต) ความหมายของบทเพลง An die Musik ลักษณะของเสียงประสานที่ใช้ในบทเพลง	ความหมายของบท เพลง	3	- ความหมายของคำ ร้อง
	ผู้เรียนคนที่ 3 ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประวัติของผู้ประพันธ์เพลง (ซูเบิร์ต) ความหมายของบทเพลง An die Musik ลักษณะของเสียงประสานที่ใช้ในบทเพลง	ลักษณะของเสียง ประสาน	3	- รูปแบบของการ ประพันธ์เพลงในด้าน ลักษณะของเสียง ประสาน
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้บทเพลงโดยการฟังหรือชมการแสดง ซึ่งมีรูปแบบของการตีความบทเพลงที่แตกต่างกัน	ผู้เรียนคนที่ 1 ผู้เรียนได้เรียนรู้ลักษณะของการบรรเลงบทเพลง An die Musik ที่มีความแตกต่างกันของผู้บรรเลงแต่ละบุคคลจากบันทึกการแสดง	ลักษณะของการ บรรเลงบทเพลง	4	- ลักษณะของการ บรรเลงบทเพลง
	ผู้เรียนคนที่ 2 ผู้เรียนได้เรียนรู้ลักษณะของการบรรเลงบทเพลง An die Musik ที่มีความแตกต่างกันของผู้บรรเลงแต่ละบุคคลจากบันทึกการแสดง เข้าใจบทบาทของผู้บรรเลงประกอบว่าต้องเป็นฐานและเป็นผู้สนับสนุนนักร้องในเวลาเดียวกัน	บทบาทของผู้ บรรเลง	1	- กระบวนการทำงาน ร่วมกัน
	ผู้เรียนคนที่ 3 ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการบรรเลงเปียโนประกอบจากหลายแหล่งที่มา เห็นวิธีการสื่อสารระหว่างนักเปียโนและนักร้อง ได้รับเทคนิคและแนวคิดในการบรรเลงเปียโนประกอบจากการชมสื่อบันทึกการแสดง	วิธีการสื่อสาร ระหว่างนักเปียโน และนักร้อง	1	

แผนการเรียนรู้ที่ 2 การเตรียมความพร้อมด้านการปฏิบัติทักษะของตนเอง					
จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อมูลดิบ (X) ตรงกับสิ่งที่ผู้เรียนได้รับ	วิเคราะห์ข้อมูล			
		ความถี่ของการเกิด ค่าสำคัญ	fx	ค่าสำคัญที่ ปรากฏ	
เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและฝึกฝนทักษะการบรรเลงเปียโนประกอบรายบุคคล	ผู้เรียนคนที่ 1	เข้าใจลักษณะของ	1	- ความเข้าใจบทเพลงในด้านลักษณะ	
	ผู้เรียนเข้าใจถึงลักษณะของบทเพลงจากการบรรเลงด้วยตนเอง ได้ทำความเข้าใจอารมณ์ของบทเพลงที่เชื่อมโยงกับแนวร้องตามแนวคิดของตนเอง พร้อมทั้งศึกษารายละเอียดที่ถูกต้องของบทเพลงตามจุดประสงค์ของผู้ประพันธ์	บทเพลง	ทำความเข้าใจ	1	การบรรเลง และอารมณ์ของเพลง
		ทำอารมณ์ของบทเพลง	ทำอารมณ์ของบทเพลง		
ผู้เรียนคนที่ 2	ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติหลังจากการศึกษาด้านทฤษฎี เรียนรู้วิธีการเล่นประกอบ และการร้องไปพร้อมกับการเล่นเปียโน รวมทั้งได้ศึกษารายละเอียดของบทเพลงและวิธีการเล่นให้ไพเราะและเข้ากับรูปแบบของผู้ประพันธ์เพลง	ศึกษารายละเอียดของบทเพลง	2	- ศึกษารายละเอียดของบทเพลง	
		เรียนรู้วิธีการเล่นประกอบ	2	- ศึกษาวิธีการเล่นประกอบ	
		ลงมือปฏิบัติ	1		
		การคิดวิเคราะห์บทเพลง	2	- การคิดวิเคราะห์บทเพลง	
	ผู้เรียนคนที่ 3	ผู้เรียนได้ศึกษา วิเคราะห์ ฟัง เรียนรู้วิธีการเล่นและตีความบทเพลงทำให้เห็นถึงภาพรวมของเพลง วิธีการคิดให้เล่นโดยเลียนเสียงของเครื่องดนตรีในวงออร์เคสตรา และเล่นโดยสนใจประโยคเพลงและรายละเอียดของเพลงให้มากขึ้น			

แผนการเรียนรู้ที่ 3 การบรรเลงรวม					
จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อมูลดิบ (X) ตรงกับสิ่งที่ผู้เรียนได้รับ	วิเคราะห์ข้อมูล			
		ความถี่ของการเกิด ค่าสำคัญ	fx	ค่าสำคัญที่ ปรากฏ	
1. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการฝึกซ้อมและทำงานร่วมกับผู้ขับร้องเดี่ยวได้	ผู้เรียนคนที่ 1 ผู้เรียนศึกษาการตีความของนักร้องเพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถเล่นด้วยกันอย่างกลมกลืน พร้อมทั้งให้นักร้องแสดงความคิดเห็นในการปรับบทเพลงในด้านต่าง ๆ เช่น ความดังเบา ความเร็ว เพื่อให้บทเพลงมีความสมบูรณ์มากที่สุด นอกจากนี้ยังเรียนรู้ที่จะมีจังหวะการหายใจและสุนทรียภาพในทำนองเช่นเดียวกับนักร้อง	ศึกษาการตีความของนักร้อง	1	- กระบวนการฝึกซ้อม	
		ให้นักร้องแสดงความคิดเห็น	1		
		เรียนรู้ที่จะมีจังหวะการหายใจและสุนทรียภาพในทำนอง	1		
	ผู้เรียนคนที่ 2 ผู้เรียนมีการเตรียมพร้อมในการซ้อมส่วนของตนเองมา เพื่อที่จะมาปรับบทเพลงตามความต้องการของนักร้องให้เกิดความเข้าใจกัน โดยผ่านการพูดคุยให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ซึ่งผู้เรียนจะต้องทำหน้าที่ทั้งผู้นำและผู้ตามในเวลาเดียวกัน	การเตรียมพร้อมในการซ้อมส่วนตัว	1	- การทำงานร่วมกัน	
		พูดคุยให้เกิดความเข้าใจตรงกัน	1		
		เรียนรู้บทบาทของตนเอง	2		
	ผู้เรียนคนที่ 3 ผู้เรียนทราบถึงแนวทางในการบรรเลงบทเพลงให้เข้ากับนักร้องว่าควรที่จะเล่นในลักษณะใดที่ส่งผลให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เช่นการเน้นส่วนที่เกิด Tension ตามที่นักร้องต้องการ เรียนรู้บทบาทของตนเองว่าควรเป็นผู้ตามนักร้องไม่ใช่เล่นนำนักร้อง	ผู้เรียนทราบถึงแนวทางในการบรรเลงบทเพลงให้เข้ากับนักร้องว่าควรที่จะเล่นในลักษณะใดที่ส่งผลให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เช่นการเน้นส่วนที่เกิด Tension ตามที่นักร้องต้องการ เรียนรู้บทบาทของตนเองว่าควรเป็นผู้ตามนักร้องไม่ใช่เล่นนำนักร้อง			

แผนการเรียนรู้ที่ 3 การบรรเลงรวม (ต่อ)

---

2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนารูปแบบการบรรเลงของตนเองให้เกิดความกลมกลืนกับการร้องของผู้ขับร้องเดี่ยวได้	ผู้เรียนคนที่ 1 ผู้เรียนบรรเลงร่วมกับนักร้องเพื่อฟังและสังเกตบทบาทในแต่ละส่วนของเพลงเพื่อให้บทเพลงเกิดความไพเราะ กลมกลืน	บรรเลงส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงของจังหวะ บรรเลงเพื่อให้	1 2	- ลักษณะของการบรรเลงบทเพลง
	ผู้เรียนคนที่ 2 ผู้เรียนทราบถึงแนวทางในการบรรเลงบทเพลงในส่วนของจังหวะที่มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สามารถร้องได้สะดวกขึ้นและบทเพลงเกิดความไพเราะมากขึ้นเนื่องจากมีความเข้าใจตรงกัน	เรียนรู้อย่างละเอียดของบทเพลง ฟัง และ สังเกต	1 1	- กระบวนการทำงานร่วมกัน
	ผู้เรียนคนที่ 3 ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงรายละเอียดของบทเพลงว่าควรเล่นอย่างไรให้นักร้องสามารถร้องได้สะดวก เช่น เล่นเสียงเบาลงเมื่อนักร้องร้องนำ และควรได้ยินแนวทำนองของนักร้องตลอดเวลาในการบรรเลง			

แผนการเรียนรู้ที่ 4 การประเมินผลงาน				
จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อมูลดิบ (X) ตรงกับสิ่งที่ผู้เรียนได้รับ	วิเคราะห์ข้อมูล		
		ความถี่ของการเกิด ค่าสำคัญ	fx	ค่าสำคัญที่ ปรากฏ
1. เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการแสดงต่อหน้าผู้ชมและการรับชมการแสดงของผู้อื่น	ผู้เรียนคนที่ 1 ผู้เรียนพบว่าเมื่อนักร้องขึ้นแสดงจริงบนเวที จะมีความเป็นศิลปินสูงมาก ดังนั้นนักบรรเลงประกอบที่ตีคอร์ดที่ต้องฟังและบรรเลงตามอารมณ์ของนักร้องตลอดเวลา และช่วยเสริมให้แนวของนักร้องดูโดดเด่นมากขึ้น	นักร้องขึ้นแสดงจริงบนเวที จะมีความเป็นศิลปินสูงมาก เวลาแสดงจริงอาจมีการเกิดข้อผิดพลาดขึ้น	1 1	- ประสบการณ์ในการแสดงบนเวที
	ผู้เรียนคนที่ 2 ผู้เรียนพบว่าเวลาแสดงจริงอาจมีการเกิดข้อผิดพลาดขึ้น ผู้บรรเลงประกอบจึงต้องตั้งใจเล่นและฟังนักร้องมากขึ้น เพื่อที่จะทำให้เกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด และเมื่อเกิดข้อผิดพลาดแล้วควรที่จะรีบแก้ไขเพื่อให้กลับมาเล่นได้ถูกต้องให้เร็วที่สุด ต้องเป็นฐานให้นักร้องสามารถจับจังหวะและร้องได้ง่ายขึ้น	จะต้องฟังและบรรเลงตามอารมณ์ของนักร้อง	2	- วิธีการสนับสนุนนักร้อง
	ผู้เรียนคนที่ 3 ผู้เรียนทราบถึงวิธีการเตรียมพร้อมก่อนการแสดง วิธีการสนับสนุนนักร้อง เพื่อให้การบรรเลงเกิดความกลมกลืนมากที่สุด	วิธีการสนับสนุนนักร้อง	1	
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็น รู้จักวิธีการวิจารณ์การแสดง และการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ผู้เรียนคนที่ 1 ผู้เรียนค้นพบว่าแต่ละคนมีรูปแบบและวิธีการบรรเลงที่ต่างกัน ซึ่งส่งผลให้บทเพลงมีสีสันและมีความน่าสนใจที่ต่างกัน	แต่ละคนมีรูปแบบและวิธีการบรรเลงที่ต่างกัน	1	- ความแตกต่างระหว่างบุคคลได้แก่
	ผู้เรียนคนที่ 2 ผู้เรียนได้ทราบถึงข้อดีข้อเสียของผู้เล่น และได้รับคำแนะนำจากผู้สอนและนักร้อง ทำให้ได้เกิดทักษะมากขึ้นทั้งในการเล่นและการคิดวิเคราะห์ ซึ่งผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ได้รับไปปรับแก้ไขการเล่นของตนเองได้	ทราบถึงข้อดีข้อเสียและข้อเสนอแนะ	2	
	ผู้เรียนคนที่ 3 ผู้เรียนได้รับข้อเสนอแนะจากเพื่อนร่วมชั้นผู้สอน และนักร้อง เรื่องวิธีการเล่น ลักษณะการใช้อารมณ์ในบทเพลง และข้อผิดพลาด	เกิดทักษะมากขึ้นทั้งในการเล่นและการคิดวิเคราะห์	1	- เกิดทักษะมากขึ้นทั้งในการเล่นและการคิดวิเคราะห์

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสยา ทันตะเวช เกิดเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2529 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) เกียรตินิยมอันดับ 1 (เหรียญทอง) วิชาเอกดนตรีศึกษา สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2552 ได้เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2553 ศึกษาเปียโนกับอาจารย์หลายท่านทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ได้แก่ อาจารย์ณิศวรรณ อัจจมาลย์วรา อาจารย์เสรี นิลแดง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปานใจ จุฬาพันธุ์ อาจารย์จุน โคมัทสึ (Jun Komatsu) อาจารย์ ดร.สุวรรณา วังโสภณ อาจารย์แพทริก โฮมมิง (Patrick Holmimg) และอาจารย์เบิร์นฮาร์ด ไกเกิล (Bernhard Geigl) มีประสบการณ์ทำงานด้านการบรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง เครื่องดนตรี และวงขับร้องประสานเสียง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545